

NORGES OFFICIELLE STATISTIK. NY RÆKKE.
UDGIVEN I AARET 1882.

B. No. 3.

Beretning

om

Rigets Strafarbejdsanstalter

for Aaret 1879.

Den Kongelige Norske Regjerings underdanigste Indstilling af 10de August 1882.

KRISTIANIA.

TRYKT I RINGVOLDS BOGTRYKKERI.

1882.

B. No. 3.

Beretning

om

Rigets Strafarbejdsanstalter

for Aaret 1879.

Den Kongelige Norske Regjering's underdanigste Indstilling af 10de August 1882.

KRISTIANIA.

TRYKT I RINGVOLDS BOGTRYKKERI.

1882.

B. No. 3.

Indhold.

Den Kongelige Norske Regjerings underdanigste Indstilling af 10de August 1882 indeholdende:

A. Almindelige Bemærkninger	Pag. 1
B. Strafanstaltfunktionærene	— 2
C. Fangeantallet tilligemed statistiske Oplysninger vedkommende samme	— 4
D. Disciplinen	— 24
E. Sjølepleien og Undervisningen	— 30
F. Sundhedstilstanden	— 48
G. Arbeidsvirksomheden	— 59
H. Forpleiningen	— 66
I. Bygningerne	— 70
K. Indtægter og Udgifter	— 71
L. Fængselselskaber	— 74

Statistiske Tabeller.

Tabel I. Opgave, der viser Tilgang og Afgang i Rigets Strafarbejdsanstalter i 1879	Pag. III
— II. Opgave, der viser for hvilke Forbrydelser de Personer, der i Aaret 1879 have hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter, ere straffældte	— IV—V
— III. Opgave, der viser Længden af den Straffetid, som de Personer, der i Aaret 1879 have hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter, ere tilfundne	— VI—VII
— IV. Opgave, der viser, de Personers Alder, der i Aaret 1879 have hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter	— VI—VII
— V. Opgave, der viser, hvormange af de Personer, der i Aaret 1879 have hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter, vare Norske, Finner, Lapper, Svensker og af andre fremmede Nationaliteter	— VIII—IX
— VI. Opgave, der viser de Personers ægteskabelige Stilling, som i Aaret 1879 have hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter	— VIII—IX
— VII. Opgave, der viser de Personers tidligere Livsstilling, som i Aaret 1879 have hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter	— X—XI
— VIII. Opgave, der viser, hvormange af de Personer, der i Aaret 1879 have hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter	

B. No. 3.

	ikke tidligere have været straffede, og hvormange tidligere have været straffede med Fængsel eller anden Straf end Strafarbeide eller med Strafarbeide	Pag. XII—XIII
Tabel IX.	Opgave, der viser, hvormange af de Personer, der i Aaret 1879 have hensiddet i Rigets Strafarbeidsanstalter, have været ægte fødte og hvormange uægte fødte . .	— XII—XIII
— X.	Opgave, der viser, hvor de Personer, der i Aaret 1879 have hensiddet i Rigets Strafarbeidsanstalter, vare hjemmehørende	— XIV—XV
— XI.	Opgave, der viser, hvormange af de fra efternævnte Strafarbeidsanstalter i 1876 løsladte Fanger ere tilbagefaldne inden Udgangen af 1879 samt hvormange af disse vare domfældte for Tyveri og hvormange for anden Forbrydelse	— XVI
— XII.	Opgave over Fanger, der i Rigets Strafarbeidsanstalter ere behandlede for betydeligere Sygdomme i Aaret 1879	— XVII

B. No. 3.

Table des matières.

~~~~~

Rapport du Gouvernement Norvégien à Sa Majesté le Roi en date du 10 août 1882 sur les établissements pénitentiaires pour les condamnés à la peine de travaux forcés, contenant:

A. Remarques générales	page	1
B. Les fonctionnaires	—	2
C. Nombre des prisonniers avec des renseignements statistiques	—	4
D. Régime disciplinaire	—	24
E. Religion et instruction	—	30
F. Etat sanitaire	—	48
G. Occupations des prisonniers	—	59
H. Nourriture	—	66
I. Les maisons	—	70
K. Recettes et frais	—	71
L. Sociétés de patronage pour les libérés	—	74

Tableaux Statistiques.

Tableau	I. Nombre des prisonniers au 1 Janvier 1879 et des entrés et des sortis pendant l'année	page	III
—	II. Nature des crimes commis	—	IV—V
—	III. Durée des peines prononcées par les tribunaux	—	VI—VII
—	IV. Age des prisonniers	—	VI—VII
—	V. Nombre des Norvégiens, des Finois, des Lapons, des Suédois et celui des individus d'autres nationalités, qui ont été détenus pendant l'année	—	VIII—IX
—	VI. Etat conjugal des prisonniers	—	VIII—IX
—	VII. Profession antérieure des prisonniers	—	X—XI
—	VIII. Etat des prisonniers classés d'après la nature et le nombre des condamnations antérieures	—	XII—XIII
—	IX. Naissance des prisonniers (nombre des légitimes et des naturels)	—	XII—XIII
—	X. Domicile des prisonniers	—	XIV—XV
—	XI. Nombre des prisonniers mis en liberté en 1876 et condamnés en récidive avant l'expiration de 1879, nombre des dits prisonniers qui ont été condamnés pour vol ou pour d'autres crimes	—	XVI
—	XII. Nombre des prisonniers traités pour des maladies graves en 1879	—	XVII

Departementet tillader sig herved underdanigst at afgive følgende Beretning om Rigets Strafarbejdsanstalter for Aaret 1879.

Som i de tidligere Beretninger meddeles Oplysningerne under efternævnte Afdelinger:

- A. Almindelige Bemærkninger.
- B. Strafanstaltfunktionærene.
- C. Fangeantallet tilligemed statistiske Oplysninger vedkommende samme.
- D. Disciplinen.
- E. Sjælepleien og Undervisningen.
- F. Sundhedstilstanden.
- G. Arbejdsvirksomheden.
- H. Forpleiningen.
- I. Bygningerne.
- K. Indtægter og Udgifter.
- L. Fængselselskaber.

A. Almindelige Bemærkninger.

Den i forrige Beretning omhandlede ved Kongelig Resolution af 9de November 1878 bestemte Nedlæggelse af Thronhjems Fæstnings Strafarbejdsanstalt tog sin Begyndelse den 6te Januar 1879 med Fangernes successive Overflytning til Thronhjems Tugthus, hvorhen ialt 64 Fanger i Tidsrummet fra nævnte Dato til 17de Marts s. A. overførtes. Nedlæggelsen tilendebragtes den 31te s. M., da Strafanstaltens Bygninger i udbedret og tildels forandret Stand overleveredes Overinspektøren ved Thronhjems Tugthus for i Henhold til Post 3 af ovennævnte Kongelige Resolution af 9de November 1878 at optage sammes Kvindeafdeling, medens det udenfor Fængselsbygningernes egentlige Omraade beliggende Grundstykke (den saakaldte Smedjegaard) med paastaende Bygninger afleveredes til Thronhjems Ingeniørdetachment for at tages i Brug af Militæretaten.

Overflytningen af samtlige Kvindefanger fra Throndhjems Tugthus til de af Throndhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt tidligere benyttede Lokaler fandt Sted den 1ste April.

Ifølge Meddelelse fra Revisionsdepartementet ere samtlige Regnskaber vedkommende Throndhjems Fæstnings Strafanstalt reviderede og paahviler der ikke Regnskabsføreren noget Ansvar.

Ved Kongelig Resolution af 14de Juni 1879 bestemtes, at Post 1 af Kongelig Resolution af 12te November 1850 skulde udvides derhen, at for Eftertiden blive i Bods fængslet at indsætte ogsaa alle ved Underretterne inden Throndhjems Stift tiltalte mandlige Forbrydere, der ere dømte til Strafarbeide i 5te Grad og som, naar Straffens Fuldbyrkelse skal paabegyndes, ere i Alderen mellem 18 og 30 Aar.

Endel Omordninger af de Fællesstrafarbeidsanstalterne underliggende Distrikter er i Beretningsaaret foregaaet, idet det ved Kongelig Resolution af 28de Juni 1879 bestemtes:

„At for Eftertiden blive:

- a. Alle ved Nordre og Søndre Søndmøres Sorenskriveriers, Aalesunds Kjøbstads, Nordre, Mellem og Søndre Gudbrandsdalens Sorenskriveriers samt Lillehammer Kjøbstads Jurisdiktioner tiltalte mandlige Forbrydere at indsætte i Throndhjems Tugthus,
- b. Alle ved Underretterne inden Nedenæs Amt tiltalte mandlige Forbrydere at indsætte i Bergens Tugthus, og
- c. Alle ved Underretterne inden Bratsbergs samt Jarlsbergs og Laurvigs Amter tiltalte mandlige Forbrydere at indsætte i Akershus Strafanstalt, samtlige forsaauidt de dømmes til Strafarbeide, der ikke efter gjældende Bestemmelser skal udstaaes i Bods fænglet.“

Under denne Afdeling kan endvidere bemærkes, at tilfølg Kongelig Resolution af 28de Juni 1879 foretog Expeditionschefen for Strafanstaltvæsenet og Sorenskriver Norum, der ved Kongelig Resolution af 3die Mai s. A. var tilstaaet 6 Maaneders Tjenstledighed for at bistaa Justitsdepartementet med Forberedelsen og Udarbeidelsen af en fuldstændig Plan for en Reform af Rigets Strafarbeidsvæsen, i Løbet af Sommeren 1879 en Reise til England og Irland for at gjøre sig bekendte med derværende Strafanstalter og dersteds gjældende Straffesystemer, hvorhos de paa Tilbagereisen besøgte Horsens i Danmark for nærmere at lære at kjende Forholdene ved den derværende Strafanstalt.

B. Strafanstaltfunktionærerne.

En fælles Instrux for de ved Rigets Strafarbeidsanstalter ansatte Præster er udfærdiget og bifaldt ved Kongelig Resolution af 28de Juni 1879. Aftryk af Instruxen vedlægges som Bilag.

Præst ved Bodsfængslet Brun fratraadte paa Grund af sin Udnævnelse til Sognepræst til Nøterø sin Post ved Fængslet ved Udgangen af September 1879. Ved Kongelig Resolution af 29de November konstitueredes res. Kapellan i Ullensaker J. C. Müller som Præst ved Bodsfængslet, hvilket Embede han dog først tiltraadte i 1880. I Mellemtiden bestyredes Embedet af Præst ved Akershus Strafanstalt Bernhoft.

Af Bodsfængslets Inspektion er i Beretningsaaret udtraadt Politimester Michelet, Oberstløjtnant Grüner og Kand. jur. Gaardbruger R. Benneche. I deres Sted er indtraadt Byskriver Petersen, Oberstløjtnant Beichmann og Gaardbruger L. Bjørndal.

Som udnævnt til Chef for norske Jægerkorps fratraadte Pladsmajor Beichmann sin Stilling som Bestyrer af Akershus Strafanstalt den 31te Mai, fra hvilken Tid hans Forretninger bestyredes af Kaptein Friis, indtil Oberstløjtnant Rosenberg, der ved Kongelig Resolution af 8de September 1879 udnævntes til Pladsmajor, overtog dette Embede den 1ste Oktober s. A.

Overensstemmende med derom fremsat Kongelig Proposition bevilgede Stortinget i 1879 til Kapteinvagtmester ved Throndhjems Fæstning Lassen et Beløb af 1000 Kroner aarlig for Tab af Indtægter ved Nedlæggelsen af Throndhjems Fæstnings Strafanstalt, hvis Bestyrer han havde været.

Præsten, Lægen og Læreren ved denne Anstalt, hvilke tillige forrettede i samme Egenskab ved Throndhjems Tugthus, fratraadte deres Stilling ved Fæstningsanstalten den 31te Marts 1879 med Bibehold af deres Gage, der fra nævnte Dato i sin Helhed er udredet af Throndhjems Tugthus's Kasse.

I den ved Stadsfysikus Heibergs Død 26de Juli 1878 ledigblevne Lægepost ved Bergens Tugthus ansattes fra 1ste Juni 1879 Stadsfysikus Sparre. I Mellemtiden bestyredes Posten af en Konstitueret.

Paa Grund af Nedlæggelsen af Throndhjems Fæstnings Strafanstalt blev i Beretningsaaret indtil 31te Marts efterhaanden samtlige Funktionærer afskedigede fra Anstaltens Tjeneste, idet dog Spisemesteren aflønnedes af Strafanstaltens Kasse indtil 30te Juni næstefter. Af de afskedigede Funktionærer fik 1 Vagtmester og 6 Opsynsbetjente Ansættelse ved Throndhjems Tugthus, hvor ogsaa Spisemesteren senere paa Aaret ansattes som Underinspektør.

Opsynspersonalet ved Christiania Tugthus's Mandsafdeling blev paa Grund af Belæggets Nedgang reduceret i Aarets Løb ved Inddragelse af 1 Vagtmester og 4 Opsynsbetjentposter, medens paa den anden Side Natvægternes Antal forøgedes fra 2 til 4. Med det kvindelige Opsyn ved bemeldte Tugthus foregik ingen Forandring i Beretningsaaret. En af de 4 Søndagsskolelærerposter ved samme Tugthus inddroges.

Fra 1ste Januar 1879 oprettedes en ny Opsynsbetjentpost ved Bergens Tugthus, navnlig for at skaffe Værksmesteren mere Hjælp, og tillige for at skaffe de øvrige Betjente nogen Lettelse i Vagtholdet, der før var særdeles byrdefuldt, især naar Sygdom indtraf.

Underinspektør ved Thronhjems Tugthus Holst frattraadte sin Post 1ste Juli 1879. Som konstitueret Underinspektør fungerede fra denne Tid Kontorbetjent Larsen indtil 1ste September s. A., da den af Departementet under 15de August næstfør som Underinspektør beskikkede Spisemester ved Thronhjems Fæstnings Strafanstalt Ingebrigt Eriksen tiltraadte Posten.

Den siden 1ste September 1878 som Værksmester ved Thronhjems Tugthus konstituerede Vagtmester Peder Bersvendsen Dahl erholdt fra 1ste Januar 1879 fast Ansættelse i Posten.

Regnskabsføreren og Forvalteren ved samme Anstalt erholdt fra 1ste Juli Afsked og beskikkedes i hans Sted fra samme Dag som Regnskabsfører Tugthusets Spisemester Møllerop.

Fra 1ste Juli 1879 er oprettet en Sanglærer- og Organistpost.

Nedlæggelsen af Thronhjems Fæstnings Strafanstalt med de derværende Fangers Overflyttelse til Tugthuset og Fæstningsanstaltens Omdannelse til Kvindeafdeling har iøvrigt medført Oprettelsen af flere nye Poster.

Ved Tugthusets Mandsafdeling blev saaledes oprettet en Kontorbetjentpost hos Overinspektøren, to nye Vagtmesterposter og tre nye Opsynsbetjentposter. I samtlige disse Poster med Undtagelse af Kontorbetjentposten ansattes Betjente fra Tronhjems Fæstnings Strafanstalt..

Ved Kvindeafdelingen oprettedes en Værksmesterindepost, i hvilken fra 1ste April ansattes Medbestyrerinde ved Magdalenestiftelsen i Christiania Jomfru Sofie Nilsen, — hvorhos der ansattes en Søndagsskolelærerinde, en ny Opsynsbetjent og en leiet Nattevægter.

Til nedennævnte i Beretningsaaaret fra Strafanstalterne afgaaede underordnede Funktionærer er der ved Kongelig Resolution tilstaaet aarlige Pensioner af Statskassen, hvilke af Storthinget i 1880 bevilgedes med følgende Beløb:

Opsynsbetjente ved Akershus Strafanstalt Schøien, Stenberg, Jensen og Frog, førstnævnte 400 Kroner og de tre sidstnævnte 300 Kroner, Underinspektør ved Thronhjems Fæstnings Strafanstalt Alstad 800 Kroner, Underinspektør ved Thronhjems Tugthus Holst 1100 og Fabrikassistent ved samme Anstalt Lange, 600 Kroner.

Betjeningens Forhold saavel i Almindelighed som ligeoverfor Fangerne har ved samtlige Strafanstalter i det Hele taget været godt.

C. Fangeantallet tilligemed statistiske Oplysninger vedkommende samme.

Departementet tillader sig herunder at fremlægge:

- I. Opgave, der viser Tilgang og Afgang i Rigets Strafarbejdsanstalter i Aaret 1879 (Tabel I).

Det vil af denne Opgave sees, at Antallet af Fanger i Rigets Strafarbejdsanstalter ved Begyndelsen af 1879 var 1110, nemlig 850 mandlige og 260 kvindelige, og at der i Aaret 1879 i Strafanstalterne indsattes efter Dom 437 mandlige og 104 kvindelige eller tilsammen 541 Fanger.

Sammenlægges Antallet af de ved Begyndelsen af 1879 Hensiddende med Antallet af de i 1879 efter Dom Indsatte, viser det sig, at Antallet af dem der i Aaret 1879 have hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter udgjorde 1651, hvoraf 1287 Mænd og 364 Kvinder.

Antallet var:

	Mænd.	Kvinder.	Tilsammen.
i 1870 . . .	1626	454	2080
- 1871 . . .	1660	458	2118
- 1872 . . .	1559	435	1994
- 1873 . . .	1437	412	1849
- 1874 . . .	1317	384	1701
- 1875 . . .	1323	383	1706
- 1876 . . .	1344	390	1734
- 1877 . . .	1313	386	1699
- 1878 . . .	1306	386	1692
- 1879 . . .	1287	364	1651

Ved Udgangen af 1879 hensad i Rigets Strafarbejdsanstalter 809 mandlige og 255 kvindelige eller tilsammen 1064 Fanger.

Fangeantallet ved Udgangen af hvert af følgende 10 Aar var:

	Mænd.	Kvinder.	Tilsammen.
i 1870 . . .	1059	342	1401
- 1871 . . .	1047	318	1365
- 1872 . . .	957	324	1281
- 1873 . . .	923	285	1208
- 1874 . . .	887	268	1155
- 1875 . . .	883	285	1168
- 1876 . . .	862	270	1132
- 1877 . . .	855	287	1142
- 1878 . . .	850	260	1110
- 1879 . . .	809	255	1064

Antallet af de Personer der i Løbet af 1879 have hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter, forholder sig til Rigets hjemmehørende Folkemængde den 31te December 1875, 1,818,853 omtrent som 1 : 1102, og Antallet af dem, der ved Udgangen af 1879 hensad sammesteds omtrent som 1 : 1709.

I Forbindelse hermed meddeles følgende Oversigt for Beretningsaaret over det samlede Antal Fangedage, det gennemsnitlige daglige Fangebelæg, samt det største og det mindste Fangebelæg ved de forskjellige Strafanstalter.

Strafanstalt.	Det samlede Antal Fangedage.	Det gennemsnitlige daglige Fangebelæg.	Det største Fangebelæg.	Det mindste Fangebelæg.
Ved Bodsfængslet	67807	185,77	203	164
„ Akershus Strafanstalt	102521	280,88	295	272
„ Thronhjems Fæstnings do.	2486	33,15	66	10
„ Christiania Tugthus	103417	283,33	297	273
„ Bergens do.	34248	93,83	100	89
„ Thronhjems do.	80114	219,49	232	164

II. Opgave, der viser, for hvilke Forbrydelser de Personer, der i Aaret 1879 have hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter, ere straffældte (Tabel II).

Af Opgaverne hidsættes følgende Uddrag:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		I alt.		
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	
Forbrydelse mod den offentlige Myndighed	3	-	3	-	6	-	
Eftergjørelse eller Forfalskning af offentlige Dokumenter, Mynter, Pengesedler m. V.	6	-	6	2	12	2	
Mened	6	-	1	-	7	-	
Mord	20	12	-	1	20	13	
Drab	23	1	6	-	29	1	
Fostermord, Barnefødsel i Dølgemaal, Fosterfordrivelse samt Delagtighed deri.	-	139	-	19	-	158	
Fornærmelse paa Legeme eller Helbred .	10	2	11	-	21	2	
Krænkelser af andres Frihed	1	-	1	-	2	-	
Løvsagtighedsforseelser.	Voldtægt	12	-	1	-	13	-
	Blodskam	21	2	5	1	26	3
	Omgjængelse mod Naturen	6	-	5	-	11	-
	Leiermaalsforseelse	1	11	-	27	1	38
	Ulovligt Samlevnet	9	6	9	5	18	11
	Forførelse og Rufferi	-	-	3	2	3	2
Andre Løvsagtighedsforseelser	-	1	1	1	1	2	

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		I Alt.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Tyvsforbrydelse	623	83	333	41	956	124
Røveri	19	-	1	-	20	-
Bedrageri og anden Svig	20	-	14	2	34	2
Falsk	43	-	32	3	75	3
Mordbrand	18	3	-	-	18	3
Anden Ildspaesættelse	9	-	2	-	11	-
Forbrydelse i Ombud eller Bestilling	-	-	2	-	2	-
Forbrydelse mod Søfartsloven	-	-	1	-	1	-
Tilsammen	850	260	437	104	1287	364

Procentvis stiller Forholdet sig for Beretningsaaret — sammenlignet med det foregaaende Aar — saaledes:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.				Indsatte efter Dom i Aarets Løb.			
	1879.		1878.		1879.		1878.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
	%	%	%	%	%	%	%	%
Forbrydelse mod den offentlige Myndighed	0,4	-	0,7	-	0,7	-	0,5	-
Eftergjørelse eller Forfalskning af offentlige Dokumenter, Mynter, Pengesedler m. V.	0,7	-	0,6	-	1,4	1,9	1,1	-
Mened	0,7	-	0,7	-	0,2	-	0,2	-
Mord	2,3	4,6	2,3	4,2	-	1,0	0,2	1,0
Drab	2,7	0,4	3,3	0,3	1,4	-	0,9	-
Fostermord, Barnefødsel i Dølgemaal, Fosterfordrivelse samt Delagtighed deri	-	53,5	-	51,6	-	18,3	-	23,2
Fornærmelse paa Legeme eller Helbred	1,2	0,8	2,3	0,3	2,5	-	2,2	1,0
Krænkelser af andres Frihed	0,1	-	-	-	0,2	-	0,2	-

B. No. 3.

		Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.				Indsatte efter Dom i Aarets Løb.			
		1879.		1878.		1879.		1878.	
		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
		%	%	%	%	%	%	%	%
Løvsagtighedsforseelser.	Voldtægt	1,4	-	1,2	-	0,2	-	1,1	-
	Blodskam	2,5	0,8	2,2	2,4	1,2	1,0	1,1	3,0
	Omgjængelse mod Natu- ren	0,7	-	0,5	-	1,2	-	1,6	-
	Hor	-	-	-	-	-	-	0,2	-
	Leiermaalsforseelse . .	0,1	4,2	0,1	5,9	-	25,9	0,2	17,2
	Ulovligt Samlevnet . .	1,1	2,3	1,0	0,7	2,0	4,8	2,0	9,1
	Forførelse og Rufferi .	-	-	0,2	-	0,7	1,9	-	-
	Andre Løvsagtighedsfor- seelser	-	0,4	0,2	-	0,2	1,0	0,2	4,1
	Tyvsforbrydelse	73,3	31,9	72,9	32,1	76,2	39,4	74,5	40,4
	Røveri	2,2	-	2,5	-	0,2	-	1,1	-
	Ulovlig Omgang med Hittegods	-	-	0,1	-	-	-	-	-
	Bedrageri og anden Svig . .	2,3	-	1,8	-	3,2	1,9	3,8	1,0
	Falsk	5,1	-	3,5	1,1	7,3	2,9	8,0	-
	Ulovlig Brug af hvad andre eie eller besidde	-	-	0,1	-	-	-	-	-
Mordbrand	2,1	1,1	1,9	1,1	-	-	0,9	-	
Anden Ildspasættelse	1,1	-	1,4	0,3	0,5	-	-	-	
Forbrydelse i Ombud eller Bestilling	-	-	-	-	0,5	-	-	-	
Forbrydelse mod Søfartsloven	-	-	0,5	-	0,2	-	-	-	
		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

III. Opgave, der viser Længden af den Straffetid, som de Personer, der i 1879 have hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter, ere tilfundne (Tablel III).

Af denne Opgave fremgaar, at Strafarbejde var tilfunden:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		I Alt.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Paa Livstid	27	11	-	1	27	12
over 15 Aar	9	-	-	-	9	-
- 12—15 Aar	13	2	2	-	15	2
- 9—12 -	46	41	3	-	49	41
- 6—9 -	89	65	10	7	99	72
- 5—6 -	57	7	6	1	63	8
- 4—5 -	84	21	24	3	108	24
- 3—4 -	131	48	48	12	179	60
- 2—3 -	120	13	35	5	155	18
- 1—2 -	117	23	89	16	206	39
fra 6 Maaneder til 1 Aar	157	29	219	57	376	86
under 6 Maaneder	-	-	1	2	1	2
	850	260	437	104	1287	364

Af de nævnte ved Aarets Begyndelse hensiddende Fanger — 850 Mandfanger og 260 Kvindefanger — samt af de efter Dom i Aarets Løb indsatte Fanger — 437 Mandfanger og 104 Kvindefanger — var saaledes tilfundne Strafarbeide:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.	
	M.	K.	M.	K.
	%	%	%	%
Paa Livstid	3,2	4,2	-	1,0
over 15 Aar	1,0	-	-	-
- 12—15 Aar	1,5	0,8	0,4	-
- 9—12 -	5,4	15,8	0,7	-
- 6—9 -	10,5	25,0	2,3	6,7
- 5—6 -	6,7	2,7	1,4	1,0
- 4—5 -	9,9	8,1	5,5	2,9
- 3—4 -	15,4	18,5	11,0	11,5
- 2—3 -	14,1	5,0	8,0	4,8
- 1—2 -	13,8	8,8	20,4	15,4
fra 6 Maaneder til 1 Aar	18,5	11,1	50,1	54,8
under 6 Maaneder	-	-	0,2	1,9
	100,0	100,0	100,0	100,0

For de ved Aarets Begyndelse Hensiddendes Vedkommende stiller altsaa Forholdet sig saaledes, at af Mandfangerne var det største Antal 18,5 % tilfunden en Straffetid fra 6 Maaneder til 1 Aar, medens af Kvindefangerne det største Antal 25,0 % var tilfunden en Straffetid af over 6 til 9 Aar. Af de i Aarets Løb efter Dom Indsatte var omkring Halvparten af saavel Mand- som Kvindefanger — nemlig henholdsvis 50,1 % og 54,8 % tilfunden Straf- arbeide fra 6 Maaneder til 1 Aar.

I 1878 var Forholdet for de ved Aarets Begyndelse Hensiddende saale- des, at af Mandfangerne var det største Antal 18,8 % tilfunden en Straffetid af over 1 til 2 Aar, medens af Kvindefangerne det største Antal 21,6 % var tilfunden en Straffetid af over 6 til 9 Aar. Af de i Aarets Løb efter Dom Indsatte var over Halvparten af saavel Mand- som Kvindefanger — henholdsvis 59,0 % og 55,6 % tilfunden Straf- arbeide fra 6 Maaneder til 1 Aar.

IV. Opgave, der viser de Personers Alder, der i Aaret 1879 have hensiddet i Rigets Straf- arbeidsanstalter (Tabel IV).

Det sees af denne Opgave, at Forholdet med Hensyn til Alderen var følgende:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		I Alt.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.
mellem 10—15 Aar	-	-	-	-	-	-
— 15—18 —	2	2	2	1	4	3
— 18—20 —	12	1	35	3	47	4
— 20—25 —	94	28	103	24	197	52
— 25—30 —	148	75	67	19	215	94
— 30—40 —	210	85	110	35	320	120
— 40—50 —	167	42	75	16	242	58
— 50—60 —	126	21	32	6	158	27
— 60—70 —	81	5	12	-	93	5
over 70 —	10	1	1	-	11	1
	850	260	437	104	1287	364

Procentvis stiller Forholdet sig for Beretningsaaret — sammenlignet med det foregaaende Aar — saaledes:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret				Indsatte efter Dom i Aarets Løb.			
	1879.		1878		1879.		1878.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
	%	%	%	%	%	%	%	%
10—15 Aar	-	-	-	-	-	-	-	-
15—18 —	0,2	0,8	0,2	0,3	0,5	0,9	0,9	1,0
18—20 —	1,4	0,4	1,5	0,7	8,0	2,9	8,0	3,0
20—25 —	11,1	10,8	10,5	12,6	23,6	23,1	22,4	23,3
25—30 —	17,4	28,8	16,6	26,5	15,3	18,3	19,1	18,2
30—40 —	24,7	32,7	26,3	33,3	25,2	33,6	21,1	28,3
40—50 —	19,7	16,1	20,5	17,8	17,2	15,4	15,3	20,2
50—60 —	14,8	8,1	14,5	7,3	7,3	5,8	8,8	3,0
60—70 —	9,5	1,9	8,6	1,4	2,7	-	4,4	3,0
over 70 Aar	1,2	0,4	1,3	0,3	0,2	-	-	-
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

V. Opgave, der viser, hvormange af de Personer, der i Aaret 1879 have hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter, vare Norske, Finner, Lapper, Svensker og af andre fremmede Nationaliteter (Tabel V).

Af Opgaven erfares, at af Fangerne vare med Hensyn til Nationalitet:

	Hensiddende ved Begyn- delsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		I Alt.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Norske	774	247	403	99	1177	346
Finner	3	2	5	-	8	2
Lapper	16	7	10	-	26	7
Svensker	47	4	19	5	66	9
Andre Nationaliteter	10	-	-	-	10	-
	850	260	437	104	1287	364

Der var saaledes af:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.	
	M.	K.	M.	K.
	%	%	%	%
Norske	91,1	95,0	92,2	95,2
Finner	0,3	0,8	1,1	-
Lapper	1,9	2,7	2,3	-
Svensker	5,5	1,5	4,4	4,8
Andre Nationaliteter	1,2	-	-	-
	100,0	100,0	100,0	100,0

I 1878 var af de ved Aarets Begyndelse Hensiddende 91,5 % af Mandsfangerne og 95,8 % af Kvindefangerne samt af de i Aarets Løb Indsatte 90,3 % Mandsfanger og 97,0 % Kvindefanger — Norske.

VI. Opgave, der viser de Personers ægteskabelige Stilling, der i Aaret 1879 have hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter (Tabel VI).

Det vil af denne Opgave sees, at af Fangerne vare:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		I Alt.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Ugifte	567	208	304	80	871	288
Gifte med Børn	181	25	100	20	281	45
Gifte uden Børn	33	7	14	1	47	8
Enkemænd og Enker med Børn	57	16	18	2	75	18
Enkemænd og Enker uden Børn	12	4	1	1	13	5
	850	260	437	104	1287	364
samt:						
Gifte med og uden Børn	214	32	114	21	328	53
Enkemænd og Enker med og uden Børn	69	20	19	3	88	23

Procentvis beregnet var deraf:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.	
	M.	K.	M.	K.
	%	%	%	%
Ugifte	66,7	80,0	69,6	76,9
Gifte med Børn	21,3	9,6	22,9	19,2
Gifte uden Børn	3,9	2,7	3,2	1,0
Enkemænd og Enker med Børn	6,7	6,2	4,1	1,9
Enkemænd og Enker uden Børn	1,4	1,5	0,2	1,0
	100,0	100,0	100,0	100,0
samt:				
Gifte med og uden Børn	25,2	12,3	26,1	20,2
Enkemænd og Enker med og uden Børn	8,1	7,7	4,3	2,9

Saa vel af de ved Begyndelsen af Aaret Hensiddende som af de i Aarets Løb Indsatte var saaledes baade af Mandfanger og Kvindefanger omkring de tre Fjerdeparter ugifte.

I 1878 var Forholdet omtrent det samme, idet Procentantallet af de Ugifte udgjorde af de ved Aarets Begyndelse Hensiddende 67,4 % Mandfanger og 82,2 % Kvindefanger og af de i Aarets Løb efter Dom Indsatte 68,5 % Mandfanger og 72,7 % Kvindefanger.

VII. Opgave, der viser de Personers tidligere Livsstilling, som i Aaret 1879 have hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter (Tabel VII).

Efter Opgaven vare Fangerne med Hensyn til deres tidligere Livsstilling fordelte saaledes:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		I Alt.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Ombuds- og Bestillingsmænd	3	-	2	-	5	-
Handelsmænd og Fabrikanter	18	5	16	5	34	10
Haandværkere	5	-	1	-	6	-
Gaardbrugere og Føderaadfolk	35	15	15	2	50	17
Handelsbetjente og Kontorister	5	-	6	-	11	-
Haandværksarbejdere og Læredrenge	214	20	112	10	326	30
Tjenestetyende	22	128	23	35	45	163

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		I Alt.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Fabrik- og Værksarbeidere	3	4	1	1	4	5
Husmænd og Inderster	23	7	7	6	30	13
Fiskere	26	-	20	-	46	-
Søfarende	63	2	40	-	103	2
Dagarbeidere	390	63	176	34	566	97
Løsgjængere og Omstreifere	31	8	8	9	39	17
Betlere og Fattiglemmer	2	1	1	-	3	1
Personer i andre Stillinger	10	6	8	2	18	8
Ei opgivet	-	1	1	-	1	1
	850	260	437	104	1287	364

Procentvis stiller Forholdet sig saaledes:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.	
	M.	K.	M.	K.
	%	%	%	%
Ombuds- og Bestillingsmænd	0,4	-	0,5	-
Handelsmænd og Fabrikanter	2,1	1,9	3,7	4,8
Haandværkere	0,6	-	0,2	-
Gaardbrugere og Føderaadfolk	4,1	5,8	3,4	1,9
Handelsbetjente og Kontorister	0,6	-	1,4	-
Haandværksarbeidere og Læredrenge	25,2	7,7	25,6	9,6
Tjenestetyende	2,6	49,2	5,3	33,7
Fabrik- og Værksarbeidere	0,4	1,5	0,2	1,0
Husmænd og Indertser	2,7	2,7	1,6	5,8
Fiskere	3,0	-	4,6	-
Søfarende	7,4	0,8	9,2	-
Dagarbeidere	45,9	24,2	40,3	32,7
Løsgjængere og Omstreifere	3,6	3,1	1,8	8,6
Betlere og Fattiglemmer	0,2	0,4	0,2	-
Personer i andre Stillinger	1,2	2,3	1,8	1,9
Ei opgivet	-	0,4	0,2	-
	100,0	100,0	100,0	100,0

Af denne Opgave vil sees, at af Mandfangerne tilhørte de Fleste saavel af de ved Aarets Begyndelse Hensiddende som af de i Aarets Løb Indsatte Klasserne Dagarbeidere samt Haandværksarbeidere og Læredrenge — af førstnævnte Klasse henholdsvis 45,9 % og 40,3 %, af sidstnævnte henholdsvis 25,2 % og 25,6 %. Af Kvindefangerne tilhørte de Fleste Tjenestetyende- eller Dagarbeiderklassen, idet af de Hensiddende fandtes 49,2 % Tjenestetyende og 24,2 % Dagarbeidere og af de Indsatte henholdsvis 33,7 % og 32,7 %. I 1878 tilhørte ogsaa Størsteparten af Mandfangerne saavel af de Hensiddende som de Indsatte Dagarbeider- eller Haandværksarbeiderklassen, og af Kvindefangerne Klassen Tjenestetyende eller Dagarbeidere.

VIII. Opgave, som viser, hvormange af de Personer, der i Aaret 1879 have hensiddet i Rigets Strafarbeidsanstalter, ikke tidligere have været straffede og hvormange tidligere have været straffede med Fængsel eller anden Straf end Strafarbeide eller med Strafarbeide (Tabel VIII).

Med Hensyn til om Fangerne tidligere have været straffede viser nærværende Opgave, at af disse vare:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		I Alt.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Ikke tidligere straffede	161	148	119	27	280	175
Tidligere straffede	689	112	318	77	1007	189
	850	260	437	104	1287	364
og af de sidstnævnte:						
1. Straffede med Fængsel eller anden Straf end Strafarbeide	131	34	111	38	242	72
2. Straffede med Strafarbeide	558	78	207	39	765	117
	689	112	318	77	1007	189

Procentvis stiller Forholdet sig for Beretningsaaret — sammenlignet med det foregaaende Aar — saaledes:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.				Indsatte efter Dom i Aarets Løb.			
	1879.		1878.		1879.		1878.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
	%	%	%	%	%	%	%	%
Ikke tidligere straffede . . .	19,0	56,9	18,0	58,2	27,2	26,0	27,7	31,3
Tidligere straffede	81,0	43,1	82,0	41,8	72,8	74,0	72,3	68,7
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
og af de sidstnævnte:								
1. Med Fængsel eller anden Straf end Strafarbeide . . .	15,4	13,1	12,4	11,5	25,4	36,5	29,9	42,4
2. Med Strafarbeide	65,6	30,0	69,6	30,3	47,4	37,5	42,4	26,3

IX. Opgave, der viser hvormange af de Personer, der i Aaret 1879 have hensiddet i Rigets Strafarbeidsanstalter, have været ægte fødte og hvormange uægte fødte (Tabel IX).

Af Opgaven sees, at af Fangerne vare:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		I Alt.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Ægte fødte	773	225	389	93	1162	318
Uægte fødte	75	35	48	11	123	46
Ikke oplyst	2	-	-	-	2	-
	850	260	437	104	1287	364

Procentvis stiller Forholdet sig saaledes:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.	
	M.	K.	M.	K.
	%	%	%	%
Ægte fødte	91,0	86,5	89,0	89,4
Uægte fødte	8,8	13,5	11,0	10,6
Ikke oplyst	0,2	-	-	-
	100,0	100,0	100,0	100,0

Af Opgaven sees, at omtrent ni Tiendedele af saavel de ved Aarets Begyndelse Hensiddende som de i Aarets Løb efter Dom Indsatte vare ægte fødte.

X. Opgave, der viser, hvor de Personer, der i Aaret 1879 have hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter, vare hjemmehørende (Tabel 10).

Af Fangerne vare ifølge denne Opgave hjemmehørende i:

Amter.	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.			Indsatte efter Dom i Aarets Løb.			I Alt.			
	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	
Smaalenene	B.	37	4	41	20	5	25	57	9	66
	L.	40	13	53	15	5	20	55	18	73
Akershus	B.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	L.	32	15	47	19	7	26	51	22	73
Christiania	B.	194	62	256	94	31	125	288	93	381
Hedemarken	B.	2	1	3	3	-	3	5	1	6
	L.	30	14	44	23	3	26	53	17	70
Christians	B.	2	-	2	-	-	-	2	-	2
	L.	28	12	40	4	2	6	32	14	46
Buskerud	B.	19	7	26	9	3	12	28	10	38
	L.	30	9	39	12	1	13	42	10	52
Jarlsberg og Laurvig	B.	14	3	17	6	2	8	20	5	25
	L.	11	11	22	6	1	7	17	12	29
Bratsberg	B.	12	2	14	3	-	3	15	2	17
	L.	15	3	18	6	2	8	21	5	26
Nedenæs	B.	13	4	17	2	3	5	15	7	22
	L.	18	4	22	8	2	10	26	6	32
Lister og Mandal	B.	19	-	19	5	2	7	24	2	26
	L.	9	3	12	3	-	3	12	3	15
Stavanger	B.	17	2	19	6	1	7	23	3	26
	L.	18	6	24	11	1	12	29	7	36
Søndre Bergenhus	B.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	L.	13	5	18	19	-	19	32	5	37
Bergen	B.	22	8	30	21	6	27	43	14	57
Nordre Bergenhus	B.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	L.	26	7	33	10	3	13	36	10	46
Romsdal	B.	12	1	13	12	-	12	24	1	25
	L.	22	12	34	14	4	18	36	16	52
Søndre Thronhjelm	B.	28	5	33	25	5	30	53	10	63
	L.	16	13	29	8	4	12	24	17	41

B. No. 3.

Amter.	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.			Indsatte efter Dom i Aarets Løb.			I Alt.			
	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	
Nordre Thronhjelm	B.	4	-	4	-	1	1	4	1	5
	L.	21	13	34	8	1	9	29	14	43
Nordland	B.	4	1	5	-	-	-	4	1	5
	L.	30	2	32	13	2	15	43	4	47
Tromsø	B.	10	-	10	9	-	9	19	-	19
	L.	10	7	17	4	-	4	14	7	21
Finmarken	B.	6	2	8	5	4	9	11	6	17
	L.	19	6	25	11	1	12	30	7	37
Kjøbstæderne og Ladestederne tilsammen		415	102	517	220	63	283	635	165	800
Landdistrikterne tilsammen		388	155	543	194	39	233	582	194	776
Hele Riget		803	257	1060	414	102	516	1217	359	1576
Sverige		37	2	39	17	2	19	54	4	58
Andre Lande		8	-	8	1	-	1	9	-	9
Ikke oplyst		2	1	3	5	-	5	7	1	8
		850	260	1110	437	104	541	1287	364	1651

Procentvis beregnet var Forholdet saaledes:

Amter.	Hensiddende ved Aarets Begyndelse.			Indsatte efter Dom i Aarets Løb.			
	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	
Smaalenene	B.	4,3	1,5	3,7	4,6	4,8	4,6
	L.	4,7	5,0	4,8	3,4	4,8	3,7
Akershus	B.	-	-	-	-	-	-
	L.	3,8	5,7	4,2	4,4	6,7	4,8
Christiania	B.	22,8	23,8	23,0	21,5	29,8	23,1
Hedemarken	B.	0,2	0,4	0,3	0,7	-	0,6
	L.	3,5	5,4	4,0	5,3	2,9	4,8
Christians	B.	0,2	-	0,2	-	-	-
	L.	3,3	4,6	3,6	0,9	1,9	1,1
Buskerud	B.	2,2	2,7	2,3	2,1	2,9	2,2
	L.	3,5	3,4	3,5	2,7	1,0	2,4

Amter.	Hensiddende ved Aarets Begyndelse.			Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		
	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.
	%	%	%	%	%	%
Jarlsberg og Laurvig	B. 1,6	1,2	1,5	1,4	1,9	1,5
	L. 1,3	4,2	2,0	1,4	1,0	1,3
Bratsberg	B. 1,4	0,8	1,3	0,7	-	0,6
	L. 1,7	1,2	1,6	1,4	1,9	1,5
Nedenæs	B. 1,5	1,5	1,5	0,5	2,9	0,9
	L. 2,1	1,5	2,0	1,8	1,9	1,8
Lister og Mandal	B. 2,2	-	1,7	1,1	1,9	1,3
	L. 1,0	1,2	1,1	0,7	-	0,6
Stavanger	B. 2,0	0,8	1,7	1,4	1,0	1,3
	L. 2,1	2,3	2,2	2,5	1,0	2,2
Søndre Bergenhus	B. -	-	-	-	-	-
	L. 1,5	1,9	1,6	4,4	-	3,5
Bergen	B. 2,6	3,1	2,7	4,8	5,8	5,0
Nordre Bergenhus	B. -	-	-	-	-	-
	L. 3,0	2,7	3,0	2,3	2,9	2,4
Romsdal	B. 1,4	0,4	1,2	2,7	-	2,2
	L. 2,6	4,6	3,1	3,2	3,8	3,3
Søndre Thronhjelm	B. 3,3	1,9	3,0	5,7	4,8	5,5
	L. 1,9	5,0	2,6	1,8	3,8	2,2
Nordre Thronhjelm	B. 0,5	-	0,4	-	1,0	0,2
	L. 2,5	5,0	3,1	1,8	1,0	1,7
Nordland	B. 0,5	0,4	0,4	-	-	-
	L. 3,5	0,8	2,9	3,0	1,9	2,8
Tromsø	B. 1,2	-	0,9	2,1	-	1,7
	L. 1,2	2,7	1,5	0,9	-	0,7
Finmarken	B. 0,7	0,8	0,7	1,1	3,8	1,7
	L. 2,2	2,3	2,2	2,2	1,0	2,2
Kjøbstæderne og Ladestederne tilsammen	48,8	39,2	46,6	50,3	60,6	52,3
Landdistrikterne	45,6	59,6	48,9	44,4	37,5	43,1
Hele Riget	94,5	98,8	95,5	94,7	98,1	95,4
Sverige	4,4	0,8	3,5	3,9	1,9	3,5
Andre Lande	0,9	-	0,7	0,2	-	0,2
Ikke oplyst	0,2	0,4	0,3	1,2	-	0,9

Det betydeligste Procentantal er, efter hvad ovenstaaende Opgave udviser, fra Christiania, nemlig af de ved Aarets Begyndelse Hensiddende 22,8 % Mandfanger og 23,8 % Kvindefanger og af de i Aarets Løb Indkomne 21,5 % Mandfanger og 29,8 % Kvindefanger. I 1878 var Forholdet omtrent det samme, idet af de Hensiddende 22,1 % Mandfanger og 21,3 % Kvindefanger og af de Indsatte 19,7 % Mandfanger og 25,3 % Kvindefanger vare hjemmehørende i Christiania.

Af samtlige Fanger, der ved Aarets Begyndelse hensad i Strafanstalterne, vare 48,8 % Mandfanger og 39,2 % Kvindefanger hjemmehørende i Rigets Kjøbstæder eller Ladesteder, medens 45,6 % Mandfanger og 59,6 % Kvindefanger vare hjemmehørende i Landdistrikterne. Af de i Aarets Løb indkomne Fanger vare 50,3 % Mandfanger og 60,6 % Kvindefanger hjemmehørende i Kjøbstæderne eller Ladestederne, medens 44,4 % Mandfanger og 37,5 % Kvindefanger vare hjemmehørende i Landdistrikterne.

5,3 % Mandfanger og 0,8 % Kvindefanger af de Hensiddende samt 4,1 % Mandfanger og 1,9 % Kvindefanger af de Indkomne vare hjemmehørende i Udlandet.

Oplysning om Hjemstavn savnedes for 0,2 % hensiddende og 1,2 % indkomne Mandfanger samt for 0,4 % hensiddende Kvindefanger.

Nedenstaaende Opgave viser, hvormange Fanger der hensad i Strafanstalterne ved Begyndelsen af Beretningsaaet og hvormange der indkom i Aarets Løb, — særskilt af Mandfanger og Kvindefanger — for hvert 1000 Indvaanere, beregnet efter den hjemmehørende Folkemængde den 31te December 1875 i Kjøb- og Ladestederne, i Landdistrikterne og i hele Riget.

For hvert 1000 Indvaanere af hvert Kjøn var:	Hensiddende ved Aarets Begyndelse.			Indkomne efter Dom i Aarets Løb.		
	M.	K.	I Alt.	M.	K.	I Alt.
Fra Kjøb- og Ladestederne	2,62	0,58	1,60	1,39	0,38	0,85
fra Landdistrikterne	0,53	0,21	0,37	0,27	0,05	0,16
fra hele Riget	0,90	0,28	0,58	0,47	0,11	0,28

XI. Opgave, der viser hvormange af de fra Strafarbejdsanstalterne i 1876 løsladte Fanger ere tilbagefaldne inden Udgangen af 1879, samt hvormange af disse vare domfældte for Tyveri og hvormange for anden Forbrydelse (Tabel XI).

Af denne Opgave erfares:

	Dømte.						Tilsammen.		
	For Tyveri.			For anden Forbrydelse.					
	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.
at af de i 1876 fra Strafarbejdsanstalterne med Undtagelse af den nedlagte Bergenhus Anstalt løsladte	373	49	422	87	70	157	460	119	579
vare inden Udgangen af Beretningsaaret — altsaa mindst 3 Aar efter den sidste Fanges Løsladelse — tilbagefaldne	168	20	188	13	7	20	181	27	208
eller procentvis beregnet	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Efter Beretningen for 1878 var ved Udgangen af 1878 Tilbagefaldsprocenten for Aaret 1875	45	40,8	44,5	14,9	10	12,7	39,3	22,7	35,9
	37,6	43,6	38,2	13,6	5,0	10,3	32,7	20,6	30,5

Fra den i 1878 nedlagte Bergenhus Strafanstalt løslodes i 1876 5 Mandfanger. Om hvorvidt noget Tilbagefald for disses Vedkommende har fundet Sted savnes Oplysning.

Med Hensyn til den store Tilbagefaldsprocent for 1876 for de fra Akershus Strafantalt løsladte (55,3 % mod 43,5 % for Aaret 1875) har Bestyreren bemærket, at Aarsagen formentlig maa søges i de mindre gode Tider for den arbejdende Klasse, hvorhos flere af de Tilbagefaldne vare i en saa fremrykket Alder, at de snart sagt kun havde Valget mellem Fattigforsørgelse og Strafanstalten.

Forsaavidt der har vist sig Stigning i Tilbagefaldsprocenten for de fra Christiania Tugthus løsladte Kvindefangers Vedkommende (25,8 % for 1876 mod 22,6 % for 1875 og 19,3 % for 1874) har Overinspektøren bemærket, at Grunden hertil formentlig maa søges i den overordentlig store Vanskelighed ved at faa Arbejde, som har fundet Sted i de sidste Aar. Kvinderne, ytrer Overinspektøren, ere i saa Henseende langt værre faren end Mændene, der kunne arbejde udenfor Huset. Hine maa man have inde i Familien og have de gode Husmødre med Rette stor Ængstelse for at tage enten en tyvagtig eller usædelig Pige i sit Hus. De udannede Husmødre, som ikke have saa store Fordringer, behandle ofte en saadan falden Kvinde i høj Grad slet, og tro sig berettigede til at give sit onde Lune Luft ved alle Leiligheder og i de uskaansomste Udtryk, hvilket jager disse ømtaalige Væsener strax paa Flugt og gjør dem Overgangen til deres gamle Levesæt i deres egne Øine undskyldelig. Flere — især de ældre af Tyvekvindeerne befinde sig derhos vistnok ganske vel i Strafanstalten og have saaledes ikke den mindste Skræk

for at falde tilbage. Dels mangle de hyppig baade Slægt eller Venner, og dels, om de have saadanne, finde de ofte allermindst Støtte og Velvillie hos dem, hvorfor de ogsaa tage det meget let, naar de komme tilbage til Strafanstalten.

Om Antallet af de Fanger, som ved deres Indbringelse i samt forinden deres Løsladelse af Strafanstalten ere blevne hensatte i Celle — cfr. § 14 i Lov om Bodsfængslet af 12te Juli 1848 — saavel som af dem, der efter eget Ønske ere blevne hensatte i Celle — cfr. § 15 i den citerede Lov — samt om Længden af den Tid, de Angjældendø have hensiddet i Celle m. V. er fra Fælles-Strafanstalterne for Beretningsaaret afgivet forskjellige Oplysninger, hvoraf hidsættes følgende:

Akershus Strafanstalt. I Henhold til Bodsfængselslovens § 14 have 23 Fanger været indsatte i Celle i kortere eller længere Tid — heri dog ikke medregnet de Fanger, der kun have siddet i Celle de reglementerede 3 Dage efter Indsættelsen i Strafanstalten, og som Læreren i denne Tid har examineret; 9 Fanger have været hensatte i Celle efter eget Ønske. Det samlede Antal Celledage var 876 — heri ikke medregnet Strafcelle eller Celledagene for en Fange, der i 1878 for Overfald paa en Opsynsmand hensattes paa ubestemt Tid i Celle, hvor han ogsaa i Beretningsaaret fremdeles har hensiddet.

Da ingen Fange indkom i Throndhjems Fæstnings Strafanstalt i Beretningsaaret og kun 1 Fange løslodes derfra i 1ste Kvartal, har Hensættelse i Celle i denne Anstalt kun fundet Sted for dem, som selv ønskede dette og da — som tidligere — for Natten og paa Søn- og Helligdage. Dette var ved Aarets Begyndelse Tilfælde med 6 Fanger, men eftersom Overflytningen til Throndhjems Tugthus skred frem, reduceredes Antallet, saa at der sluttelig kun hensad i Celle 2 Fanger, der ved Udgangen af Februar Maaned nedbragtes paa Fælleslokalerne.

Christiania Tugthus. Af de indkomne Fanger have ved Indsættelsen hensiddet i Celle i forskjellig Tid 59 Mandfanger og 80 Kvindefanger. Af de i Aarets Løb udgaaede Fanger have forinden Løsladelsen 60 Mandfanger og 70 Kvindefanger ligeledes været hensatte i Celle i forskjellig Tid.

Endvidere have nogle Fanger ligget i Celle om Natten, nemlig 33 Mandfanger — hvoraf 2 det hele Aar — og 25 Kvindefanger — hvoraf 5 det hele Aar.

Angaaende Fangernes Hensættelse i Celle har iøvrigt Bestyreren bemærket Følgende:

„Med Hensyn til den Virkning, som Hensiddet i Celle skulde udøve paa Fanger, enten naar de komme ind eller umiddelbart før de gaa ud, da er den i det Store taget efter min Mening vist meget liden. Af de indkomne synes enkelte, især naar de kunne forblive der noget længere Tid, at blive heldigt paavirkede, men dette Indtryk viskes temmelig hastigt ud, dels fordi Opholdet i Celle er for kort i ethvert Tilfælde, da ingen mod sin Villie, naar det ikke

er som Straf, kan forblive i Celle mere end 3 Maaneder, iberegnet den Tid de sidde der ved Indkomsten og før Løsladelsen, dels fordi det daglige Arbeide og Selskab med Medfanger snart optager alle deres Tanker. Det er efter min Mening en mindre heldig Bestemmelse i Loven om Bodsfængslet, at en Fange skal sidde blot 3 Maaneder i Celle, naar han eller hun ikke ønsker at være der længere. Har man flere unge Gutter paa en Gang, beholde disse sine Celler for Natten den hele Straffetid, da jeg anser det for det allerfordærveligste at slippe disse ned paa Barakkerne. Under Arbeidet kan man føre nogenlunde streng Kontrol med dem.“

Bergens Tugthus. Alle de i Aarets Løb indkomne Fanger — 61 — have ved Indsættelsen hensiddet en Tid i Celle. Tiden har været forskjellig fra 1 Dag til 94 Dage. Af de udgaaede Fanger have 43 forinden Løsladelsen været hensatte i Celle en Tid — fra 2 til 81 Dage.

Efter eget Ønske have 4 Fanger hensiddet i Celle, en i 3 Dage, en i 8, en i 27 og en i 38 Dage. Enkelte Gange har man benyttet Cellen til at henlægge Syge, naar man troede, at de simulerede eller af andre Grunde; saaledes var en Fange i Celle 5 Dage og en i 30 Dage. Fanger, der ere afstraffede med Rotting, have hensiddet i Celle til den følgende Dag. Tillige er Celle flere Gange bleven optagen af Fanger, der have forseet sig, og som have været der, indtil man har faaet undersøgt Sagen.

Nogen særdeles Virkning paa Fangen af hans Hensættelse i Celle ved Indkomsten eller før hans Løsladelse har man, bemærker Overinspektøren, ikke kunnet spore, men man tør haabe, at en saadan Ensomhed vil aabne hans Sind og bringe ham til Eftertanke, saa at han kan fatte gode Forsætter for sin Fremtid. For de fleste er saadant ei godt under Samværet med Medfangerne.“

Thronhjems Tugthus. Ved Indbringelsen i Strafanstalten har 92 Mandfanger været hensat i Celle i forskjellig Tid — tilsammen i 780 Dage — og 20 Kvindefanger i tilsammen 164 Dage. Forinden Løsladelsen har 84 Mandfanger og 13 Kvindefanger været hensatte i Celle — tilsammen henholdsvis 635 og 141 Dage. Efter eget Ønske har været hensat i Celle hele Døgnet 3 Mandfanger og 2 Kvindefanger tilsammen i henholdsvis 276 Dage og 48 Dage, samt kun for Natten 16 Mandfanger i tilsammen 1734 Dage.

Som Regel har altsaa været iagttaget, at enhver Fange saavel ved Indsættelsen som umiddelbart før Løsladelsen i nogle Dage har hensiddet isoleret. For flere Kvindefangers Vedkommende har der dog fra denne Regel maattet gjøres endel Undtagelser, især efter Kvindernes Overflyttelse til den tidligere Fæstningsanstalt, hvor en stærk Frygt for at hensættes i de i Loftetagen beliggende Celler i ikke ubetydelig Udstrækning gjorde sig gjældende.

D. Disciplinen.

Af grove Brud paa Ordenen, der har foranlediget justitiel Tiltale er i Beretningsaaaret forekommet et Tilfælde nemlig i Bodsfængslet, idet en henved 19 Aar gammel Murhaandlanger fra Christiania, som den 12te September indbragtes i Fængslet paa 1 Aar og 8 Maaneder for grovt Tyveri, den 19de s. M. tilføiede sin Vogter et voldsomt Slag i Ansigtet med en Mursten, for hvilket Overfald han ved Christiania Byrets Dom af 28de Oktober næstefter blev ilagt Strafarbeide i 6 Maaneder. Han vilde give Sagen det Udseende, at der undertiden kom „Rier“ over ham, og at han da ikke vidste, hvad han gjorde. Fra 20de September til 14de November blev der sat Haandjern paa ham, naar han skulde ud af Cellen, hvorhos det kun tillodes ham gjennem den aabne Celleluge at deltage i Gudstjenesten. Han blev samtidig gjort bekendt med, at de 2 Betjente, som kom indtil ham, vare forsynede med Lifepreservere, og at de havde Ordre til at bruge dem, hvis der skulde komme „Rier“ over ham. Dette hjalp; 8de Februar 1880 bekendte han, at „Rierne“ kun vare en Opdigtelse for at komme fra Fængslet.

Fra Bergens Tugthus undveg den 19de Mai om Morgenen en Fange, der 14de November 1877 var indsat i Bergenhus Fæstnings Strafanstalt for 6te Gangs Tyveri, og derfra den 16de Januar 1878 var overflyttet til Bergens Tugthus. Fangen var den nævnte Morgen med Værksmesteren i den Have, hvori Bordmaterial opbevares, for at faa sig udleveret nogle Bord. Værksmesteren havde flere Fanger med sig og havde den hele Tid Angjældende under Øine, da han ei var ganske sikker for ham. Da det faldt Værksmesteren ind, at det ene udleverede Bord maaske ei var ganske tjenligt for Øiemedet, gik han nogle Skridt hen for at betragte det, og i et Nu benyttede Fangen Leiligheden til at smutte bag nogle Bordstabler og hoppe over et Gjærde. Angjældende blev paagreben den paafølgende Aften af nogle Bønder og indbragt til vedkommende Lensmand, hvorfra han med Dampskib førtes tilbage til Bergen. For Rømningen straffedes han med 25 Slag Rotting og Hensættelse i Enrum i lys Celle med Sysselsættelse i 21 Dage, samt belagdes med Jern — en saakaldt Springer.

I Anledning af denne Rømning blev ved passende Forandringer med oven omhandlede Gjærde m. V. truffet Forføjninger til for Fremtiden at hindre Undvigelse paa lignende Maade.

Omtrent 2 Maaneder bagefter opdagedes, at den samme Fange igjen pønsede paa Rømning, idet han havde begyndt paa Affiling af sine Jern. Flere Gange daglig vare Jernene blevne visiterede. Herfor dikteredes ham 25 Slag Rotting og Hensættelse i Enrum i lys Celle med Sysselsættelse i 14 Dage. Han iagttoges nu skarpt, endmere da man havde Mistanke om, at han i Ledtog med nogle Medfanger pønsede paa ved Arbeide af Nøgler at komme

ud. Endelig opdagedes i Begyndelsen af Oktober nogle ufuldførte Nøgler, hvorfor Angjældende og 3 andre Fanger hensattes i Celler for at der nærmere kunde anstilles Undersøgelser og for at de ei skulde faa tale med Nogen. De fremkomne Oplysninger, der dog ikke skaffede fuld Klarhed over hver Enkelts Andel i Forseelsen, ledede til, at tre af Fangerne hensattes paa Vand og Brød, henholdsvis i 5, 4 og 3 Dage, hvorhos en paalagdes Springer.

Udenfor disse i Bergens Tugthus indtrufne Tilfælde har ingen Undvigelse eller Forsøg derpaa fundet Sted i Strafanstalterne i Beretningsaaret.

Foruden de 2 nævnte Fanger i Bergens Tugthus har det for Sikkerhedens Skyld været nødvendigt at belægge 3 Fanger i Akershus Strafanstalt med Jern. Den første af disse hensad ved Udgangen af Aaret fremdeles i Celle og med Jern; den anden blev aftaget Jernene den 5te November 1879 og den sidste var belagt med Jern fra 25de Juli til 6te Oktober s. A.

Til nærmere Oplysning om de i Beretningsaaret inden Strafarbejdsanstalterne begaaede Disciplinærforseelser og de for samme anvendte Revselsler tillader man sig at hidsætte:

- a) Opgave der viser Antallet og Arten af de i Aaret 1879 inden Rigets Strafarbejdsanstalter begaaede Disciplinærforseelser: (Se Side 26).

De Disciplinærforseelser, hvori Fangerne hyppigst have gjort sig skyldige, have altsaa været for Mandfangernes Vedkommende ved Bodsfængslet Meddelelse til Medfange eller Forsøg derpaa, Opsætsighed, Ulydighed m. V. og Beskadigelse af Inventarium, ved Fællesanstalterne Opsætsighed, Ulydighed m. V., Besiddelse af utilladte Gjenstande samt Slagsmaal, Klammeri m. V., og for Kvindefangernes Vedkommende Slagsmaal, Klammeri m. V., Opsætsighed, Ulydighed m. V., Besiddelse af utilladte Gjenstande og uanstændigt Forhold.

- b) Opgave, der viser Antallet og Arten af de i Aaret 1879 inden Rigets Strafarbejdsanstalter for begaaede Disciplinærforseelser anvendte Revselsler. (Se Side 27).

De hyppigst anvendte Revselsler har altsaa været for Mandfangers Vedkommende ved Bodsfængslet Hensættelse i dunkel Strafcelle paa Vand og Brød og i lys Strafcelle paa Vand og Brød og ved Fællesstrafarbejdsanstalterne Berøvelse af Tillægskost og korporlig Revselse; for Kvindefangernes Vedkommende Berøvelse af Tillægskost og Hensættelse i lys Celle paa Vand og Brød uden Sysselsættelse.

	Opsætsighed, Ulydighed og upassende Opførsel mod Opsynet.			Undvigelse eller Forsøg derpaa.			Slagsmaal, Klammeri og ufredeligt Forhold til Medfanger.			Uanstændigt Forhold.			Dovenskab og slet Arbejde.			Beskadigelse af Inventarium m. m.			Rapseri og Uredelighed.			Besiddelse af utilledte Gjenstande.			Meddelelse til Medfange eller Forsøg derpaa.			Andre Forseelser.			I Alt.		
	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.			
Akershus Strafarbeidsanstalt	12	-	12	-	-	-	6	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	5	7	-	7	-	-	-	7	-	7	37	-	37
Thronhjems Fæstnings Do.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Christiania Tugthus	9	17	26	-	-	-	2	25	27	3	8	11	2	6	8	-	3	3	-	1	1	1	12	13	2	10	12	1	4	5	20	86	106
Bergens Do.	9	-	9	4	-	4	2	-	2	3	-	3	4	-	4	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1	25	-	25
Thronhjems Do.	13	4	17	-	-	-	4	5	9	1	7	8	-	1	1	2	-	2	1	1	2	7	4	11	-	-	-	-	-	-	28	22	50
Tils. Fællesanstalterne	43	21	64	4	-	4	14	30	44	7	15	22	6	7	13	3	3	6	7	2	9	15	16	31	2	10	12	9	4	13	110	108	218
Bodsfængslet	10	-	10	-	-	-	-	-	-	8	-	8	7	-	7	9	-	9	-	-	-	2	-	2	35	-	35	6	-	6	77	-	77
Ialt	53	21	74	4	-	4	14	30	44	15	15	30	13	7	20	12	3	15	7	2	9	17	16	33	37	10	47	15	4	19	187	108	295

	Berøvelse af Tobak.			Berøvelse af Til-lægskost.			Hensættelse i Enrum i lys Celle paa almindelig Fangekost.			Hensættelse i Enrum i lys Celle paa Vand og Brød uden Sys-sættelse.			Hensættelse i Enrum i mørk Celle med Indskrækning i Kosten til Vand og Brød hveranden Dag.			Tamp, Rotting, Ris.			I Alt.					
	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.			
Fællesanstalterne:																								
Akershus Strafarbejdsanstalt	1	-	1	9	-	9	1	-	1	-	-	-	-	-	-	13	-	13	13	-	13	37	-	37
Thronhjems Fæstnings Do.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Christiania Tugthus	-	-	-	10	53	63	-	1	1	6	1	7	3	23	26	-	8	8	1	-	1	20	86	106
Bergens Do.	-	-	-	2	-	2	3	-	3	3	-	3	11	-	11	-	-	-	6	-	6	25	-	25
Thronhjems Do.	-	-	-	10	15	25	-	1	1	1	-	1	5	1	6	1	5	6	11	-	11	28	22	50
Tils. ved Fællesanstalterne	1	-	1	31	68	99	4	2	6	10	1	11	19	24	43	14	13	27	31	-	31	110	108	118
	Indskrækning af Besøg til det nødvendige Tilsyn af Opsynbetjenten.			Vand og Brød i ordi-nær Fange-celle.			Vand og Brød i lys Strafcelle.			Vand og Brød i dunkel Strafcelle.														
	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.												
Bodsfængslet	9	-	9	11	-	11	24	-	24	33	-	33												
I Alt																						187	108	295

B. No. 3.

Af det samlede Antal Fanger, der i Aarets Løb have hensiddet i hver af Rigets Strafarbejdsanstalter er afstraffet for Disciplinærforseelser.

	Samlet Fangebelæg. *)			Antal disciplinært afstraffede Fanger.			Procent af det samlede Fangebelæg.		
	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.
Bodsfængslet	395	-	395	48	-	48	12,2	-	12,2
Akershus Strafarbejdsanstalt	334	-	334	33	-	33	9,9	-	9,9
Christiania Tugthus	157	279	436	15	60	75	9,6	21,5	17,2
Bergens Do.	155	-	155	16	-	16	10,3	-	10,3
Thronhjems Do.	265	85	350	25	13	38	9,4	15,3	10,9
	1306	364	1670	137	73	210	10,5	20,1	12,6

Af de nævnte Fanger ere revsede ved Bodsfængslet 11 Fanger 2 Gange, 3 Fanger 3 Gange, 2 Fanger 4 Gange og 1 Fange 7 Gange; ved Akershus Strafanstalt 2 Fanger 2 Gange og 1 Fange 3 Gange; ved Christiania Tugthus 1 Mandsfange 2 Gange og 2 Mandsfanger 3 Gange samt 16 Kvindefanger 2 Gange, 2 Kvindefanger 3 Gange og 2 Kvindefanger 4 Gange; i Bergens Tugthus 1 Mandsfange 2 Gange, 1 Mandsfange 3 Gange og 2 Mandsfanger 4 Gange; i Thronhjems Tugthus 3 Mandsfanger 2 Gange samt 4 Kvindefanger 2 Gange og 1 Kvindefange 6 Gange. Om den sidstnævnte, der var en omtrent 18 Aar gammel offentlig Pige fra Hammerfest er oplyst, at hun i mere end almindelig Grad var moralsk fordærvet. Der var fra Bestyrelsens og Funktionærernes Side gjort ethvert muligt Forsøg paa hendes Forbedring, men Alt syntes at have været forgjæves. Ved hendes Løsladelse havde man dog det Haab at faa hende indsat i den i Thronhjem værende Magdalenestiftelse.

Fangernes Opførsel og Forhold forklares i de indkomne Beretninger i det Hele taget at have været god, i Bergens Tugthus endog særdeles god.

Overinspektøren ved Christiania Tugthus har med Hensyn til Fangernes Forhold i det Hele henholdt sig til hvad han derom har ytret i Beretningen for 1878. Han har derhos tilføjet, at efter hans Mening bør det kvindelige Strafreglement i sin Helhed skjærpes betydelig, dels ved Gjenindførelse af korporlig Refselse, dels ved Udvidelse af Maximums-Grænsen for Kvinders Hensættelse i Celle. De kunne nu kun hensættes i Celle med Beskjæftigelse indtil 4 Uger og uden saadan i 2 Uger. Dette, bemærker han, er ingen Straf; de dovne sig gjerne i en saa kort Tid. Forhen blev en Fange, Mand eller Kvinde, siddende i Celle, indtil de faldt tilfode, thi for længere

*) o: Antallet af de fra foregaaende Aar hensiddende Fanger samt af de i Aarets Løb indkomne og fra andre Strafanstalter overflyttede Fanger.

Tid er deres eget Selskab for dem det værste af Alt. Overinspektøren har ikke seet den Fange, som ikke gav sig under ensom Hensiddens i Celle nogle Maaneder. For en saadan havde man i Regelen senere Fred; nu er det ganske anderledes.

Bestyreren af Thronhjems Tugthus har bl. A. anført, at medens Fangernes Opførsel i sin Almindelighed maa siges at have været upaaklageligt, synes det dog som om Fæstningsfangernes Indlemmelse i Tugthuset har ført med sig en for Disciplinen mindre heldig Aand. — Saavidt det har været muligt at gjennemtrænge Forholdene, antages det imidlertid, at dette væsentlig hidrører fra nogle enkelte ældre og mere fordærvede Forbrydere, hvorfor disse ogsaa have været Gjenstand for Bestyrelsens særlige Opmærksomhed. Man har saaledes blandt andet søgt især i Hviletiderne og om Natten at udskille saadanne Fanger fra de øvrige ved at anbringe dem paa et særskilt Sovelokale, og antages denne Foranstaltning allerede at have vist sig gavnlig. Fangebehandlingen i en Fællesanstalt med indskrænkede Lokalteter og et af økonomiske Hensyn knapt tilstaaet Opsynspersonale frembyder altid mange og store Vanskeligheder. Man har dog efter Evne søgt at imødegaa disse, og blandt de Forføjninger i saa Henseende, som det efter jevnlige Overveielser mellem Bestyreren og Anstaltens øvrige Funktionærer er anseet hensigtsvarende at træffe, kan anføres, foruden den nævnte Adskillelse af de mest Forvorne, en videregaaende Klassifikation af Fangerne ved deres Fordeling paa Sovelokalerne, hvorved man væsentligst har havt for Øie at bevare de yngre og mindre fordærvede fra slettere Kammeraters Paavirkninger. Ved en i Beretningsaaret foretagen Forandring af Gasledningen oplyses nu ethvert Sovelokale om Natten under den mørke Aarstid med et Gasblus, der reguleres ude i Korridoren, hvorfra den vagthavende Betjent saaledes til enhver Tid kan iagttage Fangerne gennem de i Døre og Vægge anbragte Observationshuller. I Arbejdsrummene ere Fangerne stedse under Bevogtning af Opsynet, der er anvist Poster inde i Lokalerne, hvilke de ikke uden speciel Tilladelse maa forlade. Samtale i Arbejdstiden mellem Fangerne er forbudt uden Opsynsbetjentenes specielle Tilladelse i Tilfælde hvor saadant af Hensyn til Arbejdsdriften maa ansees nødvendigt. Paa Bevægelsespladsene tillades ikke hørøstet Tale ligesaa lidt som paa Sovelokalerne, hvor Alt maa være i fuldstændig Ro, efter at Aftensignalet Kl. 9 er givet. Disciplinen, tilføier Overinspektøren, er i det Hele taget i alle dens Detaljer skjærpet, og er der arbeidet paa at gennemføre Straffen i dens fulde Alvor. Samtidig hermed har man dog i lige Grad ladet det være sig magtpaaliggende at udøve Fangebehandlingen og haandhæve Disciplinen paa en saadan Maade, at Fangerne kunne forstaa, at alle Bestræbelser gaa ud paa at befordre deres Vel, og tør det vel ogsaa haabes, at dette Aars Arbejde heller ikke har været uden Frugt. De flere Skrivelser, i hvilke Løsladte med Taknemlighed henvende sig til sine tidligere Foresatte i Anstalten, synes at tyde paa, at man er inde i det rette Spor.

E. Sjælepleien og Undervisningen.

Af de af Præsterne og Lærerne ved Strafarbeidsanstalterne for Aaret 1879 afgivne Indberetninger skal man tillade sig at meddele følgende Uddrag:

Bodsfængslet.

Gudstjeneste har været afholdt hver Søn- og Helligdag. Under Gudstjenesten har der været Stilhed og i Almindelighed ialfald udvortes Andagt. En Fange blev i Aarets Løb straffet for Forstyrrelse af Gudstjenesten. En vantro Fange ytrede Ønske om at fritages for at bivaane Gudstjenesten, hvilket Ønske imidlertid ikke blev imødekommet. Han fandt sig dog rolig heri.

Kommunion har paa Søn- og Helligdage været afholdt 18 Gange for 54 Fanger. 3 Fanger have kommunikeret tre Gange, 9 to Gange og 42 en Gang. Desuden har en Gang været afholdt Altergang for en konfirmeret Fange.

I Aarets Løb er konfirmeret 7 Fanger. De kom alle ind i Fængslet med smaa Kundskaber — om 2 af dem heder det endog, at de ikke kunde læse i Bog — men ved Flid og Opmærksomhed naaede de saavidt, at de kunde konfirmeres med ret god Kristendomskundskab.

En Fange, der var Methodist, blev optagen i Statskirken.

Enkelte Fanger have afgivet Bekjendelser om Forbrydelser, der ikke ere indtagne i Akterne, ligesom ogsaa nogle have bekjendt den Forbrydelse, hvorfor de ere straffede, men som de for Retten ikke havde vedgaaet.

Af religiøs Forstemthed synes der ikke at have været noget Tilfælde af stor Betydning, naar undtages at en Fange i saadan Stemning strax efter Indkomsten aflivede sig ved Hængning. Præsten havde forud Intet iagttaget, der kunde tyde paa mørke Tanker hos Angjældende.

Den aandelige Tilstand synes i det Hele at have været ret god, og Præsten har havt Grund til at haabe, at Opholdet i Fængslet under den præstelige Virksomhed har virket til Velsignelse for flere Fangers Vedkommende.

I Beretningsaaret har været undervist i de samme Fag og efter samme Timetabel som før. Samtlige Fanger have fremdeles efter Overflyttelsen til 2den Klasse faaet Undervisning paa fælles Skoleværelse, der rummer 26 Fanger, og har vist sig tilstrækkeligt til at tilfredsstille Behovet efter den hidtil gjældende Skoleordning.

Celleundervisningen har ligeledes været den samme som før. Noget Ønske om at blive fritaget for Undervisning i Celle eller paa Skolen har ikke været ytret, naar undtages, at den Fange, der bad sig fritaget for Kirkegang, ogsaa bad om at faa slippe Religionsskolen. Noget Hensyn til dette Ønske blev ikke taget; han gik ogsaa uden videre Indvending baade i Kirke og paa Skole, hvor der Intet var at udsætte paa hans ydre Forhold. Idethele tør det siges, at Fangerne sætte Pris paa Skolen.

En Fange har været fritaget for Undervisningen paa Skoleværelset, men har af Førstelærer været undervist i Cellen, dels under Samtaler om Kristendommens Sandheder, dels gennem Bøger, navnlig af apologetisk Indhold, hvilke blev læste med stor Interesse, og hvortil Samtalen gjerne knyttedes. Om den virkelige, blivende Frugt af dette Arbeide hverken vil eller kan Læreren udtale Noget, men han tror ialfald, at dette Tilfælde er skikket til at vise, at det er en af Cellefængslets Fordele at man der har Adgang til at behandle den enkelte efter hans særegne Forudsætninger og Behov.

Af de 203 fra Bodsfængslet i Beretningsaaret udgaaede Fanger blev 202 ved Løsladelsen examinerede i Kristendomskundskab og Læsning med følgende Udfald:

For Kristendomskundskab:	For Læsning:
31 . . . . . Meget godt.	34 . . . . . Meget godt.
53 . . . . . Næsten meget godt.	68 . . . . . Næsten meget godt.
73 . . . . . Godt.	72 . . . . . Godt.
29 . . . . . Næsten godt.	18 . . . . . Næsten godt.
8 . . . . . Temmelig godt.	8 . . . . . Temmelig godt.
5 . . . . . Næsten temmelig godt.	
1 . . . . . Maadelig.	2 . . . . . Maadelig.
202	202

Ved Indbringelsen havde af disse Fanger erholdt:

For Kristendomskundskab:	For Læsning:
10 . . . . . Meget godt.	23 . . . . . Meget godt.
30 . . . . . Næsten meget godt.	27 . . . . . Næsten meget godt.
64 . . . . . Godt.	84 . . . . . Godt.
26 . . . . . Næsten godt.	26 . . . . . Næsten godt.
46 . . . . . Temmelig godt.	22 . . . . . Temmelig godt.
10 . . . . . Næsten temmelig godt.	2 . . . . . Næsten temmelig godt.
11 . . . . . Maadelig.	6 . . . . . Maadelig.
5 . . . . . Slet.	2 . . . . . Slet.
202	202

En Fange, der overflyttedes til Christiania Tugthus, examineredes kun ved Indbringelsen og erholdt da for Kristendomskundskab Temmelig godt og for Læsning Godt.

Af de i Aarets Løb løsladte Fanger var 32 indkomne i Fængslet, førend Paabudet i Departementets Skrivelse af 21de Juni 1877 om Examination i Skrivning var udstedt; disse bleve derfor kun examinerede ved Løsladelsen.

Af de 170, der bleve examinerede i Skrivning baade ved Indbringelsen og Løsladelsen, erholdt:

Ved Løsladelsen:	Ved Indbringelsen:
15 . . . . . Meget godt.	9 . . . . . Meget godt.
21 . . . . . Næsten meget godt.	14 . . . . . Næsten meget godt.
63 . . . . . Godt.	50 . . . . . Godt.
29 . . . . . Næsten godt.	37 . . . . . Næsten godt.
19 . . . . . Temmelig godt.	31 . . . . . Temmelig godt.
4 . . . . . Næsten temmelig godt.	4 . . . . . Næsten temmelig godt.
9 . . . . . Maadeligt.	9 . . . . . Maadeligt.
2 . . . . . Næsten maadeligt.	
8 . . . . . Slet.	16 . . . . . Slet.
170	170

Af de 32, der kun bleve examinerede ved Løsladelsen erholdt:

4 Fanger	Meget godt.
4 —	Næsten meget godt.
13 —	Godt.
6 —	Næsten godt.
3 —	Temmelig godt.
2 —	Slet.

Den førnævnte til Christiania Tugthus overflyttede Fange erholdt ved Examinationen ved Indkomsten i Skrivning „Maadeligt“.

38 Fanger have i Beretningsaaet i kortere eller længere Tid deltaget i Sangundervisningen.

Antallet af de til Udlaan blandt Fangerne bestemte Bøger var ved Udgangen af 1879 1890 Bind.

Akershus Strafanstalt.

Gudstjeneste har været afholdt hver Søn- og Helligdag. Som i de foregaaende Aar har der derhos været afholdt regelmæssige Sygestueandagter og Opbyggelser især før Altergangsdagene og i Fastetiden.

70 Fanger have i Aarets Løb kommuniceret.

6 Jordfæstelser have fundet Sted.

Præsten modtog i Aarets Løb ca. 750 Fangebesøg — heri ikke medregnet de ikke faa og ofte megen Tid optagende Besøg af løsladte Fanger i Præstens Hjem.

I Forbindelse med foranstaaende Oplysninger har Præsten i sin Beretning blandt andet anført følgende:

„Hvad Fangernes religiøse og moralske Tilstand angaar, vil jeg først gjøre den almindelige Bemærkning, at den mod alle Myndigheder oprørske Tidsaad ganske utvivlsomt ogsaa har trængt sig ind i Fængslet i samme Grad, hvori den er voxet i Udenverdenen,

Tilbagefaldne Fanger bringer med sig ind i Fængslet Fortællinger om Verdens Gang derude, om Smudspressen og dens allernyeste Frembringelser, og Sligt finder altfor villige Øren i vor Flok, om det end ikke kan siges, at det ialfald endnu er kommet til synderlig Udbrud i enkelte Handlinger, fra-regnede de — efter min Mening — lidt forgrenede Misgjerningsforsøg i den seneste Tid. Radikalismens Aand er Antikristendommens Aand og virker selvfølgelig hin Aand ligefrem opponerende mod Præstens Gjerning som saadan. Om Dagen gaar det altid bedre, thi vort knappe Opsyn arbejder sikkerlig efter Evne; men det er navnlig i de paa Grund af Opsynets Knaphed altfor ubevogtede Nætter paa de bedrøvelige overfyldte Sovebarakker at „Fængselsfuglene opæder Guds Ords Sæd.“

Sovebarakkerne ere overhovedet vor Anstalts Achilleshæl, og jeg har Fængselsautoriteter saavel som alle brave Fanger med mig, naar jeg vover at udtale, at alle andre i sig selv priselige Forbedringer ved Anstalten ikke udretter hvad de ellers kunde, saalænge de sørgelige Sovebarakkeforholde vedvare med sit Kortspil, sin usædelige og gudsbespottelige Tale, ja, som Straffejournalen viser, stundom sine Slagsmaal, for ikke at tale om at Ting, „som ere skammelige at nævne“, vitterlig gaa isvang.

Noget synderligt forøget religiøst Liv har jeg ikke været istand til at spore hos Fangerne. En liden Kreds har — med min Tilladelse — beskedne og begrænsede Opbyggelser sig imellem. Som jeg ved, at jeg har ialfald enkelte Individder, der i enhver Menighed maatte kaldes for „gode Kristne“ i en anden og bedre Betydning, end dette Udtryk anvendes i en rent udvortes Kirkeorden — saa har jeg netop i det svundne Aar ved et Par Dødsleier gjort ikke lidet glædelige Erfaringer om, hvorledes der kan ligge skjult en Ordets Virkning, som til Slutning bryder frem, og det ikke netop i den ellefte Time. Den ene af de Afdøde var en Mand, der var oftere straffet, og den, der ikke saa dybere, vilde med en vis Ret kaldt ham „forkommen“, men de Indtryk han under den mægtige religiøse Bevægelse for et Snes Aar siden i Skiensfjorden havde modtaget, forstod jeg altid havde ligget ætsende i hans Sjæl, og i de sidste Uger af hans Liv kom et indre Liv frem med voxende Kraft og endte paa en Maade, der især under disse Omgivelser fyldte mig, som er vant til at staa med Tvivl, ja med Frygt ved Dødsleierne heroppe, med ublandet Glæde. Dette Dødsfald greb dybt ialfald en nu løsladt Fange, og jeg har Grund til at tro, at det havde større Rækkevidde. Et Par meget pludselige Dødsfald frembragte ikke blot en desværre altfor hurtig svindende Virkning, men det ene af disse bar en ganske iøjnefaldende Frugt hos en af den Dødes Arbejdsbarakkekammerater. Det gaar i vor Anstalt som i andre saadanne, at vore Mordere og Drapsmænd i Regelen ere vore bedste Folk. Ikke mindre end 7 af disse høre i enhver Henseende til vore bedste Fanger.

Hvad vore Løsladte i 1879 angaar har Aaret ikke været værst. Flere af dem ved jeg opføre sig vel, ja endog særdeles vel. Og hvad de Tilbage-

faldne angaar havde jeg for de Flestes Vedkommende ikke ventet Andet, om end Tilbagefaldet for et Par af dem, der var ualmindelig vel udrustede i Begavelse og Dygtighed til at ernære sig redelig, faldt uventet brat og under Forhold, som jeg ikke havde ventet.“

Angaaende Undervisningen har Anstaltens Lærer i det Væsentlige anført Følgende:

„Den almindelige Skoleundervisning i 1879 begyndte med 67 Fanger. Undervisningen er skreden jevnt fremad efter samme Methode og med samme Behandling af Undervisningsstoffet som i Beretningen for 1878 omtalt. De flinkeste Elever i 2den Klasse ere fra Nytaar 1880 opflyttede i 3die Klasse, og ligeledes er Opflytning foretaget fra 1ste til 2den Klasse, medens de fleste af de i Aarets Løb indkomne skolepligtige Fanger paa Grund af manglende elementære Kundskaber have maattet anbringes i nederste Klasse. I denne Klasse har derfor Undervisningen maattet indskrænkes til Skrive- og Læseundervisning, hvad der vistnok ogsaa vil blive nødvendigt i Fremtiden. Saa snart Fangerne i denne Klasse have tilegnet sig det nødvendigeste af disse elementære Færdigheder, blive de opflyttede i 2den Klasse.

Den intellektuelle og etiske Indflydelse, som det er denne Skoles Formaal at udøve paa Forbryderen, fremstiller sig for mig som en stor og betydningsfuld Del af den Opgave, som det kristelige Samfund har ligeoverfor Forbryderverdenen. Denne Skolegjerning har ogsaa for mig været det mest tilfredsstillende af mit Arbeide inden Strafanstalten — og den Maade, hvorpaa Eleverne have fulgt Undervisningen, har været opmuntrende.

Behandlingen af de i Celle hensatte Fanger har i alt Væsentligt været den samme som i forrige Indberetning angivet.

Efter vedkommende Skrivelerers Indberetning har i Aarets Løb 40 Fanger deltaget i Undervisningen i Skrivning. Skolen har i Lighed med de foregaaende Aar været delt i 2 Partier og Undervisning har været meddelt til hvert Parti med 1 Times Skrivning ad Gangen, den anden Time for Partiet benyttedes til Regning. Elevernes Alder har været mellem 25 og 55 Aar. Lærelyst og Villighed har været tilstede saavel hos den Ældre som Yngre og Resultatet har været meget godt. Orden og Disciplin har været udmærket.

I Regning har de nævnte 40 Fanger nydt Undervisning. Med endel af de tilbageværende Fanger fra 1878 er gjennemgaaet alslags Brøk, det nye Mynt-, Maal- og Vægtsystem, enkelt og sammensat Reguladetri samt Procentregning. Med Resten af de tilbageværende Fanger fra forrige Skoleaar er kun gjennemgaaet til og med alslags Brøk og det nye Mynt-, Maal- og Vægtsystem. Med de i Aarets Løb indkomne Fanger begyndtes med Regnelærens Begyndelsesgrunde og med nogle af dem er gaaet frem til og med almindelig Brøk; men med de øvrige og især de sidst indkomne er kun gjennemgaaet indtil de 4 Regningsarter i ubenævnte Tal. Fangerne have i Undervisningstiden vist Lærvillighed, Opmærksomhed og et rosværdigt Forhold.“

Af de 53 i Beretningsaaet udgaaede Fanger blev 48 ved Løsladelsen examinerede i Kristendomskundskab og Læsning med følgende Udfald:

For Kristendomskundskab :	For Læsning :
9 . . . . . Meget godt.	8 . . . . . Meget godt.
28 . . . . . Godt.	25 . . . . . Godt.
7 . . . . . Temmelig godt.	10 . . . . . Temmelig godt.
4 . . . . . Maadeligt.	5 . . . . . Maadeligt.
48	48

Ved Indbringelsen havde af disse Fanger erholdt:

For Kristendomskundskab :	For Læsning :
15 . . . . . Meget godt.	15 . . . . . Meget godt.
25 . . . . . Godt.	26 . . . . . Godt.
8 . . . . . Temmelig godt.	7 . . . . . Temmelig godt.
48	48

Med Hensyn til disse Karakterer har Præsten bemærket, at hans Formand i Embedet, i hvis Tid de fleste af fornævnte Fanger ere indkomne i Anstalten, dels ved „Godd“ og lignende tør have ment noget andet end han, dels tør have lagt en anden Maalestok til Grund for Bedømmelsen.

Med Hensyn til Skrivning og Regning har Præsten bemærket, at han ved Løsladelsen har iagttaget, at 15 Fanger kunde slet ikke skrive, 22 ikke regne, 24 skrev lidt, 21 regnede lidt, 7 skrev og 3 regnede godt, 2 baade skrev og regnede meget godt. Af de Fanger, som indkom i 1879, kunde 8 hverken regne eller skrive, 23 kunde skrive og regne lidt, 4 kunde skrive lidt men ikke regne, kun enkelte skrev godt eller meget godt og kun høist enkelte baade regnede og skrev særdeles godt.

Bibliotheket, hvis Udlaan m. V. besørgeres af Læreren, udgjør nu 2672 Bind. Reglerne for og Brugen af Bibliotheket har været som i det foregaaende Aar. Til Anstaltens Bogvæsen, iberegnet Tidsskrifter og lignende, — nærmest til Brug for Anstaltens høiere Funktionærer — er i Beretningsaaet forbrugt Kr. 273,91. Boghandlers, Bibelselskabers og andre religiøse Selskabers Godhed har ogsaa i dette Aar sat Præsten istand til at forære næsten hver Løsladt et gudeligt Skrift og tillige forsyne andre Strafanstalters Præster med saadanne Skrifter til Uddeling.

Throndhjems Fæstnings Strafarbejdsanstalt.

Paa Grund af det ved Overflytningen af Fangerne fra denne Strafanstalt til Throndhjems Tugthus stedse aftagende Fangeantal blev den gamle Ordning med særskilt Gudstjeneste for Fæstningsfangerne hver 3die Søn- og Helligdag i Tugthusets Kirke kun opretholdt til Januar Maanedes Udgang; fra den 2den Februar blev fælles Gudstjeneste afholdt i Tugthuskirken hver

anden Søndag for begge Strafanstalters Mandfanger underet, idet de da resterende Fæstningsfanger for hver Gang bleve førte hen til Tugthuset og efter endt Gudstjeneste strax tilbage til Fæstningsanstalten.

Kommunion afholdtes ved Gudstjenesten den 2den Marts for 18 Fanger, af hvilke 2 endnu vare Fæstningsfanger.

Den private Sjælepleie blev øvet ved Samtaler med hver enkelt Fange; navnlig havde Præsten særskilt Forhandling med hver Fange kort forud for og i Anledning af hans Overflytning.

Postillæsning afholdtes 7 Gange for Fangerne paa Søn- og Helligdags Formiddagene over Dagens Evangelium med Bøn og Salmesang før og efter Læsningen.

Undervisning i Religion er meddelt 21 Fanger paa et Parti 3 Timer ugentlig. Katekismus har udelukkende været Undervisningsgjenstand. Paa Grund af den successive Overflytning til Tugthuset blev de i Undervisningen deltagende Fangers Antal saa lidet, at Undervisningspartiet sluttede den 25de Februar. Fangernes Forhold under Undervisningen var godt.

Fangerne have derhos paa Søn- og Helligdags Eftermiddagene været underviste i Røgning efter det nye Mynt-, Maal-, og Vægtsystem omtrent i 8 Timer og i Kirkehistorie omtrent i 4 Timer.

Udlaan af Bøger foregik som i det foregaaende Aar.

Christiania Tugthus

Gudstjeneste har regelmæssig været afholdt vekselsvis for Mands- og Kvindefdelingen det hele Aar hver Søn- og Helligdag med Undtagelse af 2 Søndage, da der under Præstens Sygdomsforfald holdtes Postillæsning i Kirken. Gudstjenesten overvares i Almindelighed med sømmelig Stilhed og Opmærksomhed; stundom kunde der spores adskillig Bevægelse under Prædikenen, yderst sjelden dog i Mandafdelingen, der heller ikke i Kirken fornægter det Præg af Sløvhed og aandelig Ligegyldighed, som er karakteristisk for Flerheden af denne Klasse Mennesker. Paa samme Tid som der ikke manglede Udtalelser der røbede, at Prædikenen i det Hele eller endog kun et enkelt Udtryk havde slaaet ned i Samvittighederne, var dog nok den almindelige Klage den, at ikke før vare Fangerne komne ud af Kirken, før det syntes, som om al Gudstjeneste var glemt.

Henimod Aarets Slutning, da Aftenerne bleve lange og Arbeidet tildels indskrænkedes, blev 1 Gang ugentlig religiøst Foredrag afholdt af Præsten vekselsvis for Mænd og Kvinder, for Mændene over de første Kapitler i den hellige Skrift, for Kvinderne over enkelte af Budene. Disse Foredrag, som kun enkeltvis nogle af Mandfangerne ikke brød sig om at overvære, paa-hørtes med Interesse, og om end Præsten just ikke har sporet synderlig Frugt af dem, have dog enkelte udtalt sin Taknemlighed for disse Timer.

Kommunion har — foruden 2 Gange paa Sygestuerne — været afholdt Vaar og Høst for hver af Afdelingerne. Henholdsvis 6 og 11 Mænd samt 15

og 27 Kvinder have da nydt Sakramentet. Angaaende Kommunionen har Præsten bemærket: „Det var ingen stor Procent af det hele Fangeantal som søgte Nadverden; mindre var dog den, som jeg vovede at meddele Absolution og stede til Alters, og endnu mindre den, om hvilken man tør tro, at den med fuld Velsignelse har været Gjæst ved Herrens Bord. Bortset fra den haanlige Tale, som hyppig kan høres angaaende Nadverd gjæsternes „Værdighed“, og som væsentlig tør have sin Grund i Uvidenhed eller Ondskabsfuldhed, tør jeg dog desværre ikke nægte for, at mindre glædelige Erfaringer bagefter have vidnet om, at Ærligheden i Boden, Troen og Helliggjørelsen for Fleres Vedkommende med Rette har kunnet blive dragen i Tvivl. Har nogen Afstraffelse for Uretfærdighed i en eller anden Retning fundet Sted, faa de Angjældende den følgende Gang ikke Adgang til Nadverden eller i det Hele ikke, før de have givet Vidnesbyrd om Anger og et ulasteligt Liv. Det er overhovedet yderlig faa Fanger, saavidt jeg kan skjønne, der ved sit hele Forhold opnaa at nyde almindelig Tiltro og Agtelse blandt sine Medfanger, men de findes dog Gud ske Lov, og afgive selvfølgelig Beviset for Uholdbarheden af den Paastand, hvormed saamange Fanger søge at dække sin egen Ubodfærdighed, at Tugthuset ikke er Stedet, hvor nogen skal kunne forbedre sig. Som det vil sees, har jeg bibeholdt den gamle Ordning med kun 2 Nadverdhandlinger om Aaret for hver Afdeling; jeg er dog i adskillig Tvivl, om ikke en hyppigere Nadverdnydelse netop vilde være paa sit rette Sted her, hvor der tiltrænges saamegen Styrke til at holde frem i Sandhedens Bekjendelse og til ikke at ligge under for Omgivelsernes Spot og for Fristelsen til at skikke sig lig med det slette Selskab. Af forskjellige Hensyn har jeg dog ladet det bero ved det gamle, men vil maaske, naar Forholdene ved Mandsafdelingens Fjernelse forhaabentlig bliver gunstigere, forsøge en Forandring i denne Henseende.“

Konfirmation er ikke bleven afholdt; derimod er den i Beretningen for 1878 omtalte Kvindefange fremdeles bleven undervist i de fleste Uger af Aaret (gjerne flere Gange i Ugen omtrent en Times Tid), saaat hun har erhvervet en forholdsvis grundig Kristendoms kundskab. En anden Kvinde havde Tilladelse til at deltage i denne Undervisning, uden at denne syntes at have afsat nogen blivende Virkning i hendes ustyrlige og rimeligvis sindsyge Sjæl.

Af 6 paa Anstalten fødte Børn hvoraf 2 uægte, ere 3 blevne døbt paa Sygestuen (med udførlig Hjemmedaab) dels paa Grund af Svagelighed, dels fordi der forestod en længere Hjemreise, medens derimod intet Barn forlangtes døbt i Kirken. Vedkommende Mødre have i Regelen været adskilligt bevægede under Handlingen, og Præsten har ikke undladt at benytte Anledningen ligesom deres Ophold paa den stille Sygestue til at lægge dem paa Hjerte deres Taknemlighedsgjæld til Gud og deres Ansvar ligeoverfor deres Børn.

Af Dødsfald indtraf i Beretningsaaret 3, nemlig 1 Pige og 2 gamle, gifte Mænd, med hvem Præsten oftere fik Leilighed til at samtale om Stillingens Alvorsfuldhed, inden de gik bort. Den Første kunde man med et godt Haab, og de to Andre ikke uden Haab om, at de havde søgt og fundet Barmhjerlighed, se vandre ud af dette Liv. Den ene af de døde Mænd havde i den sidste Tid henligget paa Rigshospitalet. „Man kunde“, bemærker Præsten i denne Anledning „fristes til at kalde Dødsfaldene glædelige Begivenheder paa dette Sted; de tjene ialfald for nogen Del til at løsne de stærke Baand, hvormed Længselen efter Løsladelse knytter Fangerne til Verden, efterlade gjerne et alvorligt Indtryk paa Mængden og gjøre et gavnligt Skaar i den Sorgløshed og Tankeløshed, hvorunder det ensformige Fangeliv saa ofte henleves.“

Den specielle Sjælepleie blev øvet væsentlig i samme Udstrækning og paa samme Maade som omtalt i foregaaende Beretning. Herom har Præsten bl. A. nærmere udtalt sig saaledes:

„Jeg maa fremdeles beklage den Mangel paa Trang til Sjælepleie, som rører sig i den Sjældenhed, hvormed Fangerne i Almindelighed frivillig, af egen Drift, uden ydre Foranledning søge sin Sjælesørger. De Fanger, som nogenlunde stadigt have Trang til at tale med Præsten, ere rene Undtagelser. Den almindelige Undskyldning er Frygten for at udsætte sig for Mistanke og Spot og Anklage, naar de ville faa Præsten i Tale, og negtes kan det jo heller ikke, at der skal et vist moralsk Mod til at ignorere eller sætte sig udover den almindelige Opinion, der i Fængslerne endog mere end udenfor dominerer Gemytterne og ganske vist ikke udgaar fra de bedre Individuer, men tværtimod dikteres af dem, der her føre det store Ord, nemlig de frækkeste og mest forvorne Subjekter. Det er ganske utroligt hvilken Magt saadanne Mennesker paa en Fællesanstalt, især en med saa uheldige lokale Forhold som Christiania Tugthus,*) kunne have over sine Omgivelser; det kan endog hænde, at Fangerne tale om ikke at være sikre paa sit Liv, om de skulde komme i Skade for at aabenbare, hvad der ligger i hine Fangers Interesse at faa holdt hemmeligt. Men en virkelig Sjælenød bryder dog ogsaa gjennem saadanne Hindringer, hvilket da ogsaa viser sig her, og naar derfor Fanger ikke blot maanedvis, men næsten aarevis ikke komme sig til at søge sin Sjælesørger, kan den virkelige Aarsag dog igrunnen kun være den, at den Trang, man skulde forudsætte hos disse dybt Faldne og meget Ulykkelige, dog forunderlig nok ikke er tilstede i nogen stærkere Grad. Det vilde være ønskeligt, om det stod i Betjeningens Magt paa en mere energisk Maade at modarbejde de slette Indflydelsers Overgreb og at forhjælpe de endnu paa-virkelige Fanger, hvortil man dog tør haabe at kunne henregne den større Mængde, til at unddrage sig disse Indflydelser; men under de uheldige lokale

---

*) Senere end denne Indberetnings Afgivelse er Tugthusets Mandsafdeling nedlagt, og Forholdene ved Tugthuset derigjennem i mange Henseender væsentlig forbedrede.

Forhold her vil det maaske være uoverkommeligt. — Sjælepleien maa paa dette Sted selvfølgelig nærmest gaa ud paa at vække til Alvor i Betragtningen som af Livet i det Hele saa af Straffetiden i Besynderlighed, at fremkalde Bevidstheden om Synden som Skyld for Gud og ikke blot som Brøstfældighed, den man vil haabe faar passere for den naadige Gud, og at fremlokke om muligt den Bedrøvelse efter Gud, som virker Omvendelse. Ved Indtrædelsen i Fængslet ere Gemytterne i sin store Almindelighed — selv Saadannes, der have udsonet tidligere Straffedomme — saavidt berørte af Ulykken, at de, naar vi have talt om Ulykkens egentlige Aarsag og virkelige Omfang, dog ikke uden større eller mindre Opmærksomhed eller endog Begjærighed lytte til den Henvisning, hvormed jeg gjerne afslutter den første Forhandling, Henvisningen til Troen paa Christus Jesus, ved hvem de endnu kunne finde Naade, og ved hvem den timelige Ulykke kunde slaa om til en velsignet Vinding for deres hele Fremtid. Men kun altfor snart dunster det første Indtryk bort under Omgivelsernes adspredende og demoraliserende Paa-virkning, og den store Del af Fangerne gaar — naar de ikke synke tilbage til den gamle Sløvhed eller Ligegyldighed — i en stadigt vexlende Stemning af Nedtrykthed og begyndende Haab, af Længsel efter Fred med Gud og Længsel efter Verden, mellem gode Forsætter og Magtesløshed til at sætte dem i Værk, og det bliver kun de Færreste, hos hvem en dybere Anger bringer det til et Gjennembrud til de Christnes Tro og Fred, og hvem Sjælesørgeren faar den Glæde at kunne trøste, opmuntre og veilede til at gaa frem i christelig Erkjendelse og christeligt Liv. En ikke saa ganske ringe Procent, navnlig af Mandfangerne, har Lidet eller Intet med sin Sjælesørger at skaffe; paa samme Tid som jeg ved deres Indsættelse giver dem at forstaa, at de naarsomhelst, om det ønskes, kunne have Adgang til Præsten, og at det vil være mig en Glæde at kunne yde dem Hjælp og Veiledning i deres Nød og Fare, maa jeg jo ogsaa erklære, at de, som Intet ville have med min Herre at gjøre, heller ikke skulle blive overhængte eller plagede af hans Tjener.“

Om Fangernes religiøse og moralske Tilstand har Præsten anført Følgende:

„Det er intet lyst Billede, som den religiøse og moralske Tilstand blandt Fangerne i Christiania Tugthus frembyder for Aaret 1879. Naar en tidligere Aarsberetning, navnlig for Kvindeafdelingens Vedkommende, synes at have tegnet Billedet med noget lysere Farver, da er jeg tilbøielig til at tro, at man har anslaaet Værdien af de momentane Rørelser og Dragelser, som særlig det kvindelige Følelsesliv ikke vil være fremmed for, noget høiere, end den i Virkeligheden fortjener. Det slaar naturligvis ikke feil, at den samlede Paavirkning af Straffidelsen, Undervisningen, Sjælepleien og den offentlige Forkyndelse af Guds Ord ikke kan forblive ganske frugtesløs uden i særegne Tilfælde, hvor man virkelig kan frygte for, at Forhærdelsen er i Begreb med indtræde, men at der tvertimod i de fleste Fangers Liv indtræder Øieblik, som synes at aabne Udsigten for en bedre Fremtid eller endog for en Op-

vaagnen til det alvorlige Spørgsmaal om, hvad der tjener En til Fred baade i Tid og i Evighed. Men saafremt ellers i Livet saadanne flygtige Stemninger kun faa sit Værd som Ansatser til en gennemgribende Forandring i Livsanskuelsen og Gudsforholdet, saa kan man desto mere i Fængslerne, hvor den timelige Ulykke og Skam — og det for det Meste jo saa ganske uventet — skulde prædike om Fortidens Forvildelser og om den bitre Frugt, som Opgivelsen af Guds Frygt og af christelig Tro afsætter, kun vurdere disse Udtryk for og Udtalelser af Smerte over Fortiden og af Forhaabninger for Fremtiden som mere eller mindre løfterige Muligheder, og naar det saa Maaned efter Maaned, Aar efter Aar kun forbliver ved disse Muligheder, og det ikke kommer til nogen alvorligere Sindsforandring eller nogen decideret Omvendelse, saa kan man neppe med Rette tale om, at Tilstanden i det Hele er synderlig lys og glædelig paa et Sted, hvor man netop er berettiget til at forvente en alvorligere Anger over et Liv, som selv menneskelige Love have stemplet som forbrydersk, og en dyb Længsel efter Forligelse med Gud og derfor en uskrømtet Hengivelse til det guddommelige Tilbud om Opreisning i Christo. Flere af de Fanger, som have været anseede for „angrende og troende“ Synderinder, have ogsaa uden Omsvøb erkjendt, at de endnu ikke havde omvendt sig til sin Gud, men at de vel indsaa Nødvendigheden af og havde besluttet en saadan Omvendelse.

Imidlertid har Aaret 1879 ogsaa virkelig glædelige Oplevelser at kunne opvise, og iblandt disse vil jeg nævne 2 Tilfælde, hvori Kvindefanger beviste Ærligheden af sin Længsel efter Fred med Gud derved, at de for at stille sin Samvittighed tilfreds ikke blot for mig aabenbarede, hvad de for Retten havde fortiet, men ogsaa under Udsigt til en forlænget Straffetid forlangte sin Tilstaaelse forelagt Øvrigheden. Den ene fik ogsaa 2 Aars Tillæg til sin Straf, et Tillæg som dog ikke har bragt hende til at angre sin Tilstaaelse, men rigtignok hos Medfangerne har indbragt hende adskillige Spottegloser. Et Tegn, som jeg ikke anslaa saa betydningsløst, paa Længsel efter Sindsforandring og Tro ere de meget hyppige Begjæringer om at maatte om ogsaa kun for Natten, blive opsat i Celle for der at faa den Anledning som det urolige Samliv paa Barakkerne negter dem, til at overveie sin Stilling, gaa i sig selv og betragte Guds Ord. Bedrøveligt nok kan kun en ringe Del af saadanne Ansøgninger paa Grund af Tugthusets Mangel paa Cellerum blive indvilget*). Jeg er i det Hele overbevist om, at Fangernes mindre gode religiøse og moralske Tilstand her kan siges med bydende Nødvendighed at paakalde en snarlig Forbedring af Tugthusets lokale Forhold. De tre Slags Uordener, for hvilke der især dikteres Afstraffelser, Strid og Trætte, Korrespondance med det andet Kjønns Afdeling og ulovlig Besiddelse og Bedrag i Arbejdet, vilde foruden de Misligheder, hvorover selve Fangerne jevnlige og almindelig sukke og klage, nemlig den hyppige Banden og Sværgen, letsindig og liderlig Tale,

---

*) Cellernes Antal er nu betydelig forøget.

det vistnok usædelige „Venindevæsen“ og den gjensidige Mistænksomhed vistnok for en meget væsentlig Del forsvinde, naar der var bedre Rum, mindre Nødvendighed for ogsaa under Arbeidstiden at samle saamange paa samme Sted og endelig en Klassifikation af Fangerne kunde gennemføres.“

Den Undervisning i Kristendomskundskab, som bliver de i Strafanstalten Indsatte meddelt, og hvori en og anden af de ældre Fanger tillades at deltage, har i Beretningsaaaret været meddelt i forskjellige Kursus og Partier saaledes som i forrige Beretning omtalt. Læreren har undervist efter den Anvisning, Præsten har givet ham, hvorefter først den bibelske Historie gennemgaaes og bagefter den lille Katekismus. Det er kun i ganske enkelte Tilfælde, at der har været yttret Ulyst til at deltage i Undervisningen eller at Nogen har bedet sig fritaget for den. En stor Del af Fangerne have vist Flid og gjort god Fremgang paa Skolen. Fangerne have her kun havt Undervisning i Kristendomskundskab, men Læreren har udtalt Ønskeligheden af, at der ogsaa kunde blive meddelt Undervisning i andre Fag t. Ex. i Regning, Skrivning og Norsk. Nogen Karakterliste for Fangernes Kristendomskundskab ved Indsættelsen og Løsladelsen har man ikke kunnet meddele.

Søndagsskolen blev fortsat som forhen, dog med den Forskjel, at der efter den ene Lærers Død kun var 1 Lærer for Mandfangerne, hvis Antal og Lokale heller ikke nødvendiggjorde større Betjening. Man har begyndt og sluttet med Salmesang og Bøn, hvorhos Dagens Evangelie- eller Episteltet har været læst og forklaret. Fangerne har med Interesse og Opmærksomhed paahørt Undervisningen, og deres Forhold paa Skolen har været rosværdigt.

Undervisning i Sang har været fortsat som forhen af Tugthusets Organist.

Til Bogsamlingen, der ved Aarets Udgang nominelt talte 1794 Nummere, fandt ingen større Anskaffelser af Bøger Sted med Undtagelse af at „Salmernes Bog“ efter den nye Bibeloversættelse blev indkjøbt til hver Barakke. Bogbytning foregik regelmæssig hver Maaned gennem Barakkefogderne, og disses Lister vise, at Bøgerne nogenlunde stadig benyttedes.

Bergens Tugthus.

Gudstjeneste har regelmæssig været afholdt paa Søn- og Helligdage. Ingen Fange har i Aarets Løb ønsket sig fritaget for at bivaane Gudstjenesten.

Læreren har 1 Time hver Thorsdag Aften holdt Bibellæsning i Kirken for samtlige Fanger.

Kommunion har været afholdt 2 Gange for et Antal af 38 Fanger.

Angaaende Fangernes Forhold i Almindelighed har Præsten bl. A. bemærket:

„Som Forhandlingsprotokollen for de ugentlige Funktionærmøder udviser, have Fængslets Foresatte jevnlig og stadig fundet Grund til at erklære sig tilfredse med Fangernes Opførsel, og den blandt dem raadende Tone. Aar

for Aar synes det stedse tydeligere at stadfæste sig, at Fangerne have faaet Øinene op for den kjærlige Opmærksomhed og Omhu i alle Retninger, som de nu ere Gjenstand for fra Styrelsens Side. Selv de mest oppositionelle blandt dem kunne ikke andet end medgive, at Styrelsen ved sine forskjellige Fængselsforanstaltninger har ikke alene Statens men ogsaa Forbryderens personlige Vel for Øie, og de tør ikke længer paastaa, at Lovens Strenghed og Straffetidens Haardhed nødvendigvis maa gjøre dem bitre og betage dem Haabet om borgerlig Opreisning. Jeg tør ogsaa tro, at den Adgang til Hjælp og Understøttelse i ganske klækkeligt Mon, som „Bergens Fængselselskab“ aabner Fangerne ved Løsladelsen af Strafanstalten under Forudsætning af, at deres Opførsel her ikke har været mislig, bidrager ikke saa lidet til at svække deres Mistro til Samfundets Velvillie og til at gjøre deres Stemning tilfreds og haabefuld. Der vil selvfølgelig blandt en større Fangeflok altid være saadanne Individuer, som ikke kunne undvære Talemaaderne om Samfundets Haardhed og Uretfærdighed, Individuer som maa tænke ilde om Forholdene for selv at kunne befinde sig vel og finde en Undskyldning for sine Udskeielser. Men det er min Mening, at saadanne Fangers Beklagelser ikke have Nogetsomhelst at betyde for de bedretænkende og mere skarptseende blandt deres Kammerater. Jeg har ofte, ogsaa i det forgangne Aar, hørt Fanger uopfordret karakterisere saadanne urimelige Klagemaal efter Fortjeneste, naar de ere komne dem for Øre — et Vidnesbyrd om, at Sandhedens gode Aand ogsaa inden et Fængsel kan gjøre Bitterhedens og Bagvadskelsens Gift uskadelig. I det Hele maa jeg i denne Forbindelse nævne som noget særlig for Præst og Lærer meget Opmuntrende, at enkelte af vore i kristelig Henseende bedste Fanger ved forskjellige Leiligheder i det forgangne Aar have optraadt med en paa samme Tid fast og sagtmodig Bekjendelse, som har virket godt paa deres Omgivelser og givet Vrangvilligheden og Frækheden et Slag paa Munden. Udprægede Tilfælde af religiøs Vækkelse ere ikke forekomne. Men det tror jeg dog at have erfaret, at flere Fanger i Stilhed have taget Ordet til Hjerte og fattet alvorlige Tanker, og ligeledes, at det kristelige Liv, som ved Guds Naade har faaet begynde i enkelte Hjerter, har voxet en vakker Væxt i stille Ydmyghed og Kjærlighed. Breve fra enkelte løsladte Fanger giver mig ogsaa af og til den Forvisning, at den Forbedring, som man paa Grund af de mange Skuffelser bliver vant til at anse for saa tvivlsom, dog i enkelte Tilfælde beviser sin Sandhed i Fangens senere Liv.“

Med Cellefangerne har Læreren læst 4 Timer ugentlig i Vagtværelset i Cellefængslet.

I Ugeskolen er meddelt Undervisning 1 Time daglig i Regning, Skrivning, Naturfag og Geografi. Ved Aarets Begyndelse var Antallet af de skolepligtige Fanger — under 40 Aar — 46; ved Udgangen 34. Denne Formindskelse kom deraf, at de fleste indkomne Fanger var over 40 Aar, medens flere af de løsladte vare under denne Alder, ligesom ogsaa nogle Fanger i Aarets Løb kom over den skolepligtige Alder. I Regning og Skrivning have

Fangerne efter deres Standpunkt været delte i 2 Afdelinger, medens de i Naturfag og Geografi vare samlede paa en Gang. Det har saaledes været 4 Timers ugentlig Undervisning paa hver Afdeling. Det har imidlertid været en Fange uforment at gaa ogsaa paa det Parti, hvortil han ikke hørte. Undervisningen i Regning og Skrivning har iøvrigt været meddelt omtrent paa samme Maade som i forrige Beretning omtalt.

I Naturfag og Geografi har Undervisningen udelukkende bestaaet i Foredrag, dog saaledes, at ved en Times Begyndelse altid kateketisk er gjentaget, hvad der er foredraget i den foregaaende. Herved har Læreren havt god Anledning til at komme til Vished om, hvorvidt Fangerne følge med eller ikke, og ved Siden af den store Sløvhed og Ligegyldighed, han har faaet erfare, har det været glædeligt at mærke, at ikke saa faa Fanger har gjort sig al mulig Flid for at kunne gjengive, hvad sidst er omtalt. Efterat i Naturfag det menneskelige Legeme og Dyreriget var gennemgaaet, begyndtes til en Afvexling paa Norgeshistorie. Saavidt Læreren har kunnet mærke, har Fangerne interesseret sig herfor. I Geografi er ogsaa altid medtaget de særlige historiske Begivenheder, som har knyttet sig til et Land eller en Stad, ligesom ogsaa en og anden Fange — særlig de som have været Sø-mænd — har meddelt Et og Andet, saaat Undervisningen af og til i disse Timer paa en Maade har været en Samtale, hvorpaa Fangerne sætte megen Pris.

Ordenen paa Skolen har været meget god. Undervisningen har hver Dag begyndt med et Salmever og en ganske kort Bøn og har ligeledes sluttet med et Salmever. Hvad Interessen for Skolen angaar, har den, som rimeligt kan være, været forskjellig, idet vistnok nogle faa Fanger snarere betragte den som et Onde end som et Gode, medens dog de Allerfleste med Lyst og Glæde modtage Undervisning, og nogle gaa endog hver Dag paa Skolen. Af Fanger over 40 Aar har 4 stadig deltaget i Undervisningen og nogle andre gaaet af og til. Det tør haabes med Vished, at den paabegyndte Skolegjerning vil have en ikke ringe Betydning for Fangelivet i baade borgerlig og moralsk Henseende.

I Søndagsskolen er fortsat paa samme Maade som i det foregaaende Aar. I Regelen har meget faa Fanger deltaget i Skrive- og Regnetimerne, medens Foredragene har været godt besøgte, særlig af de bedre Fanger. Hovedsagelig er da Foredraget interessante Levnetsbeskrivelser og med Flid valgt saadanne, hvor man særlig kan se Guds søgende og frelsende Kjærlighed mod Syndere.

De 55 fra Bergens Tugthus i Beretningsaaet udgaaede Fanger bleve ved Løsladelsen examinerede i Kristendomskundskab og Læsning med følgende Udfald:

For Kristendomskundskab :	For Læsning :
3 . . . . . Næsten udmærket godt.	1 . . . . . Udmærket godt.
16 . . . . . Meget godt.	3 . . . . . Næsten udmærket godt.
19 . . . . . Næsten meget godt.	23 . . . . . Meget godt.
8 . . . . . Godt.	20 . . . . . Næsten meget godt.
3 . . . . . Næsten godt.	8 . . . . . Godt.
3 . . . . . Temmelig godt.	
3 . . . . . Maadeligt.	
55	55

Ved Indbringelsen var af disse Fanger 31 examinerede, med følgende Udfald:

For Kristendomskundskab :	For Læsning :
1 . . . . . Næsten udmærket godt.	1 . . . . . Udmærket godt.
9 . . . . . Meget godt.	1 . . . . . Næsten udmærket godt.
9 . . . . . Næsten meget godt.	10 . . . . . Meget Godt.
5 . . . . . Godt.	15 . . . . . Næsten meget godt.
1 . . . . . Næsten godt.	3 . . . . . Godt.
5 . . . . . Næsten temmelig godt.	1 . . . . . Næsten temmelig godt.
1 . . . . . Maadeligt.	
31	31

24 Fanger vare indkomne i Strafanstalten, før Paabudet om Examination var udstedt.

Med Hensyn til Fangernes Skrivedygtighed har Læreren oplyst, at af de indkomne Fanger kunde 8 ikke skrive, 5 skrev meget godt, 38 godt og 10 taaleligt, medens af de løsladte 4 ikke kunde skrive, 1 skrev udmærket godt, 18 meget godt, 28 godt og 4 taaleligt.

Sangøvelse har været holdt 1 Time hver Lørdag. Heri har 12 Fanger deltaget. Hovedsagelig har Koralsang været øvet, men ved Siden heraf ogsaa andre Sange og det tildels flerstemmig.

Bogsamlingen er i Beretningsaaet bleven forøget med 23 Bind, dels Tidsskrifter, dels Bøger af religiøst og opbyggeligt Indhold. Bogbytning har fundet Sted hver Onsdag 1 Time, og Fangerne have kunnet faa bytte Bøger hver anden Uge.

Med Hensyn til Fangernes Læselyst har Præsten bemærket, at denne ogsaa for Beretningsaaet har været særdeles livlig, ligesom han, hvad Frugterne af Læsningen angaar, har mærket, saavel at Sindene beroliges, som at de modtage gode, maaske i mange Tilfælde for Livet varige Indtryk ved den boglige Underholdning. Forøvrigt har ikke alle Bibliothekets bedste Bøger den samme Tiltrækning for Alle. Nogle Fanger søge kun Opbyggelseslitteraturen; andre kun underholdende Skrifter; men selv den sidste Art Lektüre øver efter Præstens Overbevisning en god Paavirkning, da de Bøger, som

leveres Fangerne, nemlig i større eller mindre Grad er beaandede eller gjen-nemtrængte af en alvorlig kristelig Livsanskuelse.

Thronhjems Tugthus.

Gudstjeneste har regelmæssig været afholdt hver Søn- og Helligdag vechselvis for Tugthusets Mandsfanger og Kvindefanger. Kun paa første Søndag efter Helligtrekonger holdtes Gudstjeneste ikke for Tugthusets Fanger, men -- for sidste Gang -- for Fangerne i den nu nedlagte Fæstningsanstalt. I Gudstjenesten for Tugthusets Mandsfanger deltog, som ovenfor forklaret fra den nævnte Søndag af ogsaa de Fæstningsfanger, som endda ikke vare overflyttede til Tugthuset. Paa Grund af Overflytningen har altsaa Gudstjeneste -- paa nævnte Søndag nær -- kunnet afholdes i Tugthuset hver Søn- og Helligdag, medens der i de foregaaende Aar kun holdtes Gudstjeneste paa de to Trediedele af Aarets Søn- og Helligdage; hver tredie Gudstjeneste faldt nemlig da paa Fæstningsfangerne. Efterat Kvindefangerne paa Midfaste Søndag havde holdt sin sidste Gudstjeneste i Tugthuskirken, og de den 1ste April vare blevne overflyttede til de af Fæstningsfangerne før benyttede Bygninger, blev et for dem der indrettet Kirkelokale taget i Brug Palmesøndag. Fra denne Søndag af har saaledes Tugthuset haft 2 Kirkelokaler, istedetfor før 1, og Gudstjeneste er da siden den Tid holdt vechselvis i den ældre Tugthuskirke (for Mandsfangerne) og i Kvindefangerens nye Kirke.

Fangerne deltog i Gudstjenesterne ikke blot med Opmærksomhed men ogsaa for ret Manges Vedkommende med synlig Andagt. Overhovedet viste Fangerne megen Interesse for de gudstjenestlige Sammenkomster. Siden 1ste Juli er Gudstjenesten for Mandsafdelingens Vedkommende bleven forskjønned ved Anvendelsen af et Harmonium -- midlertidigt indtil det nye større Orgel bliver færdigt -- og ved en særdeles godt indøvet Kirkesang.

Bibellæsning, tildels med Katekisation, er regelmæssig bleven afholdt 1 Gang ugentlig -- for Mandsfangerne hveranden Onsdag, for Kvindefangerne hveranden Thursdag -- om Aftenen. Ved Siden heraf har Klokkeren holdt en ugentlig Katekisation alternativt for de to Fangeafdelinger Onsdag eller Torsdag Aften.

Postillæsning er ligeledes af Klokkeren bleven afholdt hver Søn- og Helligdag vechselvis for den af de to Fangeafdelinger, som samme Dag ikke havde Gudstjeneste.

Kommunion har været forrettet 8 Gange, hvoraf 4 Gange for Mandsfanger og 4 Gange for Kvindefanger. Derhos har 9 Sygekommunioner været afholdt paa Mandsafdelingen. Nadvernnydelsernes Antal var 204, hvoraf for Mandsafdelingen 94 og for Kvindeafdelingen 110. Nadvergjæsternes Antal var 88, hvoraf 45 Mandsfanger og 43 Kvindefanger. Af de 45 Mænd nød nemlig de 9 Nadveren fire Gange, 8 tre Gange, 9 to Gange og 19 en Gang. Af de 43 Kvindefanger var de 10 til Nadvers fire Gange, 11 tre Gange, 15 to Gange og 7 en Gang.

Ingen Konfirmation har været afholdt. Af Ukonfirmerede tilhørende Statskirken hensad i Anstalten kun 2 Lapdrenge, hvoraf den enes Straffetid var for kort til, at han inden sin Løsladelse kunde blive konfirmeret i Anstalten. Af Fanger, ikke tilhørende Statskirken var en græsk katholsk Finlænder, som i April blev indlagt paa Rotvolds Sindssygeasyl samt en Nordmand, som i Tromsø udtraadte af Statskirken, men som i Strafanstalten, som det synes, i Oprigtighed har begjært Gjenoptagelse, hvilken Handling Præsten dog har troet at burde udsætte med til udover Aarets Udgang.

2 Jordfæstelser fandt Sted, begge efter forudgaaende Ligtale i Anstalten for vedkommende Fangeafdeling.

Den specielle Sjæleomsorg er som i det foregaaende Aar øvet ved særskilte Samtaler med Fangerne enkeltvis. Dels har Fangerne derom af egen Drift henvendt sig til Præsten, dels har han ladet dem kalde for sig til Samtale.

Fangernes religiøse og moralske Tilstand i det Heletaget har været forholdsvis tilfredsstillende. Opholdet i Strafanstalten syntes for mange Fangers Vedkommende at have virket gavnlig ikke blot i ydre sædelig og civilisatorisk Henseende men ogsaa hvad deres Gudsforhold angaar. Af de Fanger, som forlode Anstalten, var der ikke Faa, af hvem man har Grund til at vente, at de i Friheden ville føre en retfærdig og gudfrygtig Vandel. Af de fra Fæstningsanstalten overførte Fanger have flere, som der røbede et bittert og utilfreds Sind, i Tugthuset opført sig bedre, røbet større Sindsro og Tilfredshed og vist sig mere forsonlige, taknemlige og paavirkelige.

Undervisning er i Beretningsaaret af Anstaltens Lærer meddelte et Antal af 220 Fanger. Af disse var:

- a. Norske Mandsfanger 117. Disse bleve underviste i 4 forskellige Partier 5 Timer ugentlig i en gennemsnitlig $2\frac{1}{2}$ Maaned lang Kursustid for hvert Parti. Undervisningsgjenstand har udelukkende været Religion, Bibelhistorie og Katekismus.
- b. Norske Kvindefanger 69, som blev underviste i 3 forskellige Partier 4 a 5 Timer ugentlig i en gennemsnitlig Kursustid af indtil 3 Maaneder hvert Parti. Undervisning gaves udelukkende i Religion.
- c. Lapper 18. Dette Parti begyndte med 9 Deltagere. Lapperne ere tagne med i Undervisningspartiet, eftersom de kom ind i Fængslet. I Aarets Løb tilkom 9 Fanger, hvoraf 3 vare overførte fra Fæstningen. Ved Aarets Slutning bestod dette Parti ogsaa af 9 Fanger. Undervisningsgjenstandene vare Religion, Læsning af Lappisk og tildels Læsning af Norsk.
- d. Finner 10. Dette Parti begyndte med 7 Deltagere. I Aarets Løb tilkom 3 Fanger. Ogsaa Finnerne bleve tagne med i Undervisningspartiet eftersom de kom ind i Anstalten. Da ingen af dem løslodes i Aarets Løb bestod Partiet ved Udgangen fremdeles af 10 Fanger. De undervistes i Religion, Læsning og Finsk og tildels Læsning af Norsk. Saavel

Finnerne som Lapperne undervistes gennemsnitlig 2 Timer ugentlig. Den før omtalte ukonfirmerede græsk-katholske Fin, der i April indsattes paa Rotvolds Sindsygeasyl, fik ikke Undervisning.

- e. Lappiske Kvinder 4, der undervistes i Religion, Læsning af Lappisk og tildels Norsk 2 Timer ugentlig i 3 Maaneder. Udpaa Sommeren bleve de tagne paa Parti med de Norske Kvindefanger, da de forstod lidt Norsk og derved fik Anledning til snarere at tilegne sig det. En af dem var dog saa indskrænket, at hun med meget liden Frugt deltog i denne Undervisning.
- f. Finske Kvinder 1, som undervistes i Religion og Læsning af Finsk og Norsk 2 Timer ugentlig i 3 Maaneder. I Læsning af Norsk gjorde hun upaaklagelig Fremgang. Hun medtoges ogsaa udpaa Sommeren i Norskpartiet.
- g. Ukonfirmerede: 1 Mandfange — Lap af Herkomst — der særskilt undervistes i Religion, Læsning og Skrivning gennemsnitlig 1 Time daglig fra Aarets Begyndelse indtil han den 14 September løslodes. Desuden deltog han stedse med de Norske Mandfanger i Religionsundervisningen. Han havde smaa Evner, men viste sig lærvillig og taknemlig for Undervisning. Han læste upaaklagelig i Bog og skrev en læselig Sammenskrift. 3 Uger efter sin Hjemkomst konfirmeredes han paa sit Hjemsted. En fra Fæstningen overført ukonfirmeret Lapdreng undervistes ikke særskilt, men deltog i 3 Maaneder i det almindelige Religionsparti.

I Aarets første Kvartal læste Læreren med Kvindefangerne 5 Timer ugentlig, men fra April Maaned, da de overflyttedes til Fæstningen, kun 4 Timer. Undervisningen er given i Fællesskab og i Skolelokalet — som for Kvindeafdelingen har været Kirken med Undtagelse af den kolde Aarstid, da en Arbejdsbarakke har været benyttet. Mandsafdelingen har faaet et noksaa luftigt om end ikke fuldt ud hensigtsmæssigt Skolelokale. Skoleundervisningen har gennem hele Aaret medtaget gennemsnitlig 4 Timer daglig.

Fangernes Forhold i Skolen har været godt.

De i Beretningsaaret fra Throndhjems Tugthus udgaaede 129 Fanger bleve ved Løsladelsen examinerede i Kristendomskundskab, Læsning og Skrivning med følgende Udfald:

For Kristendoms- kundskab:	For Læsning:	For Skrivning:
38 . . Meget godt.	45 . . Meget godt.	10 . . Meget godt.
54 . . Godt.	59 . . Godt.	35 . . Godt.
35 . . Temmelig godt.	19 . . Temmelig godt.	36 . . Temmelig godt.
2 . . Maadeligt.	3 . . Maadeligt.	14 . . Maadeligt.
	3 . . Slet.	6 . . Slet.
		28 . . Intet.
129	129	129

Ved Indbringelsen havde af disse Fanger erholdt:

For Kristendoms- kundskab:	For Læsning:	For Skrivning:
4 . . Meget godt.	31 . . Meget godt.	4 . . Meget godt.
58 . . Godt.	65 . . Godt.	30 . . Godt.
54 . . Temmelig godt.	26 . . Temmelig godt.	32 . . Temmelig godt.
13 . . Maadeligt.	3 . . Maadeligt.	12 . . Maadeligt.
	4 . . Slet.	11 . . Slet.
		40 . . Intet.
129	129	129

Lærerinden ved Kvindefdelingen har fra April Maaned til Udgangen af Beretningsaaret undervist 54 Fanger i Skrivning og tildels Regning i 2 Timer en Eftermiddag om Ugen. Undervisningen har været sluttet med en liden Aftenandagt, til hvilken ogsaa de i Undervisningen ikke deltagende Fanger ere blevne indkaldte. Antallet af dem, der paa samme Tid have deltaget i denne Undervisning har dreiet sig omkring 40. Hveranden Søndag har derhos Lærerinden for det samlede Kvindebelæg forelæst enten en lærerig Fortælling eller en opbyggelig Betragtning. Kvindefangerne have overværet disse Timer med Stilhed og Andagt.

Anstaltens Bogsamling er i Aarets Løb bleven forøget med 21 Bind. De fleste af disse Bind vare af historisk, tildels religiøst fortællende Indhold; et Par andre vare engelske Læse- og Lærebøger. Siden Juni Maaned har Udlaan af Bøger til Fangerne fundet Sted i Regelen kun 1 Gang maanedlig hver første Mandag i Maaneden. Bogsamlingen har været benyttet i temmelig stor Udstrækning, idet der hos Fangerne har været sporet forholdsvis megen Lyst til dels religiøs dels historisk Læsning.

F. Sundhedstilstanden.

Man tillader sig herunder at fremlægge:

XII. Opgave over Fanger, der ere behandlede for betydeligere Sygdomme i i Aaret 1879 (Tabel XII).

De Sygdomstilfælde, som nærværende Tabel omfatter ere i Fællesstrafanstalterne behandlede paa Sygestuerne eller i Celle og i Bodsfængslet paa Sygeafdelingen eller i Fangeceller.

Af Tabellen vil sees, at Antallet af de i Aarets Løb for betydeligere Sygdomme Behandlede og Døde har været:

	Samlet Antal Fanger.		Under Behandling for betydeligere Sygdomme.		Døde.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.
I Bodsfængslet	395	-	*) 9	-	-	-
- Akershus Strafanstalt	334	-	39	-	6	-
- Thronhjems Fæstnings Strafarbejdsanstalt	66	-	1	-	-	-
- Christiania Tugthus	157	279	8	39	1	1
- Bergens Tugthus	155	-	45	-	-	-
- Thronhjems Tugthus	265	85	57	38	1	1
	1372	364	159	77	8	2

Sygedagenes Antal og Gjennemsnittantallet af disse paa hver Syg har været:

	Sygedage.			
	Det hele Antal.		I Gjennemsnit paa hver Syg.	
	M.	K.	M.	K.
I Bodsfængslet	**) 61	-	6,78	-
- Akershus Strafanstalt	1706	-	43,74	-
- Thronhjems Fæstnings Strafarbejdsanstalt	4	-	4,00	-
- Christiania Tugthus	122	1740	15,25	44,62
- Bergens Tugthus	1409	-	31,31	-
- Thronhjems Tugthus	1959	1572	34,37	41,47

Antallet af Syge i Forhold til det hele Fængsel, det daglige Gjennemsnitstal af Syge samt dettes Procent af Fangebelægget var følgende:

*) Heraf ere 3 Tilfælde behandlede i Sygeafdelingen.

**) Beløbet angiver kun Antallet af Sygedage paa Sygeafdelingen.

	Syge.					
	Procent af det samlede Fangeantal.		Det daglige Gjennemsnitsantal		Af 100 Fanger syg daglig.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.
I Bodsfængslet	2,28	-	0,17	-	0,04	-
- Akershus Strafanstalt	11,68	-	4,67	-	1,40	-
- Thronhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt	1,52	-	0,01	-	0,02	-
- Christiania Tugthus	5,10	13,98	0,33	4,77	0,21	1,71
- Bergens Tugthus	29,03	-	3,86	-	2,49	-
- Thronhjems Tugthus	21,51	44,71	5,37	4,31	2,03	5,07

Dødsprocenten af de Syge og af det samlede Fangeantal har været:

	Døde.			
	Procent af de Syge.		Procent af det samlede Fangeantal.	
	M.	K.	M.	K.
I Bodsfængslet	-	-	-	-
- Akershus Strafanstalt	15,38	-	1,80	-
- Thronhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt	-	-	-	-
- Christiania Tugthus	12,50	2,56	0,64	0,36
- Bergens Tugthus	-	-	-	-
- Thronhjems Tugthus	1,78	2,63	0,38	1,18

Sygeprocenten for det samlede Antal Fanger, der i Aaret 1879 have hensiddet i Rigets Strafarbeidsanstalter har udgjort:

for Mandsfanger (1287) 12,35

- Kvindefanger (364) 21,15

og - det samlede Antal af begge Kjøen 14,29

Dødsprocenten har udgjort:

for Mandsfanger 0,62

- Kvindefanger 0,55

og - det samlede Antal af begge Kjøen 0,61

I 1878 udgjorde ifølge Beretningen for samme Aar Sygeprocenten:

for Mandsfanger 12,71

- Kvindefanger 15,54

og - det samlede Antal af begge Kjøen 13,42

og Dødsprocenten:

for Mandsfanger	0,77
- Kvindefanger	0,26
og - det samlede Antal af begge Kjøn . .	0,65

De i Beretningsaaret afdøde Fangers Alder saavel som Dødsaaarsagerne vil sees af nedenstaaende Oversigt:

	M.	K.	Alder	Dødsaaarsager.
Akershus Strafanstalt.	1	-	64	Hektik.
	1	-	62	Peritomitis.
	1	-	51	Hydrops.
	1	-	44	Apoplexia pulmonum.
	1	-	37	Akut Tuberkulose.
	1	-	32	Morbus Brighti.
Christiania Tugthus	1	-	67	Lungetæring.
	-	1	33	Lungetæring.
Thronhjems Tugthus	1	-	26½	Hektik.
	-	1	30	Lungetæring.

Foruden de ovenfor omhandlede betydeligere Sygdomstilfælde er i Beretningsaaret i Strafanstalterne ogsaa forekommet forskjellige lettere og ubetydeligere Sygdomstilfælde. Antallet af disse og det procentvise Forhold af samme til det samlede Fangebelæg har været:

	Antal af lettere og ubetydeli- gere Syg- domstilfælde.		Procent af det samlede Fangeantal.	
	M.	K.	M.	K.
I Bodsfængslet	50	-	12,66	-
- Akershus Strafanstalt	191	-	57,18	-
- Thronhjems Fæstnings Strafarbejdsanstalt.	10	-	15,15	-
- Christiania Tugthus.	194	113	123,57	40,50
- Bergens Tugthus	163	-	105,16	-
- Thronhjems Tugthus	206	110	77,74	129,41

Fuldstændig eller delvis Arbeidsfrihed har været tilstaaet Fanger, der have været behandlede for lettere Sygdomstilfælde:

B. No. 3.

	Antal Dage.	
	M.	K.
I Bodsfængslet	99	-
- Akershus Strafanstalt	153	-
- Thronhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt	7	-
- Christiania Tugthus	8	22
- Bergens Tugthus	775	-

Ved Thronhjems Tugthus har, ligesom i det foregaaende Aar, fuldstændig eller delvis Arbeidsfrihed ikke fundet Sted udenfor Sygestuerne, da enhver Fange, der ikke føler sig istand til at arbeide, strax indlægges paa Sygestuen, hvorfra han først udskrives, naar han atter er fuldstændig arbejdsdygtig.

Sygekost har været tilstaaet:

	Antal Dage.	
	M.	K.
Ved Bodsfængslet	328	-
- Akershus Strafanstalt	1710	-
- Thronhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt . .	57	-
- Christiania Tugthus	122	1740
- Bergens Tugthus	1774	-
- Thronhjems Tugthus	2372	1899

Derhos er forskellige Extraforplejninger saasom af Melk, Øl, Brød, Smør, Poteter, Kavringer, Suppe m. V. bleven tildelt adskillige Fanger efter Lægens Anordning.

Totalbeløbet af Udgifter ved Sygebehandlingen (Kontoen „Sygeudgifter“), med særskilt Opgave af Beløbet for Medikamenter, har udgjort.

	Sygeudgifter.	Deraf særskilt for Medikamenter.
I Bodsfængslet	Kr. 479,15	Ikke oplyst.
- Akershus Strafanstalt	- 1794,90	Kr. 1302,09
- Thronhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt . .	- 20,94	- 17,30
- Christiania Tugthus*)	- 1882,45	- 900,38
- Bergens Tugthus	- 421,69	- 290,84
- Thronhjems Tugthus**)	- 1706,81	- 566,23

*) I Sygeudgifterne er medregnet Kr. 148,80 til Rigshospitalet for en der indlagt Mandsfange og Kr. 237,60 for en i Oslo Sindssygeasyl indlagt Kvindefange.

**) I Sygeudgifterne er medregnet Kr. 346,61 for en paa Rotvolds Sindssygeasyl indlagt Fange.

Den i Beretningen for 1878 omtalte epidemiske Øiensygdом i Thronhjems Tugthus holdt sig i Begyndelsen kun til et af Arbejdslokalerne, men spredte sig i Løbet af 1879 saagodtsom udover hele Anstalten. Ialt behandlede 35 Fanger, hvoraf 3 paa Sygestuen. I de fleste Tilfælde var Betændelsen meget haardnakket og gik ofte over i en kronisk Tilstand, som satte saavel Patientens som Lægens Taalmodighed paa en haard Prøve. Den Behandling, hvoraf Lægen saa mest Nytte, var en flittig Udskyllen af Øinene med lunket Vand i Forbindelse med daglige Penslinger med en Opløsning af nitræs argenticus samt Benyttelsen af blaa Brillen, hvilke sidste især udøvede en velgjørende Indflydelse paa den tilstedeværende Photophobi. Ved Aarets Udgang var denne Epidemii saagodtsom ophørt, idet Øienaffektionen kun forekom enkeltvis og i Regelen under en mildere Form.

I de øvrige Strafanstalter har ikke forekommet Tilfælde af epidemisk smitsomme Sygdomme. I Bergens Tugthus optraadte dog i Oktober og November Maaned et større Antal Diarrhoer end sædvanlig, men Tilfældene vare kortvarige og lette og holdt sig ikke til enkelte Sove- eller Arbejdsstalle.

I Bergens Tugthus forekom enkelte Sygdomstilfælde, som syntes at staa i Forbindelse med Fængselslivet, nemlig 7 Tilfælde af Stomalitis (Mundaffektioner) paa Sygestuerne, af hvilke enkelte havde Udseende af en scorbutisk Affektion, uden at der dog viste sig bestemte Symptomer af Skjørbug. Tilfældene vare, ihvorvel ubetydelige i og for sig, dog haardnakkede.

Udenfor de her omhandlede Tilfælde er ikke forekommet Sygdomme, der paaviselig ere fremkomne eller udviklede af Fængselslivet.

Med Hensyn til forekomne Sindssygdomme eller sygelige Forstemninger skal man af det i Lægernes Beretning Anførte tillade sig at meddele Følgende:

I Bods-fængslet er forekommet 2 Tilfælde af sygelig Forstemning, der dog vare af en meget tvivlsom Natur. Det ene gjaldt en omtrent 44 Aar gammel Fange, der var overflyttet fra Christiania Tugthus i Midten af Juli 1878. Denne Fange viste sig allerede fra den første Tid af sit Ophold i Bods-fængslet som en doven, ligegyldig, skiddenfærdig og umedgjærlig Fange, som utvivlsomt var kjed af Cellelivet. Fra Begyndelsen af 1879 tiltog hans Uorden; han vilde intet bestille, puttede den Uld eller det Drev, han skulde arbeide paa, i sin Natpotte, rev itu sine Klæder og ødelagde Cellens Inventarium. Det Hele saa ud som en velberegnet Trods og som sat i Gang for at gjøre sig umulig i Celle-fængslet; han blev derfor gjentagne Gange straffet, men hverken Godt eller Ondt kunde bringe ham til at forandre sig, uagtet han var ydmyg og angergiven, naar han blev foreholdt sine Overtrædelser. Uagtet Lægen ikke havde nogen stærk Tro paa hans sygelige Tilstand, kunde han dog ikke aldeles benægte, at der maaske kunde ligge nogen Sindsforstyrrelse bag, og da man ialfald ikke med Lethed kunde kue ham med de tilladte disciplinære Midler, blev han efter Lægens Forslag atter overflyttet til Tugthuset, hvor han senere skal have befundet sig vel.

Den anden Fange var en Malerarbejder, der indkom i Fængslet den 8de Mai 1878 paa 4 Aar. Ved Indsættelsen jamrede han over alle mulige Onder, især dog Cardialgi og Søvnløshed; der var desuden Tæring i Familien, idet Faderen led af denne Sygdom; selv hostede han bestandig og om Aftenen faldt han ofte i Besvimelse. Lægen fandt hans Legeme godt udviklet og dets Bygning stærk. Lungerne ligesom de øvrige Organer frembød intet Abnormt for den fysikalske Undersøgelse, hans Fordøielse var i Orden, og uagtet han vistnok ikke lod det mangle paa Forsøg paa at tilsnige sig bedre Kost, var dog ogsaa hans Appetit lige over for den almindelige Bispising i udmærket god Orden. Han klagede dog stadig over Søvnløshed, saa over Cardialgi med Dyspepsi, saa var han for mat til at udføre sit Arbejde, især naar han holdtes inde. Mod Slutningen af 1878 syntes der dog at være kommen en mørkere Stemning over ham, og af hans Tale fremgik der Ideer om Frygt for Fordømmelse og Ængstelse for Synd. Han forklarede, at han i Drømme havde staaet ved Afgrundens Rand og han frygtede nu for dennes Rædsler. Lægen fandt ham ved sin Undersøgelse saa temmelig normal, men han syntes selv at lægge an paa at gjøre Affæren saa betydelig som muligt; især tog han til Indtægt for sig, at der skulde være arveligt Anlæg i Familien. Da han altid klagede over Søvnløshed fik han beroligende Midler.

En Aften i Midten af April sendte han Bud efter Præsten, hvem han fortalte, at han havde seet Jesus og Himmelen fuld af Engle. Lægen fandt ham ved sin Ankomst en liden Stund efter noget hed og urolig af Væsen, men fik det bestemte Indtryk, at dette mere skrev sig fra Forlegenhed over hans uventede og ubeleilige Tilstedeværelse end fra Sygdom, hvorfor Lægen ogsaa senere iagttog ham nøiere. Da han altid klagede over Cellens Ensformighed, udvirkedes Tilladelse for ham til at arbejde i Kjøkkenet om Dagen, men efter en Tids Forløb blev han ogsaa kjed af dette og klagede jammerlig over Overanstrengelse. Nu kom man imidlertid paa det Rene med ham, og da han selv mærkede, at man begyndte at tvivle paa hans Sandfærdighed, hørte en stor Del af Sygeligheden op. Under den mindre opmærksomme Pleie blev han nu flittig, arbeidssom og medgjørlig, og hans Helbred syntes at være gaaet betydelig fremad, efterat man havde taget mindre Hensyn til hans Klager.

Hos den i forrige Beretning omhandlede sindssyge Kvindefange i Christiania Tugthus udviklede sig i Beretningsaaet mere aandelig Forstemning, saa hun maatte indlægges paa Oslo Sindssygeasyl. Hos enkelte Fanger i denne Anstalt er derhos forekommet overgaaende Forstemninger.

I Bergens Tugthus har været observeret Sindssygelighed hos 2de Fanger, hvorom Lægen har meddelt følgende Oplysninger:

En Fange, der indkom i Strafanstalten den 11te Juni 1879, viste allerede ved Indsættelsen et besynderligt Væsen. Han benyttede paafaldende ydmyge Hilsener, halve Knæfald, og hans Tale havde et høitideligt, gudeligt, ydmygt Tilnit. Fra Arbeidsanstalten i Bergen, hvor han i længere Tid havde

hensiddet, blev man underrettet om, at saadanne Fagter hos ham vare vel kjendte Forløbere for en udbrydende Sindssygdom, hvoraf han under Opholdet der havde lidt, og som havde givet Anledning til at han da en Tid var undergivet Observation paa Rosenbergs Sindssygeasyl. I Midten af Juli Maaned frembød han efter Lægens Formening utvetydige Tegn paa Sindsforvirring. Han talte da ivrig og med Pathos om sin Mission her i Verden. Nogen Idétraad var ikke at følge i hans Tale. Han syntes at anse sig for sendt i profetisk Øiemed og sammenblandede sit og Frelserens Kald. Han nærede en stærkt udpræget Afsky for animalsk Føde og levede længe af Øl, Brød og Poteter. Nattesøvnen var god og hans legemlige Funktioner forøvrigt i god Orden. Efter nogle Dages Ophold i Celle overførtes han til Arbeidssalen, hvor han uden at inklade sig med sine Medfanger roligt forrettede sit Skomagerarbeide. Da der under et Samtalemøde i September af Anstaltens Funktionærer vakttes Spørgsmaal om hans Indlæggelse i et Sindssygeasyl, indgav Lægen en Beretning om hans Tilstand, ledsaget af en Udtalelse om, at han ansaa Indlæggelse i et Singssygeasyl for ufornöden baade med Hensyn til den Behandling, der burde blive ham tildel, og med Hensyn til Adgangen til nøiere Observation af hans Tilstand. Udover Høsten begyndte han at bedres lidt efter lidt. Han lod sig overtale til at gaa over til almindelig Kost. Hans Tilstand var efter Jul at anse som nogenlunde normal. Senere antog han imidlertid atter noget af sit besynderlige Væsen og fik atter Skrupler ved Nydelsen af animalsk Føde. Hans Straffetid udløb i Juni Maaned 1880.

Den anden Fange — 28 Aar gammel — havde nogle Gange før i Anstalten været behandlet for Rheumatisme. I Juni Maaned 1879 indlagdes han paa Sygestuen for rheumatiske Smerter i og omkring høire Øie. Han begyndte snart ogsaa at klage over Oppression for Brystet forbunden med Ængstelse, mistvivlede om sin Helbredelse, saa Alt i et mørkt Lys og sov daarligt om Natten. Under denne Tilstand bedredes han imidlertid for Smerterne om Øiet, men manglede Mod og Lyst til at tage fat paa sit Arbeide, gik alene om og drev i Gaarden under Følelsen af, at idelig Bevægelse lettede ham hans indre Uro. I Juli Maaned begyndte han saa smaat at arbeide og gjenvandt lidt efter lidt en nogenlunde normal Tilstand. Han er dog trist og modløs og henfalder af og til i en tungsindig Forstemning. Han har den hele Tid vist sig medgjørilig og lydig.

I Thronhjems Tugthus forekom af Sindssygdomme et Tilfælde af Demens. Angjældende — en 31 Aar gammel ukonfirmeret Kvæn, — der indkom i Tugthuset for 3die Gang den 18de November 1877, var allerede da mørk og indesluttet af sig, led jevnlig af Søvnløshed og dyspeptiske Besværligheder, hvilke sidste efterhaanden tiltog, saaat han den 30te September 1878 maatte indlægges paa Sygestuen, hvor han henlaa til 31te Januar 1880. I de sidste 2 Maaneder af hans Ophold paa Sygestuen foregik der lidt efter lidt en paa-faldende Forandring i hans Opførsel; fra stille, indesluttet og lidet meddelsom

— og dette sidste kun gennem Tolk — blev han nu efterhaanden konversationsabel, hvorved det til Lægens Forbauselse kom for Dagen, at han ikke alene forstod Norsk, men ogsaa saa nogenlunde kunde tale dette Sprog; han saaes derhos som oftest med et smilende Ansigt, blev støiende og urolig samt søvnløs. Da Lægen under disse Omstændigheder fandt det utilraadeligt længer at beholde ham paa Sygestuen, blev han den 1ste Februar 1880 overflyttet til Celle, hvor han hensad indtil 23de April s. A. paa hvilken Dag han overførtes til Rotvolds Sindssygeasyt.

2de i tidligere Beretninger som sindssyge omtalte Fanger i Akershus Strafanstalt have i Beretningsaaret været ordentlige og villige og have ikke røbet Vrangideer.

Af Sygdomme udenfor de ovenfor specielt nævnte have de hyppigst forekommende Tilfælde været:

I Bods-fængslet: Katarrh og kronisk Dyspepsi.

I Fællesstrafanstalterne: Katarrh og Bronkit, Gastrit og Kardialgi, Diarrhoe, Dyspepsi, Rheumatisme samt derhos hos Kvingefangerne Anæmia.

Om Sygeligheden og Sundhedstilstanden i det Hele, de almindelige hygiæniske Forhold og Straffens Indflydelse i sanitær Henseende m. V. inden de enkelte Anstalter have Lægerne for Beretningsaarets Vedkommende i det Væsentlige bemærket Følgende:

Bods-fængslet. Af Lungetæring har været under Behandling 5 Tilfælde, hvoraf 2 fra det foregaaende Aar.

Iblandt de mindre betydelige Sygdomme indtog som sædvanligt Lungekatarrher en fremragende Plads. 23 Tilfælde ere opførte paa Sygelisten og en Mængde ere gaaede mere ubemærkede, fordi de i Fængslet ligesom ude i Livet ikke have foranlediget nogen synderlig Afvigelse i det almindelige Liv og den vante Arbejdsvirksomhed. Som en Aarsag til disse Sygdomme har man troet at maatte for en Del anse mindre heldig Beklædning og Dæksplads under Dampskibstransporten. I Læbet af 1880 har der i denne Henseende været bedre Tilstande, idet Fanger, som have tiltrængt det, have benyttet Plads under Dæk.

Af de indkomne Fanger vare 161 af god, 38 af daarlig Sundhed. Af de Løsladte var 145 stærke, 59 svage, 113 eller 50,4 % havde vundet, 75 eller 36,8 % tabt i Vægt, medens 16 eller 7,8 % vare uforandrede.

Akershus Strafanstalt. Sundhedstilstanden blandt Fangerne var god, ligesom de almindelige hygiæniske Forhold i det Hele vare tilfredsstillende.

Til Oplysning om Straffens Indflydelse i sanitær Henseende har Lægen meddelt følgende Resultater af Fangernes Veining: Gjennemsnitsvægten var for hver Fange $135\frac{3}{10}$ $\mathcal{W}$. Af 294 veiede Fanger havde 129 eller 43,9 % tiltaget i Vægt, 128 eller 43,2 % aftaget, medens 37 eller 12,9 % i Aarets Løb ikke havde forandret sin Vægt.

Thronhjems Fæstnings Straf arbejdsanstalt. Sundhedstilstanden var usædvanlig god, og de hygiæniske Forhold i det Hele taget tilfredsstillende.

Christiania Tugthus. Sundhedstilstanden blandt Fangerne var god, ligesom de hygiæniske Forhold ved Strafanstalten i det Hele vare tilfredsstillende. Ingen Fange døde i Beretningsaaet. I længere Perioder var Sygestuen for Mænd uden Patienter.

Til Oplysning om Straffens Indflydelse i sanitær Henseende har Lægen meddelt følgende Resultater af Fangernes Veining: Af 271 veiede Fanger (86 Mænd og 185 Kvinder) have 145 (54 Mænd og 91 Kvinder), eller 46,8 % tiltaget i Vægt medens 126 (32 Mænd og 94 Kvinder) eller 40,6 % have aftaget i Vægt. 39 (18 Mænd og 21 Kvinder) eller 12,6 % viste ingen Forandring i Vægten.

Bergens Tugthus. Sundhedstilstanden har været meget tilfredsstillende. De hygiæniske Forhold inden Anstalten har været upaaklagelige, og Alt hvad Renligholdelse af Lokaler og Personer og Udluftning af Rummene kan bidrage hertil, har været iagttaget med Omhu. I denne Forbindelse har dog Lægen bemærket, at den af Anstaltens Lokaler, som lader mest tilbage at ønske i sanitær Henseende, er den saakaldte Haarstue, der kun ventileres fra en trang indesluttet Gaardsplads, ikke faar Sol og er mørk og trist. Da den imidlertid har et Kubikindhold af 3861 Kubikfod og i Regelen kun har været belagt af 6 Fanger, af hvilke kun en Del opholder sig der om Dagen, samt altid holdes renlig, har Lægen ikke fundet Noget at bemærke ved den Benyttelse, der gjøres af den. Han antager dog, at der maaske kunde opnaaes en Forbedring ved at skaffe den Ventilation gennem søndre Væg, hvorved Gjennemluftning vilde opnaaes.

Kosten har været fuldkommen tilstrækkelig og Maden vel tillavet. Efter at den halve Sygekost ved det nye Spisereglement har modtaget en væsentlig Forbedring og den almindelige Kost har faaet et hyppigere Tillæg af Poteter, kan man neppe anse den nuværende Ordning med Kostholdet for andet end tilfredsstillende.

Ved Beklædningen har Lægen Intet fundet at bemærke. Under den nuværende Læges første Funktionstid som Læge ved Anstalten (fra Juni 1879) henvendte Fanger sig ofte til ham med Anmodning om at forskaaffe dem uldne Underklæder, hvortil de i Friheden vare vante, og hvis Savn de gav Skylden for rheumatiske Smerter. I Aarets Løb begyndte man efterhaanden at forsyne alle Fangerne med Underklæder, og nu er denne Mangel afhjulpen.

Throndhjems Tugthus. For andre Epidemier end den ovenfor omhandlede Øiensygdøm blev denne Anstalt ganske forskaanet, uagtet der i Throndhjems By og Omegn i den sidste Halvdel af Beretningsaaet ikke alene herskede en meget udbredt og særdeles kontagiøs Tyfusepidemi, men ogsaa en temmelig udbredt Skarlagensfeber-Epidemi. Sammenholdes derfor Sundhedstilstanden inden Tugthuset med den tilsvarende inden Byens Befolkning, maa den efter Lægens Mening siges at have været noksaa tilfredsstillende, især naar der tages tilbørligt Hensyn til, at der ved Fæstningsfangerens Overflyttelse tilførtes Tugthuset et ganske betydeligt Antal af gamle, svækkede og syge-

lige Individder, af hvilke flere i Aarets Løb maatte indlægges paa Sygestuen for der at tages under Behandling.

Med Hensyn til de hygiæniske Forhold i Anstalten har Lægen bemærket, at Thronhjems Tugthus, efterat de iværksatte hensigtsmæssige Reformere i næsten alle mulige Retninger af Fangepleien ere tilendebragte, nu er saaledes organiseret, at det maa tilfredstille alle rimelige Fordringer til en god Hygiene ikke alene med Hensyn til Lokalerne, men ogsaa med Hensyn til Beklædning, Arbeidsdrift, Ventilation og Renlighed m. V. Ved Kvindefangernes Overflyttelse til den nedlagte Strafanstalt i Fæstningen har disse især vundet overordentligt i hygienisk Henseende, idet de istedetfor sine forrige tildels trange og mørke samt slet ventilerede Lokaler have faaet disse ombyggede med store, lyse og godt ventilerede saavel Arbeids- som Soverum — en Forandring, hvoraf man allerede, trods den korte Tid, har sporet velgjørende Følger, som fandt sit Udtryk i en større Tilfredshed og et større legemligt Velvære.

Til nærmere Bedømmelse af de sanitære Forholde inden denne Strafanstalt og den Indflydelse Opholdet der har havt paa Fangerne, har Lægen meddelt følgende Oplysninger.

Af de i Beretningsaaret indkomne 161 Mandfanger, hvoraf 64 overflyttedes fra Fæstningen, befandtes 98 at være sunde og friske, medens 57 havde en mindre god og tildels slet Helbred. Om 6 Fanger havdes ingen Optegnelser. Af de 155, om hvem Oplysninger havdes, befandtes altsaa omtrent 36 % med en allerede ved Indsættelsen mere eller mindre nedbrudt Helbred, medens det samme var Tilfældet med 8 eller lidt over 38 % af de i Aaret indkomne 21 Kvindefanger. Ialt tilførtes saaledes Strafanstalten i dette Aar ikke mindre end 65 Individder, hvis Helbred var saadan, at man paa Forhand kunde forudse, at ialfald flere af dem, vilde komme til at befolke Sygestuerne. Med Hensyn til de i Aarets Løb udgaaede Fanger, hvis samlede Antal udgjorde 129, nemlig 104 Mænd og 25 Kvinder, stillede Forholdet sig saaledes, at af Mandfangerne vare 73 sunde og friske ved Indsættelsen medens 29 eller lidt over 24 % havde en mislig Helbred. Om 2 Fanger savnedes Oplysninger. Af de nævnte 73, som indkom sunde og friske, udgik 64 i samme Tilstand, medens 9 eller 12,75 % udgik med en Helbred, som i mere eller mindre Grad havde lidt under deres Ophold i Strafanstalten, hvorimod af de 29, som indkom med mislig Helbred 8 eller omtrent 28 % udgik med en forbedret eller aldeles gjenvundet Helbred. Efter dette Resultat at dømme, syntes saaledes Opholdet for Enkelte at have været mindre heldigt i sanitær Henseende, men dog for det overveiende Flertal saa langt fra at have virket nedbrydende paa deres Helbred, at tværtom det modsatte var Tilfældet, Noget som ogsaa Lægen har fundet ganske rimeligt, naar man tænker sig det helse- nedbrydende Liv, mange føre i sin frie Tilstand, og sammenligner dette med det regelmæssige Liv, som de i Strafanstalten ere tvungne til. Mindre gunstigt var derimod Resultatet for de 25 udgaaede Kvindefanger; thi medens

17 af disse vare indkomne sunde og friske, udgik ikke mindre end 8 af disse eller 47 % med en mere eller mindre nedbrudt Helbred, medens af de øvrige 8, hvis Helbred ved Indkomsten var daarlig, kun 2 eller 25 % udgik med forbedret Helbred, et Resultat, som Lægen tror hovedsagelig skyldes den i Regelen langvarigere Straffetid i Forbindelse med Kvindens mindre Modstandskraft, som bevirker, at hun i Almindelighed lider langt mere under saadanne Forhold end Tilfældet er med en mandlig Fange.

Til Oplysning om Sygeligheden hos Anstaltens Betjening hidsættes følgende Oversigt.

	Fra forrige Aar.		Tilkomne i 1879.		Til sammen.		Helbredede.		I Bedring.		Døde.		Tilbage ved Aarets Udgang.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
I Bodsfængslet	1	-	17	-	18	-	16	-	2	-	-	-	-	-
- Akershus Strafanstalt	2	-	15	-	17	-	14	-	-	-	1	-	2	-
- Christiania Tugthus	1	-	20	4	21	4	19	1	-	1	1	-	1	2
- Bergens Tugthus	-	-	6	-	6	-	5	-	-	-	-	-	1	-
- Thronhjems Tugthus	-	-	12	2	12	2	10	2	-	-	-	-	2	-
	4	-	70	6	74	6	64	3	2	1	2	-	6	2

De hyppigst forekommende Tilfælde hos Betjeningen var Katarrh og Bronkit.

G. Arbeidsvirksomheden.

For Thronhjems Fæstnings Strafanstalts Vedkommende bemærkes, at Arbeidsvirksomheden som Følge af den forestaaende Nedlæggelse af Anstalten allerede i sidste Del af Aaret 1878, blev betydelig indskrænket. Den bestod i den Del af Beretningsaaret, hvori Anstalten var i Virksomhed, for det Meste i Oparbejdelse af Rester af Materialier ligesom den ordnedes saaledes, at den efterhaanden og med mindst muligt Afbræk kunde overføres til Thronhjems Tugthus, til hvilket ogsaa de ved Nedlæggelsen igjenværende Beholdninger af Fabrikata og Materialier overdroges. Nogen nærmere detaileret Beretning om Arbeidsvirksomheden og sammes Udbytte m. V. ved denne Anstalt i Beretningsaaret er paa Grund af dens Nedlæggelse ikke meddelt.

Ved de øvrige Strafanstalter er Arbeidsvirksomheden i Beretningsaaret bleven drevet i det væsentlige paa samme Maade som tidligere.

Følgende Oversigt viser omtrentlig, hvor stor Del af Fangeantallet, procentvis beregnet, har været beskæftiget for offentlig Regning, for privat Regning eller i Anstaltens egen Tjeneste samt hvor stor Del har været arbejdsudygtige:

B. No. 3.

	Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Christiania Tugthus.	Bergens Tugthus.	Thronhjems Tugthus.	I Gjennemsnit for samtlige Strafanstalter.
	%	%	%	%	%	%
Beskjæftigede for offentlig Regning	54,1	58,2	59,0	77,8	60,8	62,0
Do. for privat Begning	24,4	13,2	16,6	1,6	24,0	16,0
Do. i Anstalternes egen Tjeneste	21,0	23,4	15,9	12,3	10,8	16,6
Arbejdsudygtige	0,5	5,2	8,5	8,3	4,4	5,4
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Det vil af denne Oversigt sees, at Størstedelen af Fangerne ligesom tidligere have været beskjæftigede for offentlig Regning.

De ved Anstalterne drevne Arbejdsgrene have i det Væsentlige været de samme som tidligere.

Det omtrentlig gennemsnitlige Antal Fanger, der i Beretningsaaret har været beskjæftiget ved hver af de væsentligste Arbejdsgrene vil sees af følgende Sammenstilling.

	Bodsfængslet.		Akershus Strafanstalt.		Christiania Tugthus		Bergens Tugthus		Thronhjems Tugthus		Til-sammen.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Snedkerarbeide	35	-	46	-	8	-	45	-	47	-	181	-
Skomagerarbeide	15	-	24	-	5	-	11	-	13	-	68	-
Skrædderarbeide	6	-	21	-	2	-	2	-	3	-	34	-
Stenhuggerarbeide	-	-	43	-	20	-	-	-	11	-	74	-
Smedarbeide	9	-	34	-	6	-	1	-	6	-	56	-
Spinding, Vævning og dermed i Forbindelse staaende Arbejder	19	-	23	-	12	75	-	-	6	12	60	87
Kurvmager- og Stolmagerarbeide	19	-	10	-	-	-	5	-	14	-	48	-
Malararbeide	4	-	8	-	1	-	4	-	7	-	24	-
Bagning	-	-	10	-	-	-	-	-	6	-	16	-

	Bodsfængslet.		Akershus Strafanstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Til-sammen.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Mattebinding og Drevplukning	5	-	8	-	11	2	3	-	10	-	37	2
Dreierarbeide	5	-	-	-	-	-	2	-	6	-	13	-
Bødkerarbeide	1	-	-	-	-	-	4	-	4	-	9	-
Blikkenslagerarbeide	2	-	6	-	-	-	1	-	4	-	13	-
Sadelmagerarbeide	2	-	4	-	-	-	-	-	-	-	6	-
Vask	-	-	-	-	6	52	2	-	-	5	8	57
Søm og Strikning	-	-	-	-	-	46	1	-	-	39	1	85
Klistring af Æsker	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40	-
Sækkesøm	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Notbinding	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	4	-

Forholdet mellem Dage med Arbeide eller virkelige Arbeidsdage og Dage uden Arbeide — d. e. Helligdage, Sygedage, Dage, hvori Arbeidsfrihed paa Grund af Sygelighed har været tilstaaet samt Dage i Strafcelle uden Sysselsættelse — eller uproduktive Dage har været:

	Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Christiania Tugthus.	Bergens Tugthus.	Thronhjems Tugthus.
Samlet Antal Fangedage	67807	102521	103417	34248	80114
Deraf: Dage med Arbeide	56172	83359	84079	26173	63783
„ — uden —	11635	19162	19338	8075	16331
Af 100 { Dage med Arbeide	82,84	81,31	81,30	76,42	79,62
Fangedage. } Dage uden —	17,16	18,69	18,70	23,58	20,38

Som Middel til at opmuntre Fangerne til Flid og god Opførsel er ved Fællesstrafarbeidsanstalterne ligesom tidligere anvendt Tillægskost — enkelt og dobbelt.

Det gennemsnitlige Antal af Fanger, der i Beretningsaaret have været tilstaaede enkelt eller dobbelt Portion Tillægskost ved disse Anstalter vil sees af nedenstaaende Opgae:

B. No. 3.

	Akershus Strafanstalt.			Christiania Tugthus.			Bergens Tugthus.			Thronhjems Tugthus.		
	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.
Enkelt Tillægs- kost	111,08	-	111,08	12,87	42,40	55,27	20,93	-	20,93	34,72	20,16	54,88
Dobbelt Tillægs- kost	120,45	-	120,45	64,39	127,03	191,42	57,43	-	57,43	94,65	35,34	129,99
Tilsammen	231,53	-	231,53	77,26	169,43	246,69	78,36	-	78,36	129,37	55,50	184,87

Procentvis beregnet i Forhold til det gjennomsnitlige daglige Fangebelæg fremkommer følgende Resultat:

	Akershus Straf- anstalt.	Christi- ania Tugthus.	Bergens Tugthus.	Thron- hjems Tugthus.
Gjennomsnitlig daglig Fangebelæg	280,88	283,33	93,83	219,49
Med enkelt Portion Tillægskost . . . . . %	39,55	19,51	22,31	25,00
- dobbelt — — . . . . . %	42,85	67,56	61,20	59,22
Tilsammen med Tillægskost . . . . . %	82,43	87,07	83,51	84,22
Uden Tillægskost . . . . . %	17,57	12,93	16,49	15,78

Afsætningen af hvad der tilvirkes ved Anstalterne er foregaaet paa samme Maade som tidligere.

Man tillader sig at meddele en Opgave over Værdien af, hvad der i Beretningsaaret er leveret og afhændet direkte fra Anstalterne og gennem Udsalgene samt af hvad der er udført for eller leveret til Strafanstalternes eget Brug.

	Bods- fængslet.	Akershus Straf- anstalt.	Christi- ania Tugthus.	Bergens Tugthus.	Thron- hjems Tugthus.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Direkte fra Anstalterne	7755,22	42252,90	81348,23	-	12145,74
Gjennem Udsalgene	33871,08	31426,90	42861,09	56556,07	31632,41
Til Anstalternes eget Brug	14301,34	22135,50	20368,24	7790,43	15365,57
Tilsammen	55927,64	95815,30	144577,56	64346,50	59143,72

Til nærmere Oplysning over Værdien af Beholdningerne af Fabrikata ved Beretningsaarets Begyndelse og Slutning ved hver af Strafanstalterne hidsættes følgende Oversigt:

	Værdien af Beholdningerne af Fabrikata.		Forøgelse eller Formindskelse i Beretningsaaret.
	1ste Januar 1879.	31te December 1879.	
	Kr.	Kr.	Kr.
Bodsfængslet	8499,90	12295,03	+ 3795,13
Akershus Strafanstalt	32776,84	49131,08	+ 16354,24
Christiania Tugthus	52887,25	49010,19	÷ 3877,06
Bergens Do.	11837,57	17406,06	+ 5568,49
Thronhjems Do.	10274,61	15657,28	+ 5382,67

Som det vil sees af denne Oversigt er ved samtlige Anstalter med Undtagelse af Christiania Tugthus Værdien af Fabrikatbeholdninger i Beretningsaaret ikke ubetydeligt forøget, hvilket har sin Grund i, at Afsætningen af Fabrikaterne fremdeles paa Grund af de daarlige Tider har været mindre end tidligere.

Endelig skal man tillade sig at meddele følgende Oversigt over Udbyttet i Beretningsaaret af Arbeidsvirksomheden ved Strafarbeidsanstalterne:

	Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Christiania Tugthus.	Bergens Tugthus.	Thronhjems Tugthus.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Bruttoindtægterne have udgjort	55927,64	95815,30	144577,56	64346,50	59143,72
Udgifterne til Materialier m. V. have andraget til	27440,55	58115,89	51187,18	29137,13	27074,38
Igjen	28487,09	37699,41	93390,38	35209,37	32069,34
Tillægges eller fratrækkes Forøgelsen eller Formindskelsen af Totalsummen af Beholdninger af Fabrikata, Materialier m. V.	÷ 233,88	+ 11289,05	÷ 25792,00	+ 2583,62	+ 9186,49
Udkommer	28253,21	48988,46	67598,38	37792,99	41255,83

som den rene Indtægt af Fangernes Arbeide.

Fordeles Arbeidsfortjenesten paa det gjennemsnitlige daglige Fangebelæg fremkommer følgende Resultat:

	Gjennem- snitlig daglig Fange- belæg.	Udbytte for hver Fange.		
		for Aaret.	daglig.	pr. Ar- beidsdag.
Bodsfængslet	185,77	Kr. 152,09	Kr. 0,42	Kr. 0,50
Akershus Strafanstalt	280,88	174,41	0,48	0,57
Christiania Tugthus	283,33	238,59	0,65	0,78
Bergens Do.	93,83	402,78	1,10	1,32
Thronhjems Do.	219,49	187,96	0,51	0,62

Aaret regnet til 304 Arbeidsdage.

Fordeles Arbeidsfortjenesten paa de virkelige Arbeidsdage, stiller Forholdet sig saaledes:

	pr. virkelig Arbeidsdag. Kr.
Bodsfængslet	0,50
Akershus Strafanstalt	0,59
Christiania Tugthus	0,80
Bergens Do.	1,44
Thronhjems Do.	0,65

Efter disse almindelige Oplysninger skal Departementet i Korthed tillade sig at anføre, hvad der i de indkomne Beretninger forøvrigt er meddelt vedkommende Arbeidsvirksomheden ved de enkelte Anstalter:

Ved Bodsfængslet, Akershus Strafanstalt, og Christiania Tugthus's Mandsafdeling har Arbeidsvirksomheden været den samme som tidligere.

Ved Kvindeafdelingen i den sidstnævnte Strafanstalt har man været saa heldig at kunne gjenoptage en ikke ubetydelig Del af Fabrikvirksomheden, idet en Kjøbmand i Christiania har ladet spinde og væve en betydelig Mængde. Forøvrigt har man blot arbeidet for Udsalget. Søm har kun været udført i ringe Mængde. Som Følge heraf har det været meget vanskeligt at skaffe Arbeide til Fangerne, som man derfor har maattet benytte til at forarbeide næsten Alt, hvad der tiltrænges til Anstalten, selv om dette ikke har været fordelagtigt. Vask har været udført i ligesaastor om ikke større Maalestok end sædvanlig, og Strygningen er ikke saa ubetydelig. For disse Beskjæftigelser saavelsom for Søm interessere Fangerne sig overordentlig meget. Ingen Ma-

skiner ere i Beretningsaaret anskaffede; samtlige Maskiner ere i brugbar Stand.

Angaaende Arbeidsvirksomheden bemærker Bestyreren endvidere Følgende:

Hvad der i Aarets Løb hovedsagelig har været at kjæmpe med er Mangel paa lønnende Sysselsættelse. Hertil kommer, at Mandsfangerne og for en stor Del ogsaa Kvindefangerne ikke kunne bruge sine Hænder til andet end det allersimpleste Arbeide, hvorfor de første maa anbringes paa Stenhuggeriet og de sidste oplæres i Vask samt benyttes til forskellige Arbeider inden Anstalten.

I Regelen er der ingen Grund til at klage over Mangel paa Flid og Arbeidslyst hverken hos Mænd eller Kvinder. Man ser meget ofte, at de, som paa fri Fod ere de største Døgenikter og Lediggjængere, i Strafanstalten ere flittige som Myrene. Bestyreren har flere Gange talt med Fanger om denne besynderlige Foreteelse, og svare de da, at der ude, om de ogsaa en Tid ere stadige ved Arbeidet, overkommer dem en uovervindelig Modbydelighed for samme, hvilken de ikke selv vide at forklare. Med Lediggangen følger Drik, og naar de have drukket op Alt, hvad de selv lovlig kunne disponere over, sætte de sig uden Sky i Besiddelse af, hvad de kunne overkomme for at kunne vedblive at drikke. Af de i Beretningsaaret indkomne 60 Mandsfanger have saaledes 36 været i mer eller mindre Grad berusede ved Udøvelsen af den Forbrydelse, for hvilken de ere dømte.

Bergens Tugthus. Ved Arbeidsvirksomheden er der i Beretningsaaret ikke foretaget anden Forandring, end at man ved Siden af de tidligere Arbeidsgrene er begyndt med Forarbejdelsen af simple Blikkenslagerarbeider. Af Maskiner er anskaffet en Skomagersymaskine. Bestyreren anfører, at de fleste Fanger i Beretningsaaret have vist Flid og Interesse for sit Arbeide.

Throndhjems Tugthus. Arbeidsvirksomheden har været drevet paa samme Maade som i forrige Beretning omhandlet; dog er der foruden de i denne omhandlede Arbeidsgrene nemlig for Mandsfangerne forskjelligt Slags Haandværksarbeide og for Kvindefangerne Søm, Strikning, Spinding og Vævning optaget Stenhugning, og ere samtlige Arbeidsgrene søgt udviklede saavel med tilbørligt Hensyn til de økonomiske Fordele, de kunne bringe Anstalten, som med Fangernes fremtidige Vel for Øie.

Alt Arbeide udføres ved Haandkraft; kun til Søm bruges Symaskiner, af hvilke haves 5 Stkr.

Angaaende Arbeidsvirksomheden og sammes Udbytte bemærker Bestyreren endvidere følgende:

„Fangerne have vist Lyst til Arbeide, som de forstaa er antaget for at hjælpe dem i Fremtiden. At Udbyttet af Driften, omend bedre end i forrige Aar, dog fremdeles er lidet, kan kun tilskrives den fuldstændige Mangel paa Nævedygtighed, som er gjennemgaaende inden den nordlandske og finmarkske

Almue, og som foraarsager, at Anstaltens Arbeidsstok bestandig tæller en større Del Lærlinge, hvis Arbeide selvfølgelig lidet eller ofte intet Udbytte giver.

De fremdeles herskende trange Tider have derhos paa en meget følelig Maade ogsaa berørt Anstaltens Virksomhed, idet man for at erholde Afsætning har maattet beregne Fabrikaterne til saa lave Priser, at Avancen har været ubetydelig.

II. Forpleiningen.

Fangeres Bespisning foregaar udelukkende for Anstaltnernes egen Regning.

For Thronhjems Tugthus er der som omhandlet i forrige Beretning udfærdiget et nyt Spisereglement, hvilket traadte i Kraft 1ste Januar 1879. Ligeledes er der for Bergens Tugthus i Beretningsaaaret af Departementet udfærdiget et nyt Spisereglement væsentlig i Overensstemmelse med det for Thronhjems Tugthus gjældende, hvilket skal træde i Virksomhed fra 1ste Januar 1880. Herved vil Fangekosten ogsaa ved denne Anstalt i det væsentlige blive overensstemmende med den for Akershus Strafanstalt og Christiania Tugthus reglementerede.

Forøvrigt er der ikke foretagen nogen Forandring i de gjældende Spisereglementer.

Følgende Oversigt viser, hvad Bespisningen af Fangerne har kostet ved de forskjellige Anstalter i Aaret 1879. Herved er dog ikke taget Hensyn til Lønninger til Kjøkkenbetjentene og Udgifter til Brændsel og Inventarium og ei heller til de ved Salg af Affald m. V. fra Spiseindretningerne faldne Indtægter, der i Regnskaberne ere opførte under „Diverse Indtægter“:

	Bods- fængslet.	Akershus Straf- anstalt.	Christi- ania Tugthus.	Bergens Tugthus.	Thron- hjems Tugthus.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
De kontante Udgifter andrage til	20237,12	34702,33	32278,91	12080,72	27428,33
Tillægges Værdien af Beholdningerne den 1ste Januar 1879 . .	1718,46	2635,55	4242,86	639,45	1514,82
	21955,58	37337,88	36521,77	12720,17	28943,15
og fratrækkes Værdien af Beholdningerne den 31te December 1879	1692,32	1921,63	3888,00	628,47	2134,70
Udkommer	20263,26	35416,25	32633,77	12091,70	26808,45

som den virkelige Udgift til Fangeres Bespisning.

Fordelt paa det gennemsnitlige daglige Fangebelæg har Udgifterne ved Fangernes Bespising udgjort:

	Bodsfængslet.	Akershus Straf- anstalt.	Christi- ania Tugthus.	Bergens Tugthus.	Thron- hjems Tugthus.
Gennemsnitlig daglig Fangebelæg	185,77	280,88	283,33	93,83	219,49
Aarlig pr. Fange . . . . Kr.	109,08	126,09	115,18	128,87	122,14
Daglig pr. Fange . . . . Kr.	0,30	0,35	0,32	0,35	0,33

Udgifterne til Fangernes Bespising har som det vil sees været endel mindre ved Bodsfængslet og Christiania Tugthus end ved de øvrige Anstalter. Grunden hertil er for Bodsfængslets Vedkommende den, at der ved denne Anstalt uddeles Tillægskost i meget mindre Udstrækning end ved Fællesanstalterne, da Tillægskost ved Bodsfængslet ikke benyttes som Middel til at opmuntre Fangerne til Flid og god Opførsel men alene til Forbedring af den ordinære Kost, og for Christiania Tugthus Vedkommende at Fangebelægget for den største Del har bestaaet af Kvindefanger, der efter Spisereglementet erholde noget mindre Portioner end Mandfangerne.

I Aarene 1875, 1876, 1877 og 1878 udgjorde ifølge Beretningerne for samme Aar Udgifterne til Fangernes Bespising, beregnet paa samme Maade som ovenfor og fordelt paa det gennemsnitlige daglige Fangebelæg:

	Bodsfængslet.				Akershus Strafanstalt.				Christiania Tugthus.				Bergens Tugthus.				Thronhjems Tugthus.			
	1875.	1876.	1877.	1878.	1875.	1876.	1877.	1878.	1875.	1876.	1877.	1878.	1875.	1876.	1877.	1878.	1875.	1876.	1877.	1878.
Gjennemsnitlig daglig Fange-																				
belæg	168,10	187,63	198,31	189,20	245,00	267,11	287,18	300,40	277,00	298,55	294,00	311,34	98,42	79,60	67,67	92,49	164,00	167,63	157,19	167,50
Aarlig pr. Fange . . . . . Kr.	129,60	116,84	124,09	125,95	143,64	142,54	142,19	134,86	139,00	130,20	131,32	128,42	150,68	143,93	145,21	141,35	116,08	115,22	126,66	132,94
Daglig pr. Fange . . . . . Kr.	0,35	0,32	0,34	0,35	0,39	0,39	0,39	0,37	0,38	0,36	0,36	0,35	0,41	0,39	0,40	0,39	0,32	0,32	0,35	0,36

Antallet af Dage med ordinær Fangekost, af Dage med Sygekost samt af Dage paa Vand og Brød i Beretningsaaret vil sees af følgende Opgave:

		Bods- fængslet.	Akershus Straf- anstalt.	Christi- ania Tugthus.	Bergens Tugthus.	Thron- d- hjems Tugthus.	
Samlet Antal Fangedage		67807	102521	103417	34248	80114	
Deraf: Dage med ordinær Fangekost		67320	100744	101435	32429	75813	
Dage med Sygekost		328	1710	1862	1774	4271	
— paa Vand og Brød		159	67	120	45	30	
Af 100 Fangedage.	} Dage med ordinær Fangekost	99,28	98,27	98,08	94,69	94,63	
		} Dage med Sygekost	0,48	1,67	1,80	5,18	5,33
			— paa Vand og Brød	0,24	0,06	0,12	0,13

Videre vil af nedenstaaende Oversigt sees, hvormange af det samlede Antal Sygekostdage have været Dage med hel Sygekost, med halv Sygekost eller paa Diæt.

		Bods- fængslet.	Akershus Straf- anstalt.	Christi- ania Tugthus.	Bergens Tugthus.	Thron- d- hjems Tugthus.	
Samlet Antal Dage med Sygekost		328	1710	1862	1774	4271	
Deraf: Dage med hel Sygekost		169	1288	1464	1388	3140	
— - halv —		63	284	108	278	890	
— - Diæt		96	138	290	108	241	
Af 100 Fangedage.	} Dage med hel Sygekost	0,25	1,26	1,42	4,05	3,92	
		} — - halv —	0,09	0,28	0,10	0,81	1,11
			— - Diæt	0,14	0,13	0,28	0,32

Endelig meddeles en Opgave over hvormange Tillægskostportioner — enkelte og dobbelte — der er uddelt ved hver af Strafanstalterne i Beretningsaaret med Tilføiende af hvor stor Procent af det gennemsnitlige daglige Fangebelæg har erholdt saadan Tillægskost:

B. No. 3.

	Enkelt Portion Tillægskost.	Dobbelt Portion Tillægskost.	Procent af det gennem- snitlige daglige Fangebelæg.	
			enkelt Portion Tillægskost.	dobbelt Portion Tillægskost.
			%	%
Bodsfængslet	20559	16556	30,32	24,42
Akershus Strafanstalt	40545	43964	33,55	42,88
Christiania Tugthus	20173	69870	19,51	67,56
Bergens Do.	7639	20961	22,31	61,20
Thronhjems Do.	20031	47446	25,00	59,22

I. Bygningerne.

Ved Bodsfængslet er der efter Direktørens Beretning af Arbejder vedkommende Fængslets Bygninger i Beretningsaaret i det Væsentlige udført følgende:

Samtlige Celler blev oppudsede i Januar Maaned. Senere har man kun oppudset enkelte Celler, naar det var paatrængende nødvendigt. 48 Celler blev pudsede med Cement i Høide med Køiekramperne; Sikkerhedscellerne A. 1. 2. og B. 1. 2. blev pudsede med Cement helt op til Taget og derhos oliemalede. Paa 1 Celle er indsat aabent Vindu, saa der ved Udgangen af 1879 havdes 15 Celler med Vinduer til at lukke helt op.

Forøvrigt udførtes forskjellige mindre Udbedringsarbejder.

Efter at Sundheds-Commissionen havde forbudt, at den store Kloakkum havde Afløb til Hovindbækken blev der i Beretningsaaret lagt Kloakledninger fra Fængslet til Byens Kloak. Udgifterne ved denne Forandring, til hvilken af Storthinget var bevilget Kr. 2150,00 beløb sig til Kr. 2140,60.

Ved Akershus Strafanstalt, Christiania Tugthus og Bergens Tugthus er der i Beretningsaaret kun foretaget almindelige Reparationer og Udbedringer ved Anstaltens Bygninger.

Ved det sidstnævnte Tugthus fandtes tidligere intet Smedieværksted, hvilket længe har været følt som et stort Savn. Efter Forslag fra Tugthusbestyrelsen samtykkede Departementet derfor under den 26de November 1879 i, at der anvendtes et Beløb af indtil 400 Kroner til Indredelse af et Kjelderum til Smedieværksted ved Anstalten. Smedien blev færdig til Benyttelse i Begyndelsen af det paafølgende Aar.

Ved Thronhjems Tugthus er i Beretningsaaret ikke udført noget nyt Bygningsarbejde, hvorimod der er fortsat med Udbedringer og endel Forandringer af de ældre Lokaler. Saaledes ere 2de Værelser i den tidligere Kvindeafdeling ved Borttagelse af en Mellemvæg og Anbringelse af et Par nye Vinduer forandret til et stort og hensigtsmæssigt Arbejdslokale. I Kirken er

indlagt Gas, hvorhos Sovelokalernes Gasledning, der før var lagt paa Mørkloftet, forsynet kun med en Afstængningskran for alle Fangelokaler, nu er anbragt i Korridoren udenfor disse Rum og derhos forsynet med en Kran udenfor hvert Lokale, saaledes at den vagthavende Betjent ude fra Korridoren kan regulere hvert enkelt Blus. Under endel af den østre Fløi — Smedien — er anbragt en forsvarlig Grundmur. Fra Mandsafdelingen er der lagt Kloakledning til Kongens Gade, hvorved man i den forløbne Vinter har været ganske befriet for den tidligere i stor Udstrækning nødvendige Ishugning paa Gaden. Foruden disse større Arbejder ere sædvanlige mindre Vedligeholdelses- og Udbedringsarbejder foretagne, hvoriblandt kan nævnes Maling af Forgaardens Bygninger.

Den nye Kvindeafdelings Bygninger vare alle i god Stand. Afdelingen modtoges, fra Militæretaten den 31te Marts 1879 efterat de for dens fremtidige Brug bestemte Forandringer, deriblandt Omdannelse af Anstaltens største Arbejdsrum til et passende Kirkelokale, vare udførte. Med Departementets Samtykke blev der ogsaa fra denne Afdeling anlagt en Kloakledning, hvis Udgifter, Kr. 623,95, ere udredede af det for Budgetaaret til Bygningernes Vedligeholdelse bevilgede Beløb.

K. Indtægter og Udgifter

ved Strafanstalterne i 1879:

	Bods- fængslet.	Akershus Straf- anstalt.	Thron- d- hjem- s Fæst- nings Straf- anstalt	Christi- ania Tugthus.	Bergens Tugthus.	Thron- d- hjem- s Tugthus.	Alle Anstalter tilsam- men.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Samlet Udgift	138205,10	193515,26	8672,47	205480,98	85715,64	129025,95	760615,40
Indtægter af Arbejdsdrif- ten	55927,64	95815,30	12344,98	144577,56	64346,50	59143,72	432155,70
Forskjellige Indtægter .	*) 4909,40	9986,83	337,84	4699,02	1820,23	1929,86	23683,18
Tilskud af Statskassen.	77368,06	87713,13	-	56204,40	19548,91	67952,37	308786,87
Overskud . .	-	-	4010,35	-	-	-	4010,35
						Virkeligt Tilskud	304776,52

*) Herunder ikke indbefattet Indtægter af Fængslets Jordvei.

Udgifternes Fordeling paa de forskjellige Konti:

	Bods- fængslet.	Akershus Straf- anstalt.	Thron- d- hjem- s Fæst- nings Straf- anstalt.	Christi- ania Tugthus.	Bergens Tugthus.	Thron- d- hjem- s Tugthus.	Til- sammen.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Lønninger	53129,84	67412,79	4006,41	73525,62	50942,00	44457,46	273474,12
Fangernes Bepising	20237,12	34702,33	691,76	32278,91	12080,72	27428,33	127419,17
Fangernes Beklædning	4900,30	8054,61	32,60	6290,98	2813,09	4295,44	26387,02
Belysning	6309,86	4716,48	531,30	5795,40	806,02	4141,69	22300,75
Brændsel	6272,77	4878,00	127,63	15069,82	2340,25	4296,44	32984,91
Renholdelse	1320,85	1525,00	154,43	3846,03	1138,56	3332,81	11317,68
Sygeudgifter	479,15	³⁾ 1824,33	⁵⁾ 87,83	1882,45	421,69	1706,81	6402,26
Understøttelse til udgaa- ende Fanger	7066,17	2734,45	17,00	4281,96	1599,90	4509,44	20208,92
Inventarium	1740,92	2871,28	378,89	2121,13	1214,03	1402,18	9728,43
Bygningernes Vedligehol- delse	3691,64	3580,75	1214,20	2062,16	1819,04	3314,06	15681,85
Skatter og Afgifter	424,41	452,83	-	5126,79	908,31	1309,10	8221,44
Skrivematerialier og Proto- koller	472,73	355,70	17,77	400,89	147,51	535,63	1930,23
Forskjellige Udgifter	¹⁾ 2578,19	2290,82	509,27	1611,66	347,39	1222,18	8559,51
Materialier m. V. til Ar- bejdsdriften	²⁾ 27440,55	⁴⁾ 58115,89	903,38	⁶⁾ 51187,18	29137,13	27074,38	193858,51
Extraordinære Udgifter	2140,60	-	-	-	-	-	2140,60
Tilsammen	138205,10	193515,26	8672,47	205480,98	85715,64	129025,95	760615,40

Tages Hensyn til den i Bestyrernes Indberetninger opgivne Værdi af vedkommende Beholdninger saavel som Gjæld ved Beretningsaarets Begyndelse og Slutning har den virkelige Udgift paa nedenstaaende Konti været følgende:

- 1) Herunder indbefattet Udgifterne ved Driften af Aagebergløkken Kr. 1231,82.
- 2) Herunder indbefattet Udgifterne ved Fællesudsalget i 1879 Kr. 2713,87.
- 3) I Beløbet er indbefattet betalt Gjæld fra 1878 med Kr. 309,90, derimod ikke Gjæld ved Udgangen af 1879 Kr. 280,47. De virkelige Sygeudgifter blive saaledes Kr. 1794,90.
- 4) Herunder indbefattet Udgifterne ved Fællesudsalget i 1879 Kr. 1809,25.
- 5) I Beløbet er indbefattet Gjæld for Medikamenter fra 4de Kvartal 1878 Kr. 66,89.
- 6) Herunder indbefattet Udgifterne ved Fællesudsalget i 1879 Kr. 2713,87.

	Bods- fængslet.	Akershus Straf- anstalt.	Christi- ania Tugthus.	Bergens Tugthus.	Thron- d- hjem- s Tugthus.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Lønninger	53223,36	67412,79	73400,82	30942,00	44457,46
Fangernes Bospisning	20263,26	35416,25	32633,77	12091,70	26808,45
Fangernes Beklædning	4778,46	8692,17	6203,96	2813,09	4295,44
Belysning	6366,87	4757,46	5836,50	853,72	4143,64
Brændsel	6621,92	4483,40	12439,02	1822,02	4448,04
Renholdelse	1354,15	1523,80	3862,06	1139,92	3307,57
Sygeudgifter	479,15	1794,90	1882,45	421,69	1706,81
Understøttelse til udgaaende Fanger	7066,17	2734,45	4295,29	1599,90	4509,44
Inventarium	1740,92	2871,28	2121,13	1214,03	1402,18
Bygningernes Vedligeholdelse . . .	3480,05	3580,75	2134,73	1819,04	3314,06
Skatter og Afgifter	424,41	452,83	5126,79	908,31	1309,10
Skrivematerialier og Protokoller . .	426,18	359,30	400,89	147,51	535,63
Forskjellige Udgifter	2448,16	2290,82	1611,66	347,39	1222,18
Tilsammen	108673,06	136370,20	151949,07	56120,32	101460,00

Fordeles disse paa det gennemsnitlige daglige Fangebelæg, vil det sees, at den virkelige Udgift pr. Fange paa hver af de nævnte Konti i Beretnings-aaret har udgjort:

	Bods- fængslet.	Akershus Straf- anstalt.	Christi- ania Tugthus.	Bergens Tugthus.	Thron- d- hjem- s Tugthus.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Lønninger	286,50	240,01	259,06	329,77	202,55
Fangernes Bospisning	109,08	126,09	115,18	128,87	122,14
Fangernes Beklædning	25,72	30,95	21,90	29,98	19,57
Belysning	34,27	16,94	20,60	9,10	18,88
Brændsel	35,65	15,96	43,90	19,42	20,26
Renholdelse	7,29	5,42	13,63	12,15	15,07
Sygeudgifter	2,58	6,39	6,64	4,49	7,78
Understøttelse til udgaaende Fanger	38,04	9,73	15,16	17,05	20,54
Inventarium	9,37	10,22	7,49	12,94	6,39
Bygningernes Vedligeholdelse . . .	18,73	12,75	7,53	19,39	15,10
Skatter og Afgifter	2,28	1,61	18,10	9,68	5,96
Skrivematerialier og Protokoller . .	2,29	1,28	1,42	1,57	2,44
Forskjellige Udgifter	13,18	8,16	5,69	3,70	5,57
Tilsammen	584,98	485,51	536,30	598,11	462,25

Den samlede virkelige Udgift pr. Fange har saaledes, naar bortsees fra extraordinære Udgifter, som det paa Grund af deres Tilfældighed ikke ansees hensigtsmæssigt at medtage i Beregningen, været:

	for Aaret	daglig.
	Kr.	Kr.
ved Bodsfængslet	584,98	1,60
- Akershus Strafanstalt	485,51	1,33
- Christiania Tugthus	536,30	1,47
- Bergens Do.	598,11	1,64
- Thronhjems Do.	462,25	1,27
- samtlige disse Strafanstalter underet	521,61	1,43

Hvor stor Del af den nævnte samlede Udgift er dækket ved Udbytte af Arbejdsdriften og ved forskellige Indtægter og hvor stor Del ved Tilskud af Statskassen vil sees af følgende Opgave:

	for Aaret pr. Fange			daglig pr. Fange.		
	ved Udbytte af Arbejdsdriften.	ved forskellige Indtægter.	ved Tilskud af Statskassen.	ved Udbytte af Arbejdsdriften.	ved forskellige Indtægter.	ved Tilskud af Statskassen.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
ved Bodsfængslet	152,09	26,43	406,46	0,42	0,07	1,11
- Akershus Strafanstaltsarbejdsanstalt	174,41	35,55	275,55	0,48	0,10	0,75
- Christiania Tugthus	238,59	16,58	281,13	0,65	0,05	0,77
- Bergens Do.	402,78	19,40	175,93	1,10	0,06	0,48
- Thronhjems Do.	187,96	8,79	265,50	0,51	0,03	0,73
- samtlige disse Strafanstalter underet	210,56	21,95	289,10	0,58	0,06	0,79

Med Hensyn til Anstalternes Regnskabsvæsen bemærkes, at der i Beretningsaaret ved Akershus Strafanstalt indførtes en forandret og betydelig simplificeret Ordning af Regnskabsførselen med Hensyn til de forskellige Arbejder, som af Fangerne udføres for Anstalten selv.

L. Fængselsselskaber.

De i forrige Beretning omhandlede Fængselsselskaber have i Aaret 1879 fortsat sin Virksomhed, som det tør haabes med god Frugt.

Overensstemmende med kongelig Proposition bevilgedes af Stortinget i 1879 for Budgetterminen fra den 1ste Juli 1879 til den 30te Juni 1880 som

Bidrag til Foreninger for løsladte Strafarbeidsfanger — at fordele efter nærmere Bestemmelse af Justits-Departementet 2400 Kroner, hvilket Beløb derefter af Departementet fordeltes saaledes:

Til „Foreningen til Forsørg for de fra Christiania Strafarbeidsanstalter løsladte Forbrydere“	Kr. 1600
Bergens Fængselselskab	- 300
Thronhjems Do.	- 500
	Tilsammen Kr. 2400

T a b e l l e r .

Tabel I. Opgave, der viser Tilgang og Afgang i Rigets Strafarbejdsanstalter i 1879.

	Fangetal ved Begyndelsen af Aaret 1879.			Tilgang.												Afgang.												Fangetal ved Udgangen af Aaret 1879.						
				Indsatte efter Dom.		Fra andre Strafarbejdsanstalter.		Fra Sygehus.		Paagrebne.		Tilsammen.		Efter endt Straffetid.		Benaadede.		Til andre Strafarbejdsanstalter.		Til Sygehus.		Undvegne.		Døde.		Tilsammen.								
	M.	K.	Ialt.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.	M.	K.	Ialt.				
Bodsfængslet	196	-	196	179	-	20	-	-	-	-	-	-	-	199	-	199	201	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	204	-	204	191	-	191
Akershus Strafarbejdsanstalt.	293	-	293	41	-	-	-	-	-	-	-	-	-	41	-	41	44	-	4	-	5	-	-	-	-	6	-	59	-	59	275	-	275	
Thronhjems Fæstnings Do.	66	-	66	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	64	-	-	-	-	1	-	66	-	66	-	-	-	
Christiania Tugthus	97	106	293	59	83	1	-	-	-	-	-	-	60	83	143	66	68	-	15	7	-	-	-	-	2	1	75	84	159	82	195	277		
Bergens Do.	94	-	94	61	-	-	-	-	1	-	-	-	62	-	62	48	-	2	-	5	-	-	1	-	-	-	56	-	56	100	-	100		
Thronhjems Do.	104	64	168	97	21	64	-	-	-	-	-	-	161	21	182	99	17	-	7	3	-	1	-	-	1	1	104	25	129	161	60	221		
Tilsammen	850	260	1110	437	104	85	-	-	1	-	-	-	523	104	627	459	85	7	22	85	-	1	-	1	-	11	2	564	109	673	809	255	1064	

B. No. 3.

Tabel II. Opgave der viser, for hvilke Forbrydelser, Strafarbejdsanstalter,

Forbrydelser.	A. Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.																
	Bodsfængslet.		Akershus Strafarbejdsanstalt.		Thronhjems Fæstnings Strafarbejdsanstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Tilsammen.				
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.		
Forbrydelse med Hensyn til Religion eller Sædelighed	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Forbrydelse mod den offentl. Myndighed	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3		
Eftergjørelse eller Førfalskning af offentlige Dokumenter, Mynter, Pengesedler m. v.	4	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	6		
Mened	1	-	1	-	-	-	-	-	4	-	-	-	6	-	6		
Mord	-	-	12	-	6	-	-	10	2	-	2	-	20	12	32		
Drab	4	-	13	-	5	-	1	1	-	-	-	1	23	1	24		
Fosterermord, Barnefødsel i Dølgemaal, Fosterfordrivelse samt Delagtighed deri	-	-	-	-	-	-	-	93	-	-	-	46	-	139	139		
Fornærmelse paa Legeme eller Helbred	4	-	2	-	-	-	3	1	-	-	1	-	10	2	12		
Krænkelser af Andres Frihed	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1		
Ærekrænkelser	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Løssagtighedsforsøelser.	}	Voldtægt	-	-	4	-	4	-	-	-	-	4	-	12	-	12	
		Blodskam	2	-	6	-	9	-	1	1	-	3	1	21	2	23	
		Omgjængelse mod Naturen	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	5	-	6	-	6
		Hor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Leiermaalsforsøelse	-	-	-	-	-	-	9	1	-	2	-	1	11	12	
		Ulovligt Samlevnet	-	-	-	-	-	-	4	6	3	-	2	-	9	6	15
Forførelse og Rufferi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Andre Løssagtighedsforsøelser	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1		
Tyvsforbrydelse	141	-	220	-	39	-	77	72	72	-	74	11	623	83	706		
Røveri	7	-	9	-	-	-	-	-	1	-	2	-	19	-	19		
Ulovlig Omgang med Hittegods	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Bedrageri og anden Svig	5	-	2	-	2	-	5	-	4	-	2	-	20	-	20		
Falsk	21	-	2	-	-	-	5	-	4	-	11	-	43	-	43		
Urigtig Forklaring for Retten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Ulovlig Brug af hvad andre eie og besidde	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Mordbrand	-	-	15	-	1	-	-	3	2	-	-	-	18	3	21		
Anden Ildspaaættelse	3	-	5	-	-	-	1	-	-	-	-	-	9	-	9		
Beskadigelse af Fiendom eller Gods	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Forbrydelse i Embedsførelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Forbrydelse i Ombud eller Bestilling	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Forbrydelse mod Søfartsloven	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Andre Forbrydelser	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Tilsammen	196	-	293	-	66	-	97	196	94	-	104	64	850	260	1110		

B. No. 3.

V

de Personer, der i Aaret 1879 have hensiddet i Rigets
ere straffældte.

B. Indsatte efter Dom i Aarets Løb.															I A l t.		
Bodsfængslet.		Akershus Straffearbejds- anstalt.		Throndbjoms Festnings- Straffearbejds- anstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Throndbjoms Tugthus.		Tilsammen.			I A l t.		
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.	M.	K.	Tils.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	3	-	3	6	-	6
2	-	2	-	-	-	1	2	1	-	-	-	6	2	8	12	2	14
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	1	7	-	7
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1	20	13	33
-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	3	-	6	-	6	29	1	30
-	-	-	-	-	-	-	13	-	-	-	6	-	19	19	-	158	158
5	-	-	-	-	-	4	-	1	-	1	-	11	-	11	21	2	23
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	1	2	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	13	-	13
-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	2	1	5	1	6	26	3	29
1	-	-	-	-	-	1	-	1	-	2	-	5	-	5	11	-	11
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	22	-	-	-	5	-	27	27	1	38	39	39
1	-	-	-	-	-	4	5	4	-	9	5	14	18	11	29	29	29
-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	1	1	3	2	5	3	2	5
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	2	1	2	3
141	-	33	-	-	-	41	34	41	-	77	7	333	41	374	956	124	1080
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	20	-	20
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	2	-	-	-	1	2	1	-	4	-	14	2	16	34	2	36
18	-	1	-	-	-	1	3	6	-	6	-	32	3	35	75	3	78
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	2	11	-	11
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	2	-	2
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
179	-	41	-	-	-	59	83	61	-	97	21	437	104	541	1287	364	1651

Tabel III. Opgave, der viser Længden af den Straffetid, Strafarbejdsanstalter,

Straffetid.	A. Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.															
	Bodsfængslet.		Akershus Strafarbejdsanstalt.		Thronhjems Fæstnings Strafarbejdsanstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Tilsammen.			
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.	
Strafarbejde paa Livstid	-	-	16	-	8	-	-	8	3	-	-	3	27	11	38	
— over 15 Aar	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	1	-	9	-	9	
— 12—15 —	-	-	6	-	5	-	-	1	2	-	-	-	13	2	15	
— 9—12 —	1	-	32	-	6	-	-	25	7	-	-	16	46	41	87	
— 6—9 —	3	-	68	-	9	-	-	43	9	-	-	22	89	65	154	
— 5—6 —	5	-	38	-	3	-	-	5	7	-	-	4	2	57	64	
— 4—5 —	13	-	49	-	7	-	1	20	12	-	-	2	1	84	21	105
— 3—4 —	26	-	64	-	19	-	4	39	13	-	-	5	9	131	48	179
— 2—3 —	34	-	9	-	6	-	38	9	13	-	-	20	4	120	13	133
— 1—2 —	53	-	2	-	1	-	23	21	14	-	-	24	2	117	23	140
— fra 6 Mdr.—1 Aar	61	-	1	-	2	-	31	25	14	-	-	48	4	157	29	186
— under 6 Mdr.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	196	-	293	-	66	-	97	196	94	-	104	64	850	260	1110	

Tabel IV. Opgave, der viser de Personers Alder, der i

Alder.	A. Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.														
	Bodsfængslet.		Akershus Strafarbejdsanstalt.		Thronhjems Fæstnings Strafarbejdsanstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Tilsammen.		
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.
10—15 Aar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15—18 —	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	2	2	4
18—20 —	5	-	-	-	-	-	2	1	1	-	-	-	12	1	13
20—25 —	63	-	10	-	2	-	3	20	1	-	15	8	94	28	122
25—30 —	82	-	26	-	4	-	3	53	12	-	21	22	148	75	223
30—40 —	36	-	77	-	14	-	34	62	29	-	20	23	210	85	295
40—50 —	10	-	64	-	20	-	30	34	19	-	24	8	167	42	209
50—60 —	-	-	61	-	21	-	14	18	16	-	14	3	126	21	147
60—70 —	-	-	51	-	5	-	8	5	12	-	5	-	81	5	86
over 70 —	-	-	4	-	-	-	1	1	4	-	1	-	10	1	11
Tilsammen	196	-	293	-	66	-	97	196	94	-	104	64	850	260	1110

som de Personer, der i Aaret 1879 have hensiddet i Rigets ere tilfundne.

B. Indsatte efter Dom i Aarets Løb.															I A l t.		
Bodsfængslet.		Akershus Strafarbeidsanstalt.		Throndhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Throndhjems Tugthus.		Tilsammen.					
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.	M.	K.	Tils.
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1	27	12	39
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	-	9
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	2	-	2	15	2	17
-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	1	-	3	-	3	49	41	90
-	-	3	-	-	-	-	6	2	-	5	1	10	7	17	99	72	171
1	-	3	-	-	-	-	1	-	-	2	-	6	1	7	63	8	71
2	-	13	-	-	-	-	2	5	-	4	1	24	3	27	108	24	132
16	-	12	-	-	-	1	10	11	-	3	2	48	12	60	179	60	239
14	-	2	-	-	-	9	5	4	-	6	-	35	5	40	155	18	173
39	-	1	-	-	-	21	13	9	-	19	3	89	16	105	206	39	245
107	-	6	-	-	-	28	43	28	-	50	14	219	57	276	376	86	462
-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	-	1	2	3	1	2	3
179	-	41	-	-	-	59	83	61	-	97	21	437	104	541	1287	364	1651

Aaret 1879 have hensiddet i Rigets Strafarbeidsanstalter.

B. Indsatte efter Dom i Aarets Løb.															I A l t.		
Bodsfængslet.		Akershus Strafarbeidsanstalt.		Throndhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Throndhjems Tugthus.		Tilsammen.					
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.	M.	K.	Tils.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	2	1	3	4	3	7
87	-	1	-	-	-	1	19	2	-	3	1	35	3	38	47	4	51
47	-	3	-	-	-	1	15	3	-	13	4	67	19	86	215	94	309
7	-	12	-	-	-	31	28	22	-	38	7	110	35	145	320	120	440
7	-	10	-	-	-	15	13	19	-	24	3	75	16	91	242	58	300
-	-	12	-	-	-	8	6	9	-	3	-	32	6	38	158	27	185
-	-	3	-	-	-	1	-	5	-	3	-	12	-	12	93	5	98
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	11	1	12
179	-	41	-	-	-	59	83	61	-	97	21	437	104	541	1287	364	1651

Tabel V. Opgave, der viser, hvormange af de Personer, der i Norske, Finner, Lapper, Svensker

Nationalitet.	A. Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.												Tilsammen.		
	Bodsfængslet.		Akershus Strafarbeidsanstalt.		Throndhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Throndhjems Tugthus.				
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.
Norske	187	-	267	-	59	-	87	192	90	-	84	55	774	247	1021
Finner	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2	3	2	5
Lapper	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	14	7	16	7	23
Svensker	5	-	23	-	3	-	10	4	4	-	2	-	47	4	51
Andre Nationaliteter	4	-	3	-	2	-	-	-	-	-	1	-	10	-	10
Tilsammen	196	-	293	-	66	-	97	196	94	-	104	64	850	260	1110

Tabel VI. Opgave der viser de Personers ægteskabelige Stilling,

Den ægteskabelige Stilling.	A. Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.												Tilsammen.		
	Bodsfængslet.		Akershus Strafarbeidsanstalt.		Throndhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Throndhjems Tugthus.				
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.
Ugifte	150	-	203	-	42	-	50	149	63	-	59	59	567	208	775
Giftede som have Børn	38	-	51	-	12	-	34	25	21	-	25	-	181	25	206
Giftede uden Børn	6	-	14	-	3	-	1	5	2	-	7	2	33	7	40
Enkemænd og Enkersom have Børn	2	-	18	-	9	-	10	14	8	-	10	2	57	16	73
Enkemænd og Enker uden Børn .	-	-	7	-	-	-	2	3	-	-	3	1	12	4	16
Tilsammen	196	-	293	-	66	-	97	196	94	-	104	64	850	260	1110

Aaret 1879 have hensiddet i Rigets Strafarbeidsanstalter, vare og af andre fremmede Nationaliteter.

B. Indsatte efter Dom i Aarets Løb.															I Alt.		
Bodsfængslet.		Akershus Strafarbeidsanstalt.		Thronhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Tilsammen.			M.	K.	Tils.
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.	M.	K.	Tils.
173	-	38	-	-	-	54	78	59	-	79	21	408	99	502	1177	346	1523
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	5	-	5	8	2	10
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	10	-	10	26	7	33
6	-	3	-	-	-	5	5	2	-	3	-	19	5	24	66	9	75
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	10
179	-	41	-	-	-	59	83	61	-	97	21	437	104	541	1287	364	1651

som i Aaret 1879 have hensiddet i Rigets Strafarbeidsanstalter.

B. Indsatte efter Dom i Aarets Løb.															I Alt.		
Bodsfængslet.		Akershus Strafarbeidsanstalt.		Thronhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Tilsammen.			M.	K.	Tils.
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.	M.	K.	Tils.
154	-	25	-	-	-	31	61	26	-	68	19	304	80	384	871	288	1159
24	-	10	-	-	-	21	18	24	-	21	2	100	20	120	281	45	326
-	-	1	-	-	-	3	1	3	-	7	-	14	1	15	47	8	55
1	-	5	-	-	-	4	2	7	-	1	-	18	2	20	75	18	93
-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	1	2	13	5	18
179	-	41	-	-	-	59	83	61	-	97	21	437	104	541	1287	364	1651

Tabel VII. Opgave, der viser de Personers tidligere Livsstilling,

Den tidligere Livsstilling.	A. Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.														
	Rudsfængslet.		Akershus Strafbeds- anstalt.		Throndhjems Fæstnings Strafbeds- anstalt.		Christiana Tugthus.		Bergens Tugthus.		Throndhjems Tugthus.		Tilsammen.		
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.
Embedsmænd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ombuds- og Bestillingsmænd . .	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3
Handelsmænd og Fabrikanter . .	11	-	2	-	-	-	2	5	2	-	1	-	18	5	23
Haandværkere	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	5	-	5
Gaardbrugere og Føderaadfolk .	6	-	4	-	5	-	4	9	10	-	6	6	35	15	50
Handelsbetjente og Kontorister .	2	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	5	-	5
Haandværksarbeidere og Lære- drengene	58	-	94	-	12	-	24	18	14	-	12	2	214	20	234
Tjenestetyende	10	-	-	-	3	-	-	83	1	-	8	45	22	128	150
Fabrik- og Værksarbeidere . . .	1	-	-	-	-	-	-	4	2	-	-	-	3	4	7
Husmænd og Inderster	2	-	1	-	9	-	3	7	3	-	5	-	23	7	30
Fiskere	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	29	-	26	-	26
Søfarende	10	-	13	-	4	-	8	2	18	-	10	-	63	2	65
Dagarbeidere	82	-	162	-	28	-	53	58	33	-	32	5	390	63	453
Løsgjængere og Omstreifere . .	9	-	12	-	-	-	1	7	9	-	-	1	31	8	39
Betlere og Fattiglemmer	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	2	1	3
Personer i andre Stillinger . . .	-	-	1	-	3	-	-	1	1	-	5	5	10	6	16
Ei opgivet	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1
Tilsammen	196	-	293	-	66	-	97	196	94	-	104	64	850	260	1110

som i Aaret 1879 have hensiddet i Rigets Strafarbeidsanstalter.

B. Indsatte efter Dom i Aarets Løb.																I A l t.		
Bodsfængsel.		Akershus Strafarbeidsanstalt.		Thronhjems Fængsnings Strafarbeidsanstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Tilsammen.						
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.	M.	K.	Tils.	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	2	-	2	5	-	5	
5	-	1	-	-	-	1	5	3	-	6	-	16	5	21	34	10	44	
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	6	-	6	
4	-	1	-	-	-	2	2	7	-	1	-	15	2	17	50	17	67	
3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	6	-	6	11	-	11	
53	-	12	-	-	-	20	8	9	-	18	2	112	10	122	326	30	356	
15	-	-	-	-	-	1	26	1	-	6	9	23	35	58	45	163	208	
1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	2	4	5	9	
3	-	-	-	-	-	-	5	3	-	1	1	7	6	13	30	13	43	
2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	17	-	20	-	20	46	-	46	
9	-	5	-	-	-	3	-	7	-	16	-	40	-	40	103	2	105	
72	-	19	-	-	-	31	28	29	-	25	6	176	34	210	566	97	663	
5	-	-	-	-	-	-	6	1	-	2	3	8	9	17	39	17	56	
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	3	1	4	
5	-	1	-	-	-	-	2	-	-	2	-	8	2	10	18	8	26	
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	1	2	
179	-	41	-	-	-	59	83	61	-	97	21	437	104	541	1287	364	1651	

Tabel VIII. Opgave, der viser, hvormange af de Personer, ikke tidligere have været straffede, og hvormange tidligere Strafarbeide eller

	A. Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.														
	Bodsfængslet.		Akershus Strafarbeidsanstalt.		Throndhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Throndhjems Tugthus.		Tilsammen.		
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.
Ikke tidligere straffet	61	-	33	-	20	-	10	106	8	-	29	42	161	148	309
Straffet med Fængsel eller anden Straf end Strafarbeide	59	-	9	-	3	-	23	22	10	-	27	12	131	34	165
Straffet med Strafarbeide	76	-	251	-	43	-	64	68	76	-	48	10	558	78	636
Tilsammen	196	-	293	-	66	-	97	196	94	-	104	64	850	260	1110

Tabel IX. Opgave, der viser hvormange af de Personer, der have været ægte fødte

	A. Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.														
	Bodsfængslet.		Akershus Strafarbeidsanstalt.		Throndhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Throndhjems Tugthus.		Tilsammen.		
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.
Ægte fødte	175	-	270	-	57	-	91	172	90	-	90	53	773	225	998
Uægte fødte	21	-	21	-	9	-	6	24	4	-	14	11	75	35	110
Ikke oplyst	-	-	2	-	-	-	6	-	-	-	-	-	2	-	2
Tilsammen	196	-	293	-	66	-	97	196	94	-	104	64	850	260	1110

der i Aaret 1879 have hensiddet i Rigets Strafarbeidsanstalter, have været straffede med Fængsel eller anden Straf end med Strafarbeide.

B. Indsatte efter Dom i Aarets Løb.																	I Alt.		
Bodsfængslet.		Akershus Strafarbeidsanstalt.		Throndhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Throndhjems Tugthus.		Tilsammen.							
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.	M.	K.	Tils.		
61	-	4	-	-	-	14	19	14	-	26	8	119	27	146	280	175	455		
63	-	2	-	-	-	13	31	10	-	23	7	111	38	149	242	72	314		
55	-	35	-	-	-	32	33	37	-	48	6	207	39	246	765	117	882		
179	-	41	-	-	-	59	83	61	-	97	21	437	104	541	1287	364	1651		

i Aaret 1879 have hensiddet i Rigets Strafarbeidsanstalter, og hvormange uægte fødte.

B. Indsatte efter Dom i Aarets Løb.																	I Alt.		
Bodsfængslet.		Akershus Strafarbeidsanstalt.		Throndhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Throndhjems Tugthus.		Tilsammen.							
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.	M.	K.	Tils.		
164	-	39	-	-	-	52	74	53	-	81	19	389	93	482	1162	318	1480		
15	-	2	-	-	-	7	9	8	-	16	2	48	11	59	123	46	169		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2		
179	-	41	-	-	-	59	83	61	-	97	21	437	104	541	1287	364	1651		

Tabel X. Opgave, der viser, hvor de Personer, der i Aaret 1879

		A. Hensiddende ved Brgyndelsen af Aaret.														
		Bodsfængslet.		Akershus Strafarbeidsanstalt.		Throndhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Throndhjems Tugthus.		Tilsammen.		
		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.
Smaalenenes Amt	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	11	-	19	-	1	-	5	4	1	-	-	-	37	4	41
Akershus Amt	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	10	-	20	-	-	-	9	13	1	-	-	-	40	13	53
Christiania	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	64	-	95	-	2	-	28	62	4	-	1	-	194	62	256
Hedemarkens Amt	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	12	-	12	-	2	-	2	14	1	-	1	-	30	14	44
Kristians Amt	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	2
Buskeruds Amt	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	9	-	15	-	-	-	3	10	-	-	1	2	28	12	40
Buskeruds Amt	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	2	-	11	-	-	-	5	7	1	-	-	-	19	7	26
Jarlsberg og Laurviks Amt	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	8	-	14	-	1	-	5	9	1	-	1	-	30	9	39
Jarlsberg og Laurviks Amt	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	-	-	10	-	-	-	4	3	-	-	-	-	14	3	17
Laurviks Amt	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	-	-	9	-	-	-	1	11	1	-	-	-	11	11	22
Bratsbergs Amt	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	3	-	7	-	-	-	1	2	1	-	-	-	12	2	14
Nedenæs Amt	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	7	-	3	-	-	-	4	3	-	-	-	-	15	3	18
Nedenæs Amt	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	3	-	3	-	-	-	2	4	1	-	-	-	13	4	17
Lister og Mandals Amt	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	5	-	9	-	-	-	3	4	1	-	-	-	18	4	22
Lister og Mandals Amt	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	5	-	9	-	-	-	2	-	3	-	-	-	19	-	19
Lister og Mandals Amt	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	4	-	3	-	-	-	-	3	2	-	-	-	9	3	12
Stavanger Amt	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	4	-	1	-	-	-	2	2	10	-	-	-	17	2	19
Stavanger Amt	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	2	-	2	-	-	-	1	6	13	-	-	-	18	6	24
Søndre Bergenhus Amt	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Søndre Bergenhus Amt	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	1	-	-	-	-	-	4	12	-	-	1	13	5	18	18
Bergen	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	7	-	1	-	2	-	7	11	-	-	1	1	22	8	30
Nordre Bergenhus Amt	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nordre Bergenhus Amt	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	8	-	3	-	-	-	7	15	-	-	-	-	26	7	33
Romsdals Amt	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	4	-	1	-	1	-	-	2	-	-	4	1	12	1	13
Romsdals Amt	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	2	-	-	-	6	-	1	2	5	-	8	10	22	12	34
Søndre Throndhjems Amt	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	3	-	1	-	13	-	-	-	-	-	11	5	28	5	33
Søndre Throndhjems Amt	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	1	-	1	-	8	-	-	-	1	-	5	13	16	13	29
Nordre Throndhjems Amt	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	4	-	4
Nordre Throndhjems Amt	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	1	-	-	-	10	-	-	-	-	-	10	13	21	13	34
Nordlands Amt	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	3	1	4	1	5
Nordlands Amt	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	24	2	30	2	32
Tromsø Amt	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	7	-	10	-	10
Tromsø Amt	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	-	-	1	-	4	-	-	-	1	-	4	7	10	7	17
Finmarkens Amt	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	5	2	6	2	8
Finmarkens Amt	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	14	6	19	6	25
Tilsammen	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	113	-	158	-	23	-	52	92	35	-	34	10	415	102	517
Tilsammen	{ Kjøbstad eller Ladested Landdistrikt	72	-	115	-	42	-	35	101	56	-	68	54	388	155	543
Sverige		6	-	16	-	-	-	10	2	3	-	2	-	37	2	39
Andre Lande		4	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	8	-	8
Ikke oplyst		1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	1	3
Ialt		196	-	293	-	66	-	97	196	94	-	104	64	850	260	1110

have hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter vare hjemmehørende.

B. Indsatte efter Dom i Aarets Løb.															I Alt.		
Bodsfængslet.		Akershus Strafarbejdsanstalt.		Thronhjems Fængsels Strafarbejdsanstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Tilsammen.			I Alt.		
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.	M.	K.	Tils.
13	-	2	-	-	-	5	5	-	-	-	-	20	5	25	57	9	66
5	-	5	-	-	-	5	5	-	-	-	-	15	5	20	55	18	73
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	-	2	-	-	-	6	7	1	-	-	-	19	7	26	51	22	73
54	-	14	-	-	-	21	31	4	-	1	-	94	31	125	288	93	381
2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	3	-	3	5	1	6
12	-	1	-	-	-	4	3	1	-	5	-	23	3	26	53	17	70
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
2	-	-	-	-	-	-	2	1	-	1	-	4	2	6	32	14	46
3	-	1	-	-	-	3	3	-	-	2	-	9	3	12	28	10	38
7	-	2	-	-	-	2	1	1	-	-	-	12	1	13	42	10	52
3	-	2	-	-	-	1	2	-	-	-	-	6	2	8	20	5	25
2	-	4	-	-	-	-	1	-	-	-	-	6	1	7	17	12	29
-	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	3	-	3	15	2	17
3	-	1	-	-	-	2	2	-	-	-	-	6	2	8	21	5	26
-	-	-	-	-	-	1	3	1	-	-	-	2	3	5	15	7	22
4	-	-	-	-	-	2	2	2	-	-	-	8	2	10	26	6	32
1	-	-	-	-	-	-	2	4	-	-	-	5	2	7	24	2	26
-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	3	-	3	12	3	15
1	-	-	-	-	-	-	1	5	-	-	-	6	1	7	23	3	26
2	-	-	-	-	-	-	1	9	-	-	-	11	1	12	29	7	36
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	-	-	-	-	13	-	2	-	19	-	19	32	5	37
11	-	1	-	-	-	-	6	9	-	-	-	21	6	27	43	14	57
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	-	-	-	-	3	5	-	-	-	10	3	13	36	10	46
4	-	-	-	-	-	-	-	1	-	7	-	12	-	12	24	1	25
3	-	-	-	-	-	-	-	1	-	10	4	14	4	18	36	16	52
12	-	1	-	-	-	-	-	-	-	12	5	25	5	30	53	10	63
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	4	8	4	12	24	17	41
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	4	1	5	5
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	1	8	1	9	29	14	43
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	5
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	2	13	2	15	43	4	47
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	9	-	9	19	-	19
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	4	-	4	14	7	21
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	4	5	4	9	11	6	17
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	11	-	11	1	12	30	7	37
105	-	23	-	-	-	33	53	24	-	35	10	220	63	283	635	165	800
65	-	16	-	-	-	21	28	36	-	56	11	194	39	233	582	194	776
7	-	1	-	-	-	5	2	1	-	3	-	17	2	19	54	4	58
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	9	-	9
2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	5	-	5	7	1	8
179	-	41	-	-	-	59	83	61	-	97	21	437	104	541	1287	364	1651

Tabel XI. Opgave, der viser hvormange af de fra efternævnte Strafarbejdsanstalter i 1876 løsladte Fanger ere tilbagefaldne inden Udgangen af 1879 samt hvormange af disse vare domfældte for Tyveri og hvormange for anden Forbrydelse.

	Løsladte i 1876.									Tilbagefaldne inden Udgangen af 1879.																	
	Domfældte for Tyveri.			Domfældte for anden Forbrydelse end Tyveri.			Samlet Antal Løsladte.			Domfældte for Tyveri.			Domfældte for anden Forbrydelse end Tyveri.			Samlet Antal Tilbagefaldne.			Procentantal af de for Tyveri domfældte.			Procentantal af de for anden Forbrydelse end Tyveri domfældte.			Samlet Procentantal Tilbagefaldne.		
	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.
Bodsfængslet	116	-	116	40	-	40	156	-	156	56	-	56	2	-	2	58	-	58	48,3	-	48,3	5,0	-	5,0	37,2	-	37,2
Akershus Strafarbejdsanstalt . .	36	-	36	2	-	2	38	-	38	20	-	20	1	-	1	21	-	21	55,6	-	55,6	50,0	-	50,0	55,3	-	55,3
Thronhjems Fæstnings Do. . . .	4	-	4	2	-	2	6	-	6	3	-	3	-	-	-	3	-	3	75,0	-	75,0	-	-	-	50,0	-	50,0
Christiania Tugthus	84	30	114	17	36	53	101	66	167	34	15	49	6	2	8	40	17	57	40,5	50,0	43,0	35,3	5,6	15,1	39,6	25,8	34,1
Christianssands Do.	17	2	19	4	4	8	21	6	27	9	1	10	2	-	2	11	1	12	52,9	50,0	52,6	50,0	-	25,0	52,4	16,7	44,4
Bergens Do.	46	7	53	2	5	7	48	12	60	27	2	29	-	1	1	27	3	30	58,7	28,6	54,7	-	20,0	14,3	56,3	25,0	50,0
Thronhjems Do.	70	10	80	20	25	45	90	35	125	19	2	21	2	4	6	21	6	27	27,1	20,0	26,2	10,0	16,0	13,3	23,3	17,1	21,6
Tilsammen	373	49	422	87	70	157	460	119	579	168	20	188	13	7	20	181	27	208	45,0	40,8	44,5	14,9	10,0	12,7	39,3	22,7	35,9

Anm: Fra den i 1878 nedlagte Bergenhus Strafanstalt løslodes i 1876 5 Mandfanger. Om hvorvidt noget Tilbagefald af disse har fundet Sted savnes Oplysning.

Tabel XII. Opgave over Fanger, der i Rigets Strafarbejdsanstalter ere behandlede for betydeligere Sygdomme i Aaret 1879.

	Aamlet Antal Fanger i Aarets Løb.		Tilbageiggende ved Begyndelsen af Aaret.		Tilgang i Aarets Løb.		Samlet Antal af de i Aarets Løb Behandlede.		Afgang.						Tilbageiggende ved Aarets Udgang.		Sygedage.		Syge.				Døde.											
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.								
																											Helbrejede.	I Bedring.	Uhelbrejede.	Døde.	Det hele Antal.	Det hele Antal.	I Gjennemsnit paa hver Syg.	Procent af det samlede Fangeantal.
Bodsfængslet	395	-	2	-	7	-	9	-	1	-	2	-	3	-	-	6	-	3	-	61	-	6,78	-	2,28	-	0,17	-	0,04	-	-	-	-	-	
Akershus Strafarbejdsanstalt	334	-	5	-	34	-	39	-	31	-	-	-	6	-	37	-	2	-	1706	-	43,74	-	11,68	-	4,67	-	1,40	-	15,38	-	1,80	-	-	
Thronhjems Fæstnings Do.	66	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	4	-	4,00	-	1,52	-	0,01	-	0,02	-	-	-	-	-		
Christiania Tugthus	157	279	1	6	7	33	8	39	6	29	-	3	1	-	1	3	33	-	6	122	1740	15,25	44,62	5,10	13,98	0,33	4,77	0,21	1,71	12,50	2,56	0,64	0,36	
Bergens Do.	155	-	6	-	39	-	45	-	39	-	2	-	-	-	-	41	-	4	-	1409	-	31,31	-	29,03	-	3,86	-	2,49	-	-	-	-	-	
Thronhjems Do.	265	85	4	2	53	36	57	38	43	29	3	1	3	-	1	1	50	31	7	7	1959	1572	34,37	41,37	21,51	44,71	5,37	4,31	2,03	5,07	1,78	2,63	0,38	1,18

I n s t r u x

for

de ved Rigets Strafarbeidsanstalter ansatte Præster,

bestemt ved Kongelig Resolution af 28de Juni 1879.

---

§ 1.

Præsten staar med Hensyn til Udførelsen af de geistlige Forretninger under vedkommende geistlige Autoriteter. Iøvrigt er Præsten i alle Anliggender, der vedkomme hans Tjeneste ved Strafanstalten, dennes Bestyrer underordnet.

§ 2.

Præsten bør søge at arbejde i Samklang med Bestyreren, for at det bedst mulige Resultat af den fælles Gjerning kan blive opnaaet.

§ 3.

Under Udførelsen af de ham paahvilende Forretninger har Præsten at rette sig efter de for Ordenen, Disciplinen og Fangebehandlingen inden Strafanstalten til enhver Tid i Almindelighed eller særskilt givne Forskrifter.

§ 4.

Det paaligger Præsten:

- a. at afholde Gudstjeneste for Fangerne hver Søn- og Helligdag,
- b. at udføre forefaldende ministerielle Forretninger for Fangerne,
- c. til beleilige Tider at holde Bibellæsninger, Katekisationer eller religiøse Foredrag for Fangerne,
- d. at øve speciel Sjæleomsorg ved Samtaler med Fangerne, og
- e. at forberede til Konfirmation ukonfirmerede Fanger.

§ 5.

Ved hver Fanges Indkomst i Strafanstalten har Præsten, efterat Bestyreren har afbenyttet og afgivet til ham de Fangen vedkommende Akter, at gjennemgaa disse og af samme saavelsom ved Samtale med Fangen og i fornødent Fald gennem Korrespondence at erhverve alle fornødne Oplysninger om Fangens Daab og Konfirmation samt om hans Sjælstilstand og tidligere Vandel og Livsforhold.

Derhos skal Præsten i Forening med Læreren prøve indkommende og udgaaende Fanger i Kristendomskundskab, Læsning og Skrivning og meddele Bestyreren Underretning om Prøvens Udfald.

§ 6.

Præsten har at meddele Betænkning over enhver hans Virkekreds inden Strafanstalten vedkommende Gjenstand, hvorom hans Formening æskes af Strafanstaltens Bestyrelse.

§ 7.

Præsten leder den Undervisning af Fangerne, som er eller maatte blive ordnet for Strafanstalten.

Han har derfor at paase, at den eller de ved Strafanstalten ansatte Lærere udføre det dem paalagte Arbejde med Flid og Omhu i Overensstemmelse med de dem givne Forskrifter og til de for Undervisningen fastsatte Tider.

Disse sidste bestemmes af Præsten med Bestyrerens Approbation under behørigt Hensyn til den Tid, som passer bedst for Strafanstalten.

Opstaar Spørgsmaal om enkelt eller enkelte Fanger skulle tillades at deltage i eller udelukkes fra Undervisningen i det Hele eller noget Fag, har Præsten at indhente Bestyrerens Bestemmelse.

Endelig har Præsten med Hensyn til det udforderlige Skolemateriale at afgive Forslag til Bestyreren om hvad deraf antages at burde anskaffes.

§ 8.

Den for Fangerne bestemte Bogsamling staar under Præstens Bestyrelse.

Præsten drager Omsorg for Udlaan og Fordeling af Bøger til Fangerne. I Regelen bør dette ske til med Bestyrerens Samtykke bestemte Tider og under Iagttagelse iøvrigt af de Forholdsregler, som Bestyreren maatte anse det fornødent at foreskrive.

Videre har Præsten at sørge for, at Bogsamlingen stedse holdes i god Orden, at gjøre Forslag til Bestyreren om Bøgernes Vedligeholdelse saavelsom om Anskaffelse af nye Bøger samt ved Udgangen af hvert Aar at afgive til Bestyreren Fortegnelse over den i Aarets Løb stedfundne Til- og Afgang af Bøger.

§ 9.

Endvidere har Præsten under sin Forvaring de til Strafanstaltens Kirke hørende vasa sacra, ligesom han har at føre Tilsyn med Kirkens Inventarium i det Hele og at vaage over, at dette stedse holdes i god Stand og Orden, til hvilken Ende han i Tilfælde har at andrage hos Bestyreren om de dertil fornødne Forføininger.

§ 10.

Præsten har at føre:

- a. Kirkebog,
- b. Journal,
- c. Kopiebog,
- d. Dagbog, hvori antegnes Præstens Forretninger for hver Dag, og
- e. Fange-Protokol, hvori hver Fange gives sit Folium og hvor anføres om Fangens Personalialia m. m. — cfr. § 5 —, hvad Præsten finder at burde optegne om det Indtryk, han efterhaanden modtager af Fangen samt hvad der er at bemærke om dennes Forhold i Strafanstalten m. V.

De nævnte Bøger skulle føres efter Schema, som er eller maatte blive anordnet, og være til Eftersyn for den eller de Fmbedsmænd, der paa Justits-Departementets Vegne efterse Strafanstalten.

§ 11.

For hvert Aar har Præsten inden den derfor bestemte Tid og efter den Norm, som er eller maatte blive foreskrevet, at afgive Beretning om Sjælepleien, Undervisningen og Bogsamlingen inden Strafanstalten, affattet i 2de Exemplarer, hvoraf det ene gennem vedkommende geistlige Øvrighed bliver at tilstille Kirkedepartementet og det andet at aflevere til Bestyreren for af denne sammen med hans Aarsberetning gennem vedkommende Autoriteter at indsendes til Justitsdepartementet.

§ 12.

Præsten skal daglig indfinde sig i Strafanstalten i de efter Aftale med Bestyreren bestemte Timer.

§ 13.

Præsten har at være tilstede i den ugentlige Forsamling af Strafanstaltens Funktionærer, saavel som i Møder af Strafanstaltens Foresatte, hvortil han maatte kaldes.

§ 14.

Uden Justitsdepartementets Samtykke er det ikke tilladt Præsten at overtage noget fast lønnet Bierhverv.

§ 15.

Præsten maa ikke give nogen Uvedkommende Adgang til at overvære Gudstjenesten i Kirken.

§ 16.

Præsten bør konferere med Bestyreren om de Fangers Forhold, som melde sig til Altergang.

§ 17.

De Breve, som det tillades Fangerne at skrive, saavel som de, der ankomme til dem, bør forevises Præsten til Gjennemsyn, forinden de afsendes eller gives Vedkommende ihænde.

§ 18.

Naar Præsten ønsker Tjenestefrihed, har han at indsende sit Andragende gennem Bestyreren, som oversender det til Biskoppen, til hvem Afgjørelsen er overladt, naar det gjælder en Tid af ikke over een Maaned, og som da meddeler saavel Bestyreren som Kirke- og Justitsdepartementet Underretning om den truffne Afgjørelse. Ønskes Tjenestefriheden for længere Tid indsender Biskoppen Sagen med sin Erklæring til Justitsdepartementet, der kan bevilge saadan for en Tid af indtil 3 Maaneder.

I ethvert Tilfælde har Præsten at opgive, hvem der skal besørge forefaldende Forretninger i hans Fravær.

§ 19.

Mindre væsentlige Forandringer eller Tillæg til denne Instrux, hvilke Erfaring maatte vise at være fornødne eller hensigtsmæssige, kunne efter Konference med Kirkedepartementet bestemmes af Justitsdepartementet.

